

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ADALET

NÖBET HİZMETLERİ

Ankara, 2018

- Bu bireysel öğrenme materyali, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan çerçeve öğretim programlarında yer alan kazanımların gerçekleştirilmesine yönelik öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. TUTUKLU VE HÜKÜMLÜLERİN ODALARINA GİRİŞ-ÇIKIŞ İŞLEMLERİ	3
1.1. Temel Kavramlar	4
1.1.1. Ceza İnfaz Kurumlarında Nöbet	4
1.1.2. Kurum Dışına Çıkma	4
1.1.3. Oda Dışına Çıkma	5
1.1.4. Nakil	5
1.1.5. İzin	8
1.2. Çalışma Süreleri ve İzinler	11
1.3. Koğuş Kapılarının Açılacağı Hâller	12
1.3.1. Koğuş Dışına Çıkışlar	13
1.3.2. Sevk ve Nakillerin Yapılması, Süresi ve Esasları	13
1.3.3. Tahliye Kararı Uyarınca Salıverilme	22
1.3.4. Tahliye İşlemleri	25
1.3.5. Tahliye Öncesi Yapılacak İşlemler	27
1.3.6. Tahliye Kararı UYAP İşlemleri	28
1.3.7. Duruşmaya Sevk Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar	29
1.3.8. Öğretim Kurumlarına Sevk	31
1.3.9. Nakil Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar	32
1.3.10. Sevk İşlemlerinde Dikkat Edilecek Hususlar	33
1.4. Kurum Dışına Sevk İşlemleri UYAP Ekranları	34
1.4.1. Mahkeme Nedenli Sevk Talebi Ekranı	34
1.4.2. Odaya/Koğuşa Dönen Tutuklu ve Hükümlünün Üst Aramasının Yapılması	36
UYGULAMA FAALİYETİ	38
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	39
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	42
2. SAĞLIK HAKLARI İLE İLGİLİ İŞLEMLER	42
2.1. Sağlık Kavramı	43
2.1.1. Ceza İnfaz Kurumlarında Sağlığı Etkileyen Fiziksel Nitelikler	43
2.2. Ceza İnfaz Kurumlarında Aile Hekimliği ve Diğer Sağlık Hizmeti Uygulaması	47
2.3. Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Esaslar	50
2.4. Sağlık Kuruluşlarına Sevk	51
2.5. Hükümlü Veya Tutukluların Muayene ve Tedavilerinin Yapılacağı Hastaneler	52
2.6. Hükümlü Koğuşu ve Servisi	52
2.7. Muayenelerde Güvenliğin ve Hasta Mahremiyetinin Sağlanması	53
2.8. Hükümlü Koğuşu ve Servisinde İnfaz Hizmetleri	54
2.9. Tedavi Giderlerinin Karşıllanması	54
2.10. Hükümlü ve Tutuklulara İlaç Dağıtımı	54
2.11. Sağlık İşlemleri UYAP Ekranları	55
2.12. İlk Muayene Bilgileri Ekranı	56
2.13. Sağlık Nedenli Sevk Talebi UYAP Ekranı	58
UYGULAMA FAALİYETİ	60
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	63
3. YEMEK VE KANTİN MALZEMELERİNİN DAĞITIM İŞLEMLERİ	63

3.1. Beslenme Kavramı	63
3.1.1. Hükümlünün Beslenmesi	65
3.1.2. Devlet Tarafından İaşe Edilecek Kişiler	66
3.1.3 Günlük İaşe Miktarı	66
3.1.4. Çiğ Gıda Verilecek Kurumlar	68
3.1.5. Hastaların İaşe Edilmesi	68
3.1.6. Gıda Maddelerinin Satın Alınması	68
3.1.7. Gıda Maddelerinin Muayene ve Kabulü	68
3.1.8. Gıda Maddelerinin Muhafazası	68
3.1.9 Ambar Sayım ve Denetimi	69
3.1.10. Yemek Tabela ve Listelerinin Hazırlanması	69
3.1.11. Gıda Maddelerinin Ambardan Çıkarılması	69
3.1.12. Gıda Maddelerinin Kurum Mutfağına Teslim Edilmesi	70
3.1.13. Gıda Maddelerinin Kontrolü	70
3.1.14. Yemeklerin Dağıtımı	71
3.1.15. Elektronik Ortamda Kayda İlişkin UYAP Ekranları	72
3.2. Kantin Kavramı	72
3.2.1 Hükümlü ve Tutuklulara Ait Paranın Kaydı	73
3.2.2 Makbuz ve Defterler	73
3.2.3 Hükümlü ve Tutukluların Harcama Tutarı	73
3.2.4. Harcamalar	73
3.2.5.Kantin Tarafından Giderilemeyen İhtiyaçlar	74
3.2.6. Para Üzerinde Tasarruf	75
3.2.7. Banka Hesabındaki Paralar	75
3.2.8. Hükümlü/Tutuklunun Nakil, Tahliye ve Ölüm Hâlleri	76
3.2.9.Hesapta Bekleyen Paralar	76
3.2.10. Emanet Paralara Ait UYAP Ekranları	76
DEĞERLER ETKİNLİĞİ	77
UYGULAMA FAALİYETİ	78
CEVAP ANAHTARLAR	89
KAYNAKÇA	91

AÇIKLAMALAR

ALAN	Adalet
DAL	İnfaz ve Koruma
MODÜLÜN ADI	Nöbet Hizmetleri
MODÜLÜN SÜRESİ	40\38
MODÜLÜN AMACI	Bireye/öğrenciye; nöbet hizmetleri ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmaktır.
MODÜLÜN ÖĞRENME KAZANIMLARI	1. Tutuklu ve hükümlülerin odalarına giriş çıkışlarını dikkatli bir şekilde yapabileceksiniz 2. Tutuklu veya hükümlünün sağlık sorunları ile ilgili işlemleri dikkatli bir şekilde yapabileceksiniz. 3. Tutuklu veya hükümlünün yemek ve kantin malzemelerinin dağıtımını dikkatli bir şekilde yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf, kalem hizmetleri atölyesi, UYAP laboratuvarı. Donanım: Projeksiyon cihazı, etkileşimli tahta, bilgisayar, ilgili dosya ve klasörler.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Bireysel öğrenme materyali içinde yer alan ve her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendirebileceksiniz

GİRİŞ

Sevgili öğrencimiz,

Çağdaş ceza sistemlerinin temel amacı, hükümlüyü işlediği suçtan pişmanlık duyarak infaz sonrasındaki yaşamında suç işlemekten kaçınan ve toplumsallaşmış bireyler hâline getirmektir. Toplumsallaşma sürecinin en önemli aşamaları da ceza infaz kurumlarındaki uygulamalardır.

Bu bireysel öğrenme materyalinde, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü hükümleri uyarınca ceza infaz kurumlarının yönetimine, ceza ve güvenlik tedbirlerinin ne şekilde yerine getirileceğine ilişkin usul ve esaslar dikkate alınarak hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumuna nakilleri, ceza infaz kurumundan tahliyeleri, hükümlü ve tutukluların sağlık sorunları gibi konular ele alınacaktır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

ÖĞRENME KAZANIMI

Tutuklu ve hükümlülerin odalarına giriş çıkışlarını dikkatli bir şekilde yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzükte yer alan tahliye, nakil, izin, kurum dışına çıkma konularına ilişkin maddeleri araştırınız. Sınıf ortamında sözlü olarak arkadaşlarınıza sununuz.
- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokolü araştırınız. Nakil, izin, kurum dışına çıkma konularına ilişkin maddeleri araştırarak bir sunum hazırlayınız.
- Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğünün 05.06/2015 tarih ve 70817034-010.06.01/2015-585 sayılı 167 numaralı Genelgesi'ni araştırarak sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.TUTUKLU VE HÜKÜMLÜLERİN ODALARINA GİRİŞ-ÇIKIŞ İŞLEMLERİ

Hizmetlerinin gerektirdiği özellikler gereği, yirmi dört saat devamlılık gösteren sektörlerde mesai saatleri (08.00-17.00) dışında da yapılan çalışmaya **nöbet** denir. Ceza infaz kurumlarında görev yapan personel, vardiya usulu ile günün tamamında hizmet vermektedirler.

Fotoğraf 1.1: Ceza infaz kurumlarında çalışma hayatı

1.1. Temel Kavramlar

1.1.1. Ceza İnfaz Kurumlarında Nöbet

İnfaz koruma başmemurları ile infaz koruma memurları, vardiya hizmetleri sırasında ya da vardiya dışında görevlendirilerek kendilerinin sorumluluğuna verilen nöbet yerlerinde vazifelerini yerine getirmelerine denir.

1.1.2. Kurum Dışına Çıkma

Hükümlü ve tutukluların, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğün 163. maddesinde sayılan hâllerde yetkili makamlarca verilen yazılı emre dayanılarak kurum sınırları dışına çıkarılmasına denir.

Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğün 163. maddesi,

- Hükümlü; izin, hastaneye, Cumhuriyet Başsavcılığına veya duruşmaya sevk, eğitim, öğretim, iş yurdu, cezanın ertelenmesi, salıverilme, nakil, deprem, sel gibi doğal afet ve yangın hâlleri dışında ve yetkili makamca verilmiş yazılı bir emir olmadıkça kapalı kurumun dışına çıkarılamaz.
- 5271 sayılı Kanunun 250'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan suçlarla ilgili olarak alınan bilgilerin doğruluğunun araştırılması bakımından zorunlu görülen hâllerde, hükümlü veya tutuklular, rızaları alınmak koşuluyla ilgili makamın ve Cumhuriyet Başsavcılığının talebi üzerine hâkim kararı ile geçici sürelerle kurumdan alınabilirler. Bu süreler, hükümlü veya tutuklu dinlendikten

sonra işin niteliğine göre her defasında dört günü ve hiçbir surette onbeş günü geçmemek üzere hâkim tarafından tayin olunur ve hükümlülük ve tutuklulukta geçmiş sayılır. Kurumdan ayrılış ve dönüşlerinde hükümlü veya tutuklunun sağlık durumu hekim raporu ile tespit edilir. Yer gösterme sırasında yapılan işlemlere ilişkin belgelerin bir örneği ilgilinin dosyasında muhafaza edilmek üzere Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

1.1.3. Oda Dışına Çıkma

Hükümlü ve tutukluların, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün 45. maddesinde sayılan hâllerde koğuş dışına çıkarılmalarına denir. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün 45. maddesine göre kapalı kurumlarda oda ve koridor kapıları kapalı tutulur. Kapılar aşağıdaki hâllerde açılır.

- Cezaevi tabibine, revir, hamam ve berbere gitme, başka odaya nakil
- Hastane ve duruşmaya gönderme ve başka kuruma nakil
- Salıverilme, ziyaret, arama, sayım, denetim, eğitim, öğretim, spor ve iyileştirme çalışmaları, kurumda çalıştırma
- Kurullara çağırılma
- Ölüm, deprem veya yangın gibi olağanüstü hâller
- Kurum idaresince gerekli görülen hâller

Hükümlüler, yukarıda sayılan hâller dışında diğer odalardaki hükümlüler ve kurum görevlileri ile temasta bulunamazlar.

Odaların havalandırma bahçesine açılan kapılarının açılış ve kapanış saatleri, kurumların fiziki yapıları, kapasiteleri, mevcutları ve bölgenin coğrafi koşulları değerlendirilerek kurumun iç yönetmeliğinde düzenlenir.

1.1.4. Nakil

Hükümlüler, kendi istekleri veya toplu sevk, disiplin, asayiş ve güvenlik, hastalık, eğitim, öğretim, suç ve yargılama yeri nedenleriyle başka bir kuruma geçişlerine denir.

Hükümlü ve tutukluların nakilden önce aranması gerekir. Kurum hekimine yoksa diğer bir resmî hekime muayene ettirilir. Muayene sonucu yola çıkarılamayacağı anlaşılanların, kurumun en üst amirince derhâl resmî bir sağlık kuruluşuna sevkleri sağlanarak biri hastalığın uzmanı olmak üzere en az iki uzman hekimin imzaladığı ve hastane başhekiminin onayladığı resmî rapor ile mazeretinin belgelenmesi hâlinde nakil, mazeret ortadan kalkıncaya kadar geri bırakılır ve durum Bakanlığa bildirilir.

Nakil çeşitleri aşağıdaki gibi sıralanabilir.

1.1.4.1. Kendi İstekleri İle Nakil

Hükümlülerin kendi istekleri ile bulundukları kurumdan başka kurumlara nakledilebilmeleri için

- Gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri
- Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri
- Koşullu salıverilmelerine beş aydan az süre kalmamış olması
- İyi hâl göstermeleri, disiplin cezası almamış veya kaldırılmış olması
- İstekte bulunulan kurumda yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması ve tutukevi olmaması
- Mahkûmiyet sürelerine uygun hükümlülerin barındırıldığı bir kurum olması
- Daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması gerekir.

Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda, eğitim öğretim veya hastalık nedeniyle nakil hariç bir yıl kalmak zorundadırlar. Çocuk hükümlüler için bu süre altı ay olarak uygulanır.

1.1.4.2. Disiplin Nedeni İle Nakil

Hükümlü, hücreye koyma cezasını gerektiren eylemlerde bulunması hâlinde kurum yönetimince hakkında disiplin işlemi yapılır ve kurum en üst amirinin istemi üzerine Bakanlıkça başka kurumlara nakledilebilir. Disiplin cezaları yeni kurumlarda çektirilir. Bu hükümlüler nakledildikleri kurumlarda mahkeme kararı, kurum güvenliği, can güvenliği veya hastalık sebepleriyle nakil hariç, altı ay kalmak zorundadır.

1.1.4.3. Zorunlu Nedenlerle Nakil

Kurumların elverişsiz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle başka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlüler, yargı çevresi dışında Bakanlıkça belirlenen ve konumlarına uygun olan diğer kurumlara nakledilebilir. Can güvenliği nedeni ile naklin yapılabilmesi için ceza infaz kurumunda alınacak tedbirler ile sorunun çözülememesi ve konunun doğruluk derecesinin ayrıntılı şekilde incelenerek naklin zorunlu olduğunun idare ve gözlem kurulu tarafından gerekçeli karara bağlanmış olması gerekmektedir. Ağır ceza mahkemesinde yargılanmaları nedeni ile müdürü bulunan ceza infaz kurumlarında kalan ve alacakları ceza miktarı itibarıyla müdürü bulunmayan kurumda barındırılmaları uygun olan tutuklular, can güvenliği nedeni ile Bakanlıkça bu ceza infaz kurumlarına nakledilebilecektir.

1.1.4.4. Hastalık Nedeniyle Nakil

Hükümlü, acil veya yaşamsal bir sağlık sorunu nedeniyle muayene, teşhis ve tedavi amacıyla kurumun bulunduğu yerdeki sağlık kuruluşuna geciktirilmeden nakledilir. Bunun için sağlık sorununun ortaya çıktığı anda kurumda cezaevi tabibinin görevli olması hâlinde bu görevlinin raporu, kurumda cezaevi tabibi bulunmaması durumunda sağlık sorununun ortaya çıktığı anda kurumda bulunan en üst yetkilinin yazılı izni aranır.

Hükümlünün gönderildiği sağlık kuruluşundan acil ve yaşamsal olarak başka bir sağlık kuruluşuna nakli gerektiğinde ikinci fıkra hükmü uygulanır. Bu hâllerde Bakanlıktan izin alınmaz ancak yapılan işlem en seri haberleşme araçlarıyla Bakanlığa bildirilir.

Hastaneye sevki zorunlu görülen hükümlü, öncelikle kurumun bulunduğu yer veya buraya en yakın tam teşekküllü devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koğuşuna yatırılır. Bu hastanelere gönderilen hükümlülerin başka yerlerdeki tam teşekküllü devlet veya üniversite hastanelerine sevki için sağlık kurulu raporuyla, acil ve yaşamsal tehlikesi bulunması hâlinde varsa biri hastalığın uzmanı olmak üzere iki uzman hekim tarafından verilip başhekim tarafından onaylanan ve hastalığın sebebi, tedavinin hangi sebeple bulunduğu hastanede gerçekleştirilemediği, hastaya nerede ve ne tür bir tedavi gerektiği açıkça belirten bir raporla mümkündür. Bu durumda da en yakın ve hükümlü koğuşu bulunan devlet veya üniversite hastaneleri tercih edilir. Hükümlünün bu hastanelerde kontrol ve tedavisinin devam edip etmeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi gerekir, aksi hâlde hükümlü ait olduğu kuruma iade edilir. Hükümlü, acil hâller dışında özel sağlık kuruluşlarında tedavi edilemez. Acil hâllerin varlığı hâlinde Bakanlığa bilgi verilir. Hükümlü, sağlık nedenleriyle bulunduğu kurumda kalmasının uygun olmadığı, cezaevi tabibinin önerisi ve kurum en üst amirinin isteği üzerine alınacak sağlık kurulu raporuyla belirlendiği takdirde başka kurumlara nakledilebilir.

1.1.4.5. Nakillerde Alınacak Tedbirler

Hükümlülerin kuruma veya başka bir yere götürülüp getirilmesi sırasında halkla bir araya gelmelerine ve başkaları tarafından görülmelerine engel olacak tedbirler alınır.

Hükümlü, havalandırma ve ışık durumu yetersiz araçlarla, eziyet verici veya onur kırıcı şekilde nakledilemez. Nakil sırasında alınacak tedbirler, hükümlünün firarını önleyici ve yukarıdaki yazılı engelleri gerçekleştirici sınırları aşamaz. Birbirleriyle ve görevlilerle herhangi bir tartışmaya girmelerini engelleyici boyutları geçemez. Kurumlar ile çocuk eğitimevleri arasındaki nakiller veya kapalı kurumlardan açık kurumlara ve çocuk eğitimevlerine nakiller, infaz ve koruma memuru nezaretinde yapılır. Kapalı kurumlara nakiller dış güvenlik (jandarma) görevlilerince yerine getirilir. Nakil sırasında hükümlünün iâşe ve bedensel ihtiyaçları giderilir. Nakledilecek hükümlüye ait, elbise ve diğer eşyası, bu konuda görevlendirilen kurum personeline iki nüsha hâlinde düzenlenecek bir makbuz karşılığı geri verilir. Makbuzun bir sureti imza karşılığı hükümlüye verilir, diğer sureti ise defterinde saklanır. Hükümlünün bankada şahsi parasının bulunması hâlinde bu para, nakledileceği kurumun bankadaki **hükümlü emanet para hesabına** kaydedilmek üzere gönderilir. Nakledilecek hükümlüye ait gözlem ve sınıflandırma dosyası ile sevk evrakı nakli

gerçekleştirecek görevliye teslim edilir. İnfaz dosyası, nakledildiği kuruma ulaştırılmak üzere derhâl ilgili yer Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir. Naklen gelen hükümlü hakkında kuruma yeni gelen hükümlülere ilişkin işlemler uygulanır.

Hükümlünün kabul odalarında bekletilmesi sırasında yapılacak işlemde, naklen geldiği kurum tarafından sevk sırasında gönderilen hükümlüye ait gözlem ve sınıflandırma dosyası ile sevk evrakı da dikkate alınır.

1.1.5. İzin

5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 9'uncu maddesi gereğince yüksek güvenlikli kurumlarda bulunanlar dışındaki hükümlülere **mazeret, özel ve iş arama** sebepleriyle verilebilen ve hükümlülükte geçen süreden sayılan, kurum dışında harcanan zamana denir.

İzin hakkından sadece hükümlüler yararlanabilmekte, tutuklular ve hükmen tutuklular (hüküm özlüler) yararlanamamaktadır. Yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında bulunanlar dışındaki hükümlülere mazeret izni, özel izin veya iş arama izni verilebilir. İzinde geçen süreler hükümlülükte geçmiş sayılır.

İzne gönderilen hükümlüler için fotoğraflı ve iki nüsha olarak izin belgesi hazırlanır. Belgenin bir nüshası, her yıl için düzenlenmiş dosya içinde saklanır. Diğer nüshası ise izne gidecek hükümlüye verilir ve izin dönüşü kendisinden alınarak infaz dosyasına konulur ve burada muhafaza edilir.

İzin çeşitleri şu şekilde sıralanabilir:

➤ **Mazeret izni**

- Hükümlülük süresinin beşte birini iyi hâlde geçirmiş olanlara hükümlünün isteği ile
- Ana, baba, eş, kardeş veya çocuğunun ölümü nedeniyle kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı ile
- Yukarıda sayılan yakınlarından birinin yaşamsal tehlike oluşturacak önemli ve ağır hastalık hâllerinin veya depresyon, su baskını, yangın gibi felaketler nedeniyle zarara uğradıklarının belgelendirilmesi koşuluyla kurum en üst amirinin görüşü, Cumhuriyet Başsavcılığının önerisi ve Bakanlığın onayı ile yol dışında on güne kadar mazeret izni verilebilir.
- Gidilecek mesafe göz önünde bulundurularak gidiş geliş için toplam dört günü geçmemek üzere yol izni verilir. Tehlikeli hükümlüler hariç olmak üzere kurumda geçirilen süreye bakılmaksızın hükümlünün, kurumun bulunduğu il sınırları içinde olmak ve dış güvenlik görevlisinin refakatinde bulunmak şartıyla talebi ve Cumhuriyet Başsavcısının onayı ile ana, baba, eş, kardeş ve çocuğunun cenazesine katılmasına ölümün ve ölen kişiyle yakınlığının belgelenmesi kaydıyla izin verilebilir.

- Hükümlünün mazeret izin talebinin Cumhuriyet Başsavcılığınca uygun görülmemesi hâlinde durum, gerekçesiyle birlikte hükümlüye bildirilir. Ana, baba, eş, kardeş veya çocuğunun ölümü nedeniyle kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı alınması gerekir.
- Tutuklunun ölen kişiyle yakınlığının resmî belge (vukuatlı nüfus kayıt örneği) ile tespit edilmesi gerekir.
- Savcılık akrabalık derecesini ve ölüm hadisesinin olup olmadığını muhtarlık, zabıta ve karakoldan araştırır. Bunun üzerine Cumhuriyet Savcılığı onay verirse tutukluya ölüm izni verilir.
- Aşağıda örneği görülecek olan yazı ile ceza infaz kurumu izin için Cumhuriyet Başsavcılığına yazı yazar. Bu yazı üzerine savcılık, ilgili (yukarıda anlatılan muhtarlık, mahalle karakolu, zabıta vb.) yerlerden araştırmayı yapar ve izin için bir sakınca yoksa gönderilen yazı üzerine onay verir.
- Hastalık izni içinde aynı yasal yollar izlenir. Ana, baba, eş, kardeş veya çocuğunun ağır hastalığı söz konusu olması ve bunun belgelenmiş olması gerekir. Doğal afet nedeni ile de verilecek izinlerde aynı yasal yollar izlenir. Ancak doğal afet durumlarında doğal afet yaşanan yerde araştırma yapılır.

➤ **Özel izin**

Açık kurumlarda bulunanlar, kapalı kurumda olup da açık kurumlara ayrılmaya hak kazandığı hâlde nakledileceği kurumun kapasitesi ve/veya hükümlünün yaşı ve sağlığı gibi nedenlerle açık kurumlara gidemeyenler ve çocuk eğitim evlerinde bulunanlara, aileleriyle bağlarını sürdürmelerini veya güçlendirmelerini ve dış dünyaya uyumlarını sağlamak amacıyla kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı ile yılda en çok üç kez olmak üzere her defasında yol hariç üç güne kadar izin verilebilir.

Kaçmayacağı yönünde hakkında kanaat oluşanlar ile iş yurdu çalışmaları ve diğer iyileştirme programlarına uyum göstermiş olanlardan

- Hükümlülük süresi on beş yıl ve daha fazla kalanlara yılda bir defa
- Hükümlülük süresi on yıldan on beş yıla kadar kalanlara yılda iki defa
- Hükümlülük süresi on yıldan az kalanlara yılda üç defa izin verilir.

İzinler o güne kadar infaz edilen sürenin hükümlülük süresinden indirilerek bulunacak süreye göre hesaplanır. Haklarında özel izin kullanılmasına karar verilen hükümlülere kurumdan ayrılmadan önce kurum idaresince **izin belgesi** düzenlenerek verilir. Bu belge, hükümlünün iznini geçireceği yer Cumhuriyet Başsavcılığınca onaylanır. Hükümlülerin özel izin kullanmasında iç ve dış güvenlik görevlilerinin gözetimi aranmaz. Gidilecek mesafe göz önünde bulundurularak gidiş geliş için toplam dört günü geçmemek üzere yol izni verilir. Belirlenen sürelerle uygun olarak izne gönderilen hükümlüler, aynı yıl içinde infaz ettikleri ceza süreleri dikkate alındığında yeni izin hakları elde ederlerse bir kez daha izne gidebilme imkânından yararlanırlar.

➤ İş arama izni

Kurumlarda hükümlülük sürelerinin en az altı ayını kesintisiz geçirmiş ve koşullu salıverilmelerine bir ay kalmış hükümlülere olağan yaşantılarına döndüklerinde uyum sorunu ile karşılaşmamaları ve iş bulma olanakları sağlanmak üzere kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı ile çalışma günleri içinde sekiz saate kadar izin verilebilir.

İzin süreleri, hükümlünün kalmakta olduğu kurumun bulunduğu il sınırları içinde kalan iş yerleri ve yardım kuruluşları ile görüşme süresi göz önüne alınarak saptanır. Hükümlülerin iş arama izni kullanmasında dış güvenlik görevlilerinin gözetimi aranmaz.

• İzinlerde dikkat edilecek hususlar

- İzin verilmesi sırasında aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur.
- Gidilecek yerin yol ve hava şartları uygun olmalıdır.
- Hükümlünün iznini geçireceği yere gitmesinde sakınca olup olmadığına ilişkin gideceği yerde bulunan kolluk görevlilerine tahkikat yaptırılır.
- Hükümlü ile hasta olduğu belirtilen kişi arasındaki yakınlık derecesi nüfus idaresinden alınacak kayıt ile belgelendirilir.
- Hastalığı belgeleyen resmî rapor, biri hastalığın uzmanı olmak üzere en az iki uzman hekim tarafından imzalanmış olmalıdır.
- Ölüm ve ölen kişiyle yakınlığı resmî belge ile tespit edilmiş olmalıdır.
- Deprem, su baskını, yangın gibi felaketler nedeniyle verilecek mazeret izinlerinde söz konusu mazeretin, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından ilgili kuruluşlardan araştırması yaptırılarak tespit edilmiş olması gerekir.
- Bakanlıktan onay alınmak üzere gönderilecek izin evrakına belgelerin tamamı eklenir.
- Mazeret izni verilen hükümlü kapalı kurumda ise mutlaka dış güvenlik görevlilerinin refakatinde, harcırah ve yol giderleri hükümlü tarafından karşılanmak kaydıyla açık kurum ya da çocuk eğitimevlerinde ise refakatsiz gönderilir.
- İzinden dönmeyen veya iki günden fazla bir süre geçtikten sonra dönen hükümlüler hakkında işlem yapılır. İzin süresini iki gün veya iki günden daha az bir süre geçiren hükümlüler hakkında disiplin işlemi yapılır. İzinli iken firar eden hükümlüye bir daha izin verilmez. Hastalık veya zorunlu bir nedenle dönüşün imkânsız hâle gelmesi durumunda hükümlü izin belgesiyle bulunduğu yerin Cumhuriyet Başsavcılığına başvurur. Bu hâlde, hükümlü o yer kurumuna alınır ve durum, en seri haberleşme araçlarıyla izne ayrıldığı kuruma bildirilir.
- Hastalığın tedavisinin tamamlanması veya zorunlu nedenin ortadan kalkması hâlinde hükümlü dış güvenlik görevlisi nezaretinde izne

ayrılmış ise yine dış güvenlik görevlisi nezaretinde, aksi takdirde serbest olarak izne ayrıldığı kuruma gönderilir. İzne gidiş veya dönüş sırasında yolda herhangi bir zorunlu nedenin doğması hâlinde hükümlü en yakın kuruma alınır, bu durum izne ayrıldığı kuruma derhâl bildirilir. İzin dönüşlerinde, yolda geçecek yeterli süreyi dikkate almayan hükümlülerin, ikinci fıkrada belirtilen süreler içinde gecikmeleri durumunda mazeretlerine bakılmaksızın haklarında disiplin işlemi yapılır. Hükümlünün izne gitmesinin onaylanması ile hükümlü izin defterine izinle ilgili bütün bilgiler kaydedilir.

1.2. Çalışma Süreleri ve İzinler

İnfaz ve koruma başmemurları ile infaz ve koruma memurlarının, zorunlu hâller dışında, günde sekiz saat çalışmaları ve haftada iki gün tatil yapmaları esastır.

Çalışma saatleri ve tatil günleri, hazırlanan vardiya çizelgesinde gösterilir.

Personel yetersizliği nedeniyle dörtlü vardiya sisteminin uygulanmadığı kurumlarda kurum amirinin önerisiyle mahallindeki Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından uygulanacak vardiya sistemine uygun çalışma saatleri belirlenir.

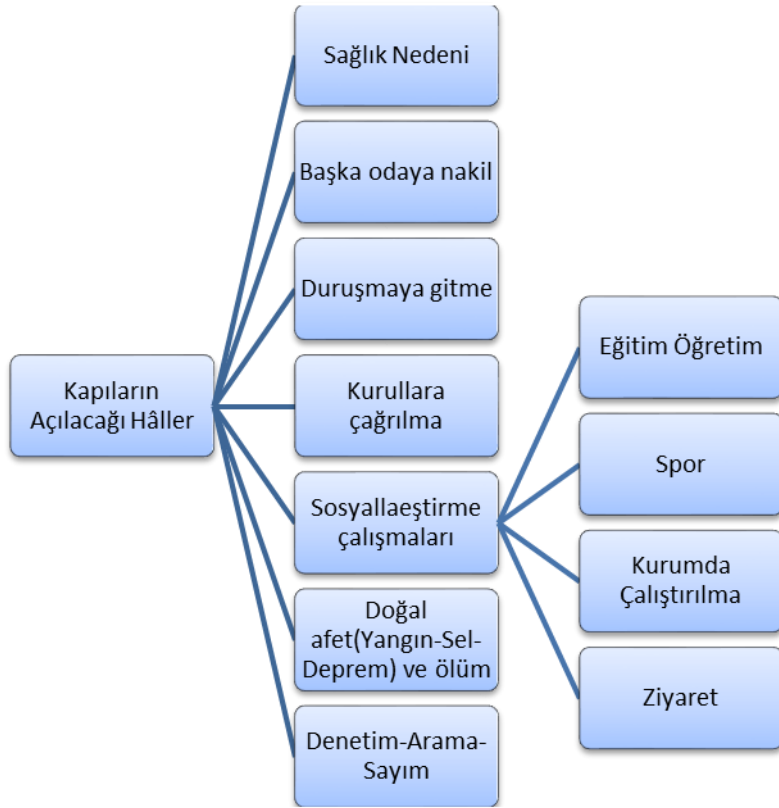
Şekil 1.1: Kurum dışına çıkma hâlleri

1.3. Koğuş Kapılarının Açılacağı Hâller

Kapalı kurumlarda oda ve koridor kapıları kapalı tutulur. Kapılar aşağıdaki hâllerde açılır.

Fotoğraf 1.2: Havalandırmadaki bir cezaevi ve koğuşu

Şekil 1.2: Kurum dışına çıkma hâlleri

Kurum idaresince gerekli görülen diğer hâllerde de hükümlüler odalarından çıkarılabilir.

Yukarıda sayılan hâller dışında diğer odalardaki hükümlüler ve kurum görevlileri ile temasta bulunamazlar.

Odaların havalandırma bahçesine açılan kapılarının açılış ve kapanış saatleri, kurumların fiziki yapıları, kapasiteleri, mevcutları ve bölgenin coğrafi koşulları değerlendirilerek kurumun iç yönetmeliğinde düzenlenir.

1.3.1. Koşu Dışına Çıkışlar

Ceza infaz kurumlarında gerek spor salonuna, revire gitme, kurum içinde bir yerden bir yere geçişlerde gerekse Cumhuriyet Başsavcılığına ya da duruşmaya gitme gibi kurum dışına çıkışlarda dikkat edilmesi gereken bazı hususlar vardır. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi İle Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük madde 163'e göre hükümlü, izne çıkma, hastaneye, Cumhuriyet Başsavcılığına veya duruşmaya sevk, eğitim, öğretim, iş yurdu, cezanın ertelenmesi, salıverilme, nakil, deprem, sel gibi doğal afet ve yangın hâlleri dışında ve yetkili makamca verilmiş yazılı bir emir olmadıkça kapalı kurumun dışına çıkarılamaz.

1.3.2 Sevk ve Nakillerin Yapılması, Süresi ve Esasları

Ceza infaz kurumlarına yapılan sevklerde hükümlü ve tutuklunun teslim alınmasında birtakım hususlara dikkat edilmesi gerekir. Müdürü bulunan ceza infaz kurumlarına yapılan sevkler için görevli jandarma yetkilileri tarafından doğrudan kurum müdürlüklerine getirilen hükümlü ve tutuklular, o an için kurumda bulunan en üst amir tarafından, müdürü bulunmayan ceza infaz kurumlarında ise ilgili Cumhuriyet Başsavcılığının havalesi ile kurum en üst amiri tarafından teslim alınacaktır. Müdürü bulunmayan ceza infaz kurumlarında teslim sırasında Cumhuriyet Savcısı bulunamıyor ise teslim alma işlemi kurum en üst amiri tarafından gerçekleştirilecek ve durum Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilecektir.

Hastaneye ve duruşmaya sevk yazıları, zorunlu hâller dışında en geç iki gün öncesinden jandarmaya gönderilir ve Jandarma Birlik Komutanlığınca da istenilen gün ve saatte hizmete uygun sevkler yapılır.

Başka ceza infaz kurumuna sevki yapılacak hükümlü ve tutukluların nakilleri, ilgili yazıların jandarmaya intikal edilmesinden itibaren zorunlu hâller dışında en geç bir hafta içinde yapılır.

Nakilleri yapılacak hükümlü ve tutuklulara ait sevk bilgileri zorunlu hâller dışında nakilden en geç bir gün önce jandarma tarafından kurum idaresine bildirilir.

Sevk ve nakil istendiği tarihte eldeki mevcudun sevk ve nakle yetmeyeceği anlaşıldığı durumlarda konu yetkili makama iletilir ve alınacak cevaba göre hareket edilir. Hükümlü ve tutukluların iller arası nakillerinde jandarma ile Cumhuriyet Başsavcısı irtibat kurar, tutuklu ve hükümlüler bekletilmeden cezaevine alınır.

Bayan hükümlü ve tutukluların hastane sevki hariç, duruşmaya sevkleri ve nakilleri sırasında bayan infaz koruma memuru görevlendirilmez.

Tutuklular ve hükümlüler mahkemeleri nedeni ile hastalıkları nedeni ile veya olağanüstü durumlarda ceza infaz kurumlarından sevkleri yapılabilir. Gerekli güvenlik önlemleri alınarak hükümlü ve tutuklular sevk edildikleri yere götürülür.

Sevk çeşitleri aşağıdaki gibi sıralanabilir.

1.3.2.1. Mahkemeye Sevkler

Tutuklular, öncelikle yargılandıkları mahkemenin bulunduğu yerdeki kapalı ceza infaz kurumlarında veya mahkemenin yargı çevresi içindeki kapalı ceza infaz kurumlarında, kapalı ceza infaz kurumu bulunmuyor ise suçları itibarıyla konumlarına uygun en yakın kapalı ceza infaz kurumlarında barındırılacaktır.

Birden fazla suçtan değişik yer mahkemelerinde yargılanan veya başka suçtan hükümlü veya hükümlü (Mahkemeden ceza alan ancak dosyası temyize gönderilen ve cezası kesinleşmemiş tutuklulara dosyası temyizden gelinceye kadar **hükümlü** denir.) olanların, suç ve yargılama yeri nedeniyle nakilleri için Bakanlıktan izin istenecektir. Mahkemesi yapılacak tutuklular ve hükümlüler mahkeme işlemi bitene kadar geçen sürede mahkemeye sevkli sayılır. Soruşturma ve duruşmalar için sorgu hâkimine ya da mahkemeye götürülecek tutuklu ve hükümlülerin isim listesi, infaz kurum müdürü tarafından koruma görevini yürüten jandarma komutanına bir gün önce yazı ile bildirir. Jandarma komutanı muhafız devriyenin kuvvetini saptayarak hükümlü ve tutukluları istenilen yer ve zamanda hazır bulundurur.

Hükümlü ve tutukluların gerek yolda gerek adliye başkalarıyla görüşmeleri ve bir şey alıp vermelerine izin verilmez. Hükümlü ve tutuklular hâkimin ya da mahkemenin önüne götürüldüğünde inzibat aletleri çıkarılır ve bağlı olmayarak girmeleri sağlanır. Bu yerlerden çıkışta inzibat aletleri tekrar takılır. Hükümlü ve tutuklular adliye binalarında beklerken gerekli bütün önlemler jandarma tarafından alınır. Sevk edilecek hükümlü ve tutuklu sayısı çoksa adliye binalarında yeteri kadar rütbeli personel ve er bulundurulur.

Sevk edilenlerin suç işlemesine ve firarda bulunmalarına kesinlikle engel olunur. Yapılacak saldırılar için de gerekli önlemler jandarma tarafından alınır. Mümkün olduğu kadar kalabalığa karışılmaz, تنها yerler tercih edilir. Tutuklu ve hükümlülerin duruşma salonundaki güvenlikleri ve davranışları için de polis ve jandarma tarafından önlem alınır.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlar nedeniyle tutuklu veya hükümlü bulunanlar, duruşmaya sevk nedeniyle ceza infaz kurumu dışına çıkarılmaları

durumunda, ceza infaz kurumu idaresince verilen giysileri giymek zorundadır. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 309 (Anayasayı ihlal) ile 312 nci (hükümete karşı suç) maddelerinde düzenlenen suçlardan tutuklu ve hükümlü olanlar badem kurusu; bu maddede belirtilen diğer suçlardan tutuklu ve hükümlü olanlar ise gri renginde göğüs ve pantolon bölümü bitişik (tulum) giysiler giyer. Ancak kadın tutuklu ve hükümlülerin giysileri bitişik şekilde (tulum) olmayabilir. Bu madde hükümleri çocuklar ile hamile kadınlar hakkında uygulanmaz. Kadın tutuklu ve hükümlülerin giysileri ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

Bu maddede öngörülen yönetmelik bir ay içinde yürürlüğe konulur. Bu madde hükümleri söz konusu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren uygulanır.” 24 Aralık 2017 tarihinde yayınlanan 696 sayılı KHK ile yapılan düzenlemede tutuklu ve hükümlülerin giysilerine ilişkin yönetmeliğin bu tarihten itibaren bir ay içerisinde yürürlüğe gireceği belirtilmiştir.

1.3.2.2. Açık Ceza İnfaz Kurumundan Mahkemeye Sevk

Açık ceza infaz kurumlarından mahkemeye sevklerde mahkemeler, duruşma gün ve saatini bildiren müzekkereyi ceza infaz kurumuna gönderir. Cezaevinde sorumlu başmemura yazı ile hükümlüye ait duruşma gün ve saati bildirilir. Tutuklunun mahkemenin istediği saate hazır olacak şekilde ve yeteri kadar görevlendirilecek infaz koruma memuru eşliğinde mahkemeye sevk edilir. Mahkemede sevkli oldukları esnada işçileri cezaevi kurumu tarafından karşılanır.

1.3.2.3. Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan Mahkemeye Sevk

Tutuklulardan yargılandıkları mahkemenin yargı çevresi dışındaki kapalı ceza infaz kurumunda bulunanlar, Cumhuriyet Başsavcılığınca Bakanlıktan izin alınmaksızın yargılandıkları yer mahkemesinin bulunduğu kapalı ceza infaz kurumuna resen sevk edilir. Ancak bazı yer mahkemelerinin yargı alanı çevresinde ceza infaz kurumu bulunmaması veya kapatılmış olması nedeniyle tutuklunun yargılandığı yere Cumhuriyet Başsavcılığı ile temasa geçilip gönderileceği kurumun tespit edilmesinden sonra sevki gerçekleştirilir. Yargılandığı yer kapalı ceza infaz kurumundan disiplin, güvenlik, asayiş ve sağlık nedenleriyle başka kapalı ceza infaz kurumuna nakledilenlerin, suç ve yargılama yeri nedeniyle geldikleri kurumlara tekrar nakilleri için Bakanlıktan izin istenir. Tutuklulara tahsis edilen kapalı ceza infaz kurumları ile kalabalık kapalı ceza infaz kurumlarından yapılan toplu sevkler nedeniyle veya ceza infaz kurumlarından ceza süreleri itibarıyla resen başka kurumlara nakledilen hükümlülerin suç ve yargılama yeri itibarıyla geldikleri kuruma nakilleri için Bakanlıktan izin istenmez. Haklarındaki soruşturma evrakı veya dava dosyasının görevsizlik veya yetkisizlik kararı verilerek yetkili Cumhuriyet Başsavcılıklarına veya mahkemelere gönderilmesi hâlinde tutuklular yargılanacakları mahkemeden duruşmaları için müzekkere gelinceye kadar bulundukları kapalı ceza infaz kurumunda barındırılır. Ancak ağır ceza mahkemelerinin görevine giren suçlardan tutuklu olup müdürü bulunmayan kapalı ceza infaz kurumunda bulunanlar derhâl bağlı ağır ceza merkezi kapalı ceza infaz kurumuna nakledilir. Çocuk tutuklular müdürü bulunmayan ceza infaz kurumlarında barındırılmaz, derhâl bağlı

oldukları ağır ceza merkezi kapalı ceza infaz kurumuna nakledilir ve duruşmalarına bu kurumlardan gidip gelmeleri sağlanır.

Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumlarında barındırılmaları gerekli olan tutukluların suç ve yargılama yeri nedeniyle nakilleri için Bakanlıktan izin istenir. Ancak Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 250'nci maddesince yetkili ağır ceza mahkemelerince yargılanan ve yargı çevresi içinde bulunan ceza infaz kurumlarındaki tutukluların nakilleri, Bakanlıkça yetki verilen Cumhuriyet Başsavcılıklarının koordinatörlüğünde yapılır. Herhangi bir nedenle başka ceza infaz kurumlarına nakledilen hükümlülerin ve tutuklular ile hükümlü olup başka suçtan yargılamaları devam edenlerin nakledildikleri kurum, nakleden kurum tarafından mahkemelerine de bildirilir.

Yapılacak nakle esas olmak üzere hükümlü veya tutukluların duruşmaya istendiklerine ilişkin mahkeme müzakereleri, ilgili Cumhuriyet Başsavcılıklarınca, hükümlü veya tutuklunun bulundukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına gönderilir. Hükümlü veya tutuklu başka kuruma nakledilmiş ise müzekkere mahkemesine iade edilmeyerek nakledildikleri kuruma gönderilir, ayrıca mahkemesi de bilgilendirilir. Kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlüler soruşturma ve duruşmalar için sorgu hâkimine ya da mahkemeye götürülecek zaman isim listesi, infaz kurum müdürü tarafından koruma görevini yürüten Jandarma Komutanına bir gün önce yazı ile bildirilir. Jandarma Komutanı muhafız devriyenin kuvvetini saptayarak hükümlü ve tutukluları istenilen yer ve zamanda hazır bulundurur.

1.3.2.4. Nakilden Dolayı Sevkler

Sadece tutuklulara tahsis edilen ceza infaz kurumlarından veya kalabalık ceza infaz kurumlarından toplu sevk yapılarak gönderilenler ile ceza infaz kurumlarından ceza süresi nedeniyle nakledilenler ve diğer ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler talepleri hâlinde konumlarına uygun bir ceza infaz kurumuna nakledilebilir. Eylem ve tutumları nedeniyle tehlikeli hâlde bulunan ve özel gözetim ve denetim altında bulundurulmaları gerekli olduğu saptananlar ile bulundukları kurumlarda düzen ve disiplini bozanlar veya iyileştirme tedbir, araç ve usullerine ısrarla karşı koyanlar idare ve gözlem kurulunun kararı ve Bakanlık onayı ile yüksek güvenli ceza infaz kurumlarına sevk edilir.

Ağır ceza Cumhuriyet Başsavcılıkları, merkez ve bağlı ceza infaz kurumlarının birinden diğerine nakil olmak isteyen hükümlü ve hükümlülerin taleplerini kapasitesi, sınıfına uygun bulunması, mevcudu, asayiş durumu, güvenlik, aileye olan yakınlığı ve sosyal çevre gibi hususları göz önüne alarak bu genelgede belirtilen esaslar dâhilinde takdir ederek sonuçlandırır, bu tür talepleri Bakanlığa göndermez. Ancak hükümlülerin diğer ceza infaz kurumlarına nakil talepleri Bakanlık tarafından değerlendirilir.

Ağır ceza Cumhuriyet Başsavcılıkları, talepleri olmasa dahi hükümlü ve tutukluların disiplin, ceza süresi, asayiş ve güvenlik, hastalık, eğitim, öğretim ve kapasite gibi nedenlerle ağır ceza veya bağlı müdürü bulunan ya da bulunmayan ceza infaz kurumlarından birine nakillerine resen karar verir. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükümlüler, yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları veya bir bölümü yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları dışında kalan ceza infaz kurumlarına nakledilmez. Ceza infaz kurumu bulunmayan

yerlerde kolluk kuvvetlerince yakalanarak adli makamlara getirilen hükümlüler ile mahkemelerce tutuklananların en yakın ceza infaz kurumlarına yapılacak sevk işlemi, hükümlü ve tutukluyu yakalayarak adli makamlara teslim eden kolluk kuvvetlerinin bağlı olduğu birim tarafından yerine getirilir.

Ceza infaz kurumlarına yapılan sevklerde, müdürü bulunan ceza infaz kurumlarına yapılan sevklerde, görevli jandarma yetkilileri tarafından doğrudan kurum müdürlüklerine getirilen hükümlü ve tutuklular, o an için kurumda bulunan en üst amir tarafından, müdürü bulunmayan ceza infaz kurumlarında ise ilgili Cumhuriyet Başsavcılığının havalesi ile kurum en üst amiri tarafından teslim alınır.

Müdürü bulunmayan ceza infaz kurumlarında, teslim sırasında Cumhuriyet Savcısı bulunamıyor ise teslim alma işlemi kurum en üst amiri tarafından gerçekleştirilecek ve durum Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir.

Başka ceza infaz kurumlarından nakledilen hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumlarına kabulleri sırasında, teslim eden kolluk kuvvetlerinden rapor aldırılması için talepte bulunulmayacak, hükümlü veya tutuklu, o anda görevli kurum amiri tarafından teslim alınacak, tıbbi muayene ile rapor aldırılma işlemleri ilgili Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığıyla kurum idaresi tarafından yapılır.

Acil ve zorunlu hâller dışında nakledilecek hükümlü ve tutuklularla ilgili bilgiler sevkten en az iki gün önce sorumlu kolluk kuvvetine bildirilir. Ceza süreleri veya suç vasfı nedeniyle bulundukları ceza infaz kurumlarında barındırılmaları mümkün olmayan hükümlü ve tutukluların, konumlarına uygun ceza infaz kurumlarına nakilleri için **hükümlü tutuklu bilgi formu** da eklenerek Bakanlıktan nakil talebinde bulunulur. Ancak bağlı müdürü bulunmayan ceza infaz kurumlarında kalamayacak olan hükümlü ve tutuklular, Cumhuriyet Başsavcılıklarınca resen kendi ağır ceza merkezine bağlı müdürü bulunan ceza infaz kurumlarına nakledilir. Hükümlü ve tutukluların nakil işlemleriyle ilgili tüm yazışmalara, kurum idaresi tarafından düzenlenen ve onaylanan **genelge** ekindeki örnek **hükümlü ve tutuklu bilgi formu** eklenir.

1.3.2.5. Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Sevk

Kapalı bir ceza infaz kurumundan ve tutukeviden diğer bir ceza infaz kurumu ve tutukevine sevkı gereken tutuklu ve hükümlüler, kanunen yetkili makamın yazılı istemi üzerine jandarma iç güvenlik kuvvetlerince istenilen yere götürülürler. Bu yazılı istemin nakil tarihinden en az bir gün önce jandarma makamlarına gönderilmesi şarttır. Sağlık ya da başka bir nedenle kapalı ceza infaz kurumundan sevkı gereken hükümlüler jandarma eşliğinde ve gerekli bütün güvenlik önlemleri alınarak sevk edilirler.

Sevk ile ilgili bütün işlemler açık ceza infaz kurumunda olduğu gibi 5275 sayılı yasa gereği gerekli olan durumlarda Cumhuriyet Başsavcılığından ya da Bakanlıktan izin alınarak yapılır.

1.3.2.6. Açık Ceza İnfaz Kurumları Arası Sevk

Hükümlülerin kendi istekleri ile bulundukları açık ceza infaz kurumundan başka açık ceza infaz kurumlarına nakledilebilmeleri için

- Gitmek istedikleri kurumlardan durumlarına uygun en az üç yeri belirten bir dilekçe vermeleri
- Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul etmeleri
- Koşullu salıverilmelerine beş aydan az süre kalmamış olması
- İstekte bulunulan kurumun yer, kapsama gücü ve sınıfının uygun bulunması
- Daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması gerekir.

Bu hükümlüler, nakledildikleri kurumlarda eğitim öğretim, kurumun elverişsiz ve yetersizliği, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelme, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım veya hastalık nedenleriyle nakil hariç bir yıl kalmak zorundadırlar. Çocuk hükümlüler için bu süre altı ay olarak uygulanır. Açık ceza infaz kurumları arasındaki nakil talepleri hakkında Bakanlıkça karar verilir ancak aynı ağır ceza yargı çevresi içindeki açık ceza infaz kurumları arasındaki nakillere ağır ceza Cumhuriyet Başsavcılığınca karar verilir. Bakanlık, ihtiyaç hâlinde açık ceza infaz kurumları arasında kendiliğinden nakil yapılabilir.

Naklin yapılması ve nakil giderleri, açık ceza infaz kurumları ve eğitimevleri arasındaki nakiller ile kapalı ceza infaz kurumlarından açık ceza infaz kurumlarına ve çocuk eğitimevlerine nakiller yeterli sayıda infaz koruma memuru nezaretinde yapılır. Nakil giderleri hükümlü tarafından peşin olarak yatırılmadığı takdirde nakil yapılmaz.

1.3.2.7. Kapalı ve Açık Ceza İnfaz Kurumları Arası Sevk

Açık ceza infaz kurumunda cezası infaz edilmekte iken;

- Tutuklama kararı verilen
- Kınamadan başka disiplin cezası alan
- Üst sınırı yedi yıldan fazla hapis cezası gerektiren bir suçtan dolayı hakkında soruşturma veya kovuşturma yapılan
- Yaş, sağlık durumu, bedensel veya zihinsel yetenekleri bakımından çalışma koşullarına uyum sağlayamayacakları saptananlar ile çalışmak istemeyen hükümlüler, ceza infaz kurumu yönetim kurulunun kararı ile kapalı ceza infaz kurumlarına iade edilir. Bu karar, infaz hâkimliğinin onayına sunulur.

İnfaz edilmekte olan cezası dışında yeni bir suçtan dolayı haklarında hükümlülük kararı verilenlerden, koşullu salıverilme tarihleri bu **yönetmelikte** belirlenen süreyi aşanlar, derhâl kapalı ceza infaz kurumlarına iade edilir.

Aşağıda belirtilen hükümlüler hakkında açık ceza infaz kurumlarına ayrılma kararı verilmez ve dosyaları Bakanlığa gönderilmez.

- Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm olan hükümlüler
- Haklarında ikinci defa tekerrür hükümleri uygulanan hükümlüler
- Haklarında iyi hâl kararı verilse bile, 5275 sayılı Kanun'un 44'üncü maddesinde sayılan eylemlerinden dolayı iki kez hücreye koyma cezası alan hükümlüler
- Örgütlü suçlardan hükümlü olanlar
- Koşullu salıverilme kararının geri alınması nedeniyle kalan cezası infaz edilmekte olan hükümlüler
- Eğitim evleri hariç kapalı ve açık ceza infaz kurumlarından firar eden hükümlüler
- Açık ceza infaz kurumunda cezasını infaz eden bir yükümlü başka bir cezası geldiğinde disiplin suçu işlediğinde veya kendi isteği ile ya da yukarıdaki sayılan şartlardan biri gerçekleştiğinde kapalı infaz kurumuna iade edilir.

Kurumun isteği ile Cumhuriyet Savcılığına yazı yazılarak kapalı ceza infaz kurumuna nakli istenir. Nakil onayı gelince kapalı ceza infaz kurumuna teslimi yapılır.

Hükümlü oldukları suçtan başka bir fiilden dolayı haklarında tutuklama kararı veya soruşturma konusu olan suçun kanunda öngörülen cezasının üst sınırı yedi yıldan az olmayan bir başka suçtan soruşturması veya böyle bir suçtan tutuksuz yargılaması devam etmekte olanlar ile henüz kesinleşmemiş mahkûmiyet kararları olan hükümlüler, bu durumları devam ettiği sürece açık ceza infaz kurumlarına ayrılamaz.

Elli bin Türk lirası ve daha fazla adli para cezasına hükümlü olup da bunu ödemeyenler açık ceza infaz kurumuna ayrılamaz. Bu fıkradaki miktar Bakanlıkça yeniden belirlenebilir.

Açık ceza infaz kurumunda cezası infaz edilmekte iken kınama dışında disiplin cezası verilmek suretiyle kapalı ceza infaz kurumuna bir defa iade edilenler, iade tarihinden itibaren bir yıl, birden fazla iade edilenler her defası için bir yıl altı ay geçtikten sonra **yönetmelikte** belirtilen koşulları taşımaları hâlinde açık ceza infaz kurumlarına ayrılabilir. İlk kez suç işleyen ve iki yıl veya daha az süreyle hapis cezasına hükümlü bulunanlar ile adli para cezası iki yıl ve daha az süre ile hapse çevrilenlerin açık ceza infaz kurumlarına ayrılma işlemleri Cumhuriyet Başsavcılığınca, bunlar dışında kalan açığa ayrılma işlemleri idare ve gözlem kurulu tarafından yapılır.

Açık ceza infaz kurumuna ayrılma süresini dolduranlar hakkında altı aylık deneme süresinin tamamlanması beklenmeden açığa ayrılma kararı alınabilir.

Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin gözlem ve sınıflandırılmaları veya altı aylık deneme süreleri sonunda **yönetmelikte** belirtilen koşulları taşımaları hâlinde

- Haklarında alınan iyi hâl ve açık ceza infaz kurumuna ayrılmasının uygun olduğuna ilişkin idare ve gözlem kurulu kararı
- İlami, süre belgesi, gözlem ve sınıflandırma formunu da içeren gözlem ve sınıflandırma dosyası
- Nakil giderlerini peşin olarak ödemeyi kabul ettiğini ve gitmek istedikleri kurumlardan en az üç yeri belirtir dilekçesi Bakanlığa gönderilir.

Bakanlıkça istekte bulunulan kurumun yer, kapsama gücü, mahkûmiyet sürelerine uygun hükümlülerin barındırıldığı bir açık ceza infaz kurumu olması, daha önce disiplin nedeniyle ayrılmak zorunda kaldıkları kurum olmaması gibi hususlar dikkate alınarak gönderilecekleri açık ceza infaz kurumu belirlenir.

Hükümlünün açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartlarını taşımadığının anlaşılması hâlinde talep Cumhuriyet Başsavcılığınca reddedilerek dosya Bakanlığa gönderilmez ve bu karar ilgisine tebliğ edilir.

1.3.2.8. Sağlık Kurumlarına Sevk

Hastaneye sevk zorunlu görülen hükümlü veya tutuklu, bulunduğu yer veya en yakın tam teşekküllü devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koğuşuna yatırılır.

Bu hastanelere gönderilen hükümlü ve tutukluların başka yerlerdeki hastanelere sevk, sağlık kurulu raporuyla, acil ve yaşamsal tehlikesi bulunması hâlinde ise varsa biri hastalığın uzmanı olmak üzere iki uzman hekim tarafından verilip başhekim tarafından onaylanan ve hastalığın sebebini, tedavinin hangi sebeple bulunduğu hastanede gerçekleştirilemediğini, hastaya nerede ve ne tür bir tedavinin uygulanması gerektiğini açıkça belirten bir raporla mümkün olur. Bu durumda da en yakın ve hükümlü koğuşu bulunan Devlet veya üniversite hastaneleri tercih edilir.

Hükümlü veya tutuklunun bu hastanelerde kontrol ve tedavisinin devam edip etmeyeceğinin sağlık kurulu raporuyla belgelendirilmesi gerekli olup aksi hâlde hükümlü veya tutuklu ait olduğu kuruma iade edilir.

Hükümlü veya tutuklular, acil hâller dışında özel sağlık kuruluşlarında tedavi edilemez, acil hâllerin varlığı hâlinde Bakanlığa bilgi verilir. Hükümlü ve tutukluların hastaneye sevkleri sırasında azami çabukluğun sağlanması için gerekli önlemler alınır.

Diş rahatsızlıkları nedeniyle il veya ilçe dışı sağlık kuruluşlarına sevk için izin istenmeden önce hükümlü ve tutuklulara önerilen tedavinin yakın il veya müdürü bulunan ceza infaz kurumlarının diş ünitelerinde yapılıp yapılamayacağı araştırılır, önerilen tedavinin bu kurumlarda yapılabileceğinin anlaşılması durumunda bu ceza infaz kurumuna sevk hususunda rapor düzenlenir.

Analarının yanında kalmakta olan çocukların sağlık nedeniyle kurum dışına sevk edilmesi hâlinde doktor raporunda anasının kendisine refakati zorunlu görülmüşse refakat edebilir.

Hükümlü ve tutuklular sevk edilmeden önce önerilen tedavinin gönderilecekleri hastanede yapılıp yapılamayacağı araştırılır. Ameliyat, tetkik veya kontrolü yaptırılmak üzere sevkı gerekenler için randevu alınır, uzun süreli veya yatarak tedavi göreceği olması durumunda sevkten önce hükümlü koğuşunda yer olup olmadığı tespit edilir. İl veya ilçe dışındaki bir sağlık kuruluşuna sevk edilen hükümlü ve tutukluların tetkik ve tedavilerinin aynı gün bitmesi veya ileri bir tarihe randevu verilmesi hâlinde aynı güvenlik kuvvetleriyle

geldikleri ceza infaz kurumuna iadeleri sağlanır. Yatarak tedavilerine karar verilmesi hâlinde ise hükümlü ve tutuklunun evrakı, o yer ceza infaz kurumu kayıtlarına geçirilmesi için ilgili Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edilir. Mahkemelerce, fiili işlediği sırada akıl hastası olan kişi hakkında koruma ve tedavi amaçlı olarak güvenlik tedbirine hükmedilerek yüksek güvenliqli sağlık kurumunda koruma ve tedavi altına alınmasına karar verilenlerin sevkleri Cumhuriyet Başsavcılıklarınca resen yapılır.

Mahkeme ya da Cumhuriyet Başsavcılığı kararı gereğince veya Anayasa'nın 104'üncü maddesinin (b) bendinde belirtilen cezasının hafifletilmesi veya kaldırılması talepleri üzerine rapor veya gözlem altına alınmaları için Adli Tıp Kurumu, ruh sağlığı hastaneleri ve resmî sağlık kuruluşlarına gönderilecek hükümlü ve tutukluların sevkleri için Bakanlıktan izin istenmez.

Cumhuriyet Başsavcılığı, sevkten önce ilgili sağlık kurumu ile temas kurarak randevu alır. Ayrıca istenen belgelerin ne olduğunu tespit ederek belgelerle birlikte randevu tarih ve saatinde hazır bulunacak şekilde o yer Cumhuriyet Başsavcılığına sevkini yapar. Teslim alan Cumhuriyet Başsavcılığı sağlık kurumundaki işlemleri tamamen bitirdikten sonra hükümlü veya tutukluyu geldiği kuruma iade eder. Adli Tıp Kurumu Başkanlığına gönderilerek rapor alınması gereken ancak sağlığının yolculuğa elverişli olmaması nedeniyle sevk yapılamayan hükümlü ve tutuklular Cumhuriyet Başsavcılıklarınca Adli Tıp Kurumu Başkanlığına bildirilir. Bu durumda hükümlü veya tutuklunun muayenesi Adli Tıp Kurumu Başkanlığıınca görevlendirilen heyet marifetiyle bulunduğu mahalde yaptırılır.

Tutuklu ve hükümlülerden, hastalananların ceza infaz kurum ve tutukevlerinin kendi revirlerinde iyileştirilmeleri esastır. Zorunlu durumlarda diğer sağlık kurumlarına sevk edilenlerin bu yerlerde muhafazası jandarma tarafından sağlanır. Sağlık kurumlarında önceden jandarmanın görüşü alınarak tutuklu ve hükümlülerin iyileştirilmeleri sırasında konabilecekleri özel yerleri ilgili kuruluşlarca hazırlanır ve her an hizmete hazır ve bakımlı bulundurulur. Sağlık kurumlarına sevk edilen mahkûm ve tutuklular, kanun ve nizamlarda öngörülen esaslara uygun tarzda önlemler alınarak bu yerlere konur ve jandarma tarafından muhafaza edilir. Ceza infaz kurumlarında hastalar, hastaneye sevkı gerektirmeyen durumlarda sağlık ünitesinde tedavi edilir. Hastaneye sevkı gerektiren durumlarda ise aşağıda bir örneği görülecek yazı ile kapalı ceza infaz kurumlarında jandarma nezaretinde açık ceza infaz kurumlarında infaz koruma memuru ile gerekli güvenlik önlemleri alınarak sevkı yapılır. Ceza infaz kurumunda uyuşturucu bağımlılığı nedeni ile hastalananlar için de yukarıda anlatılan işlem aynen uygulanır ve gerekirse uyuşturucu tedavisi için uyuşturucu tedavisi yapan kurumlara (AMATEM) sevk edilir.

1.3.2.9. Olağanüstü Durumlarda Sevk

Kurumların elverişsiz ve yetersiz kalması, kapsama gücünün aşılması, kullanılamaz hâle gelmesi, asayiş, güvenlik, doğal afet, yangın ve büyük onarım gibi zorunlu nedenlerle başka kurumlara nakledilmeleri gerekli görülen hükümlü ve tutuklular, yargı çevresi dışında Bakanlıkça belirlenen ve konumlarına uygun olan diğer kurumlara sevk kurallarına uygun olarak sevkı yapılır.

➤ **Sevklere ambar işlemleri**

Sevk ve nakledilecek hükümlü ve tutukluların yiyecek ve götürülecekleri yere kadar olan taşıt gideri ile sevk ve nakilde görev alan jandarma personelinin gidiş ve dönüş taşıt giderleri ilgili kurum tarafından verilir.

Bulunduğu kapalı ceza infaz kurumundan başka bir ceza infaz kurumuna kendi isteği ile giden hükümlüler yol masraflarını cezaevi müdürlüğüne bir makbuz karşılığı öderler. Cezaevi müdürlüğü bu parayı tutanakla devriye komutanına teslim eder.

➤ **Sevk ve nakillerde kullanılan araçlar ve özellikleri**

Hükümlü ve tutukluların sevk ve nakillerinin bu iş için ayrılmış olan ceza infaz kurumu araçlarıyla yapılması esastır. Bu gibi araçların bulunmaması ya da sevk ve naklin bu araçlarla yapılamaması durumunda öncelikle kamuya ait kitle ulaşım araçlarından ya da diğer toplu taşıma araçlarından yararlanılır. Kamuya ait kitle ulaşım araçlarıyla sevk sırasında ilgili kamu kurumlarınca özel bir bölüm ayrılması zorunludur. Sağlık açısından özürü ve zorunlu olanlar dışında özel taşıtlarla sevk yoluna gidilemez.

1.3.3 Tahliye Kararı Uyarınca Salıverilme

Ceza infaz kurumları idaresi tarafından aynı tutuklama müzekkeresi ile **tek veya birden fazla suçtan tutuklu** olarak yargılanan ve başkaca bir hükümlülüğü veya tutukluluğu olmayan kişinin yargılandığı mahkeme tarafından tahliyesine karar verildiği takdirde ceza infaz kurumundan derhâl salıverilecek olanların kimlik bilgileri ve suç veya suçlarını gösterir şekilde kurum idarelerince düzenlenecek liste tutuklu duruşmaya gönderilmeden önce jandarmaya verilir.

Hükümlüler, kanunlarda belirtilen yetkili makamların yazılı emri ile salıverilir. Yetkili makamlar salıverilme kararını çeşitli nedenlerle alır.

Bunlar aşağıdaki şekilde sıralanabilir.

➤ **İnfazın bitmesi**

Hükümlünün infaz süresinin tamamlanması sonucu yapılan salıverilme işlemidir. Salıverilme ile ilgili bütün işlemler tamamlandıktan sonra hükümlünün salıverilmesi gerçekleşir.

➤ **Af**

Genel hukuk kuralı hâline olmayan ancak zaman zaman yürütme organınca çıkarılan af sonucunda tahliye olan tutuklulara da aynı tahliye işlemleri uygulanır. **Genel af**, TBMM tarafından çıkarılan, cezayı ve cezanın bütün sonuçlarını ortadan kaldıran kanundur. Genel af, fiile yöneliktir.

Özel af nedeniyle infazın sona ermesi sadece hapis cezaları açısından söz konusudur. Buna göre hapis cezasının infaz kurumunda çektirilmesine son verilebileceği gibi bu süre kısaltılabilir. Cezaya bağlı olan veya hükümde belirtilen hak yoksunlukları, özel affa rağmen etkisini devam ettirir.

Özel af, TBMM tarafından çıkarılan, cezayı kısmen ya da tamamen ortadan kaldıran veya değiştiren kanundur. Anayasanın 87 ve 104. maddesine göre kişisel af çıkarma yetkisi TBMM'ne veya Cumhurbaşkanına, toplu özel af çıkarma yetkisi ise TBMM'ye aittir.

➤ **Mahkeme kararı ile tahliye**

Cezayı veren mahkeme, bazı suçlarda şikâyetçinin şikâyetten vazgeçmesi hâlinde yeniden karar çıkararak hükümlüyü tahliye edebilir. Bu durumda da aynı tahliye işlemleri yapılır ve hükümlü salıverilmiş olur.

➤ **Bihakkına göre tahliye**

Mahkeme tarafından verilen cezanın tamamını hükümlünün ceza ve infaz kurumunda tamamlayarak salıverilmesidir.

➤ **Şartlı tahliye (koşullu salıverilme)**

Koşullu salıverilmeden yararlanabilmek için mahkûmun kurumdaki infaz süresini iyi hâlli olarak geçirmesi gerekir.

Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar otuz yılını, müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar yirmi dört yılını, diğer süreli hapis cezalarına mahkûm edilmiş olanlar cezalarının üçte ikisini kurumda çektikleri takdirde koşullu salıverilmeden yararlanabilirler.

Koşullu salıverilme için kurumda geçirilmesi gereken süre

- Birden fazla ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına veya ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde otuz altı
- Birden fazla müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde otuz
- Bir ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuz altı
- Bir müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuz
- Birden fazla süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla yirmi sekiz yıldır.

Suç işlemek için örgüt kurmak veya yönetmek ya da örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçtan dolayı mahkûmiyet hâlinde; ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar otuz altı yılını, müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar otuz yılını, süreli hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar cezalarının dörtte üçünü kurumda çektikleri takdirde koşullu salıverilmeden yararlanabilirler.

Ancak bu süreler

- Birden fazla ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına veya ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde kırk
- Birden fazla müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde otuz dört
- Bir ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla kırk
- Bir müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuz dört
- Birden fazla süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuz iki yıldır.

Koşullu salıverilme süresinin hesaplanmasında hükümlünün on sekiz yaşını dolduruncaya kadar kurumda geçirdiği bir gün, iki gün olarak dikkate alınır. Hükümlü Hakkında 5275 sayılı Kanun'un 107'nci maddesinin 6-10'uncu fıkralarına göre mahkemece hükmedilen denetimli serbestlik tedbirleri aynı Kanun'un 104'üncü maddesine göre denetimli serbestlik ve yardım merkezi şubeleri veya bürolarınca yerine getirilir.

Bir hükümlünün koşullu salıverilmesi hakkında kurum idaresi tarafından hazırlanan gerekçeli rapor, hükmü veren mahkemeye; hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemeye verilir. Mahkeme, bu raporu uygun bulursa hükümlünün koşullu salıverilmesine dosya üzerinden karar verir. Mahkeme, raporu uygun bulmadığı takdirde gerekçesini kararında gösterir. Bu kararlara karşı itiraz yoluna gidilebilir. Koşullu salıverilen hükümlünün denetim süresinde hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlemesi veya kendisine yüklenen yükümlülüklerle, hâkimin uyarısına rağmen uymamakta ısrar etmesi hâlinde koşullu salıverilme kararı geri alınır. Koşullu salıverilme kararının geri alınması hâlinde hükümlünün sonraki suçu işlediği tarihten itibaren kalan cezasının aynen, yükümlülüklerine aykırı davranması hâlinde bu yükümlülüklerle uymama tarihi ile hak ederek salıverilme tarihi arasındaki süreyi geçmemek koşuluyla takdir edilecek bir sürenin kurumda çektirilmesine karar verilir. Koşullu salıverilme kararının geri alınmasından sonra aynı hükmün infazı ile ilgili bir daha koşullu salıverilme kararı verilmez. Denetim süresi yükümlülüklerle uygun ve iyi hâlli olarak geçirildiği takdirde ceza infaz edilmiş sayılır.

Koşullu salıverilme kararının geri alınmasına; hükümlü geri kalan süre içinde işlediği kasıtlı bir suçtan dolayı hapis cezasına mahkûm edilirse hükmü veren İlk Derece Mahkemesi veya Bölge Adliye Mahkemesi tarafından, hükümlünün bağlı tutulduğu yükümlülükleri yerine getirmemesi hâlinde koşullu salıverilme kararına esas teşkil eden hükmü veren İlk Derece Mahkemesi veya Bölge Adliye Mahkemesi veya koşullu salıverilme kararını vermiş olan mahkeme tarafından dosya üzerinden karar verilir. Bu kararlara karşı itiraz yolu açıktır.

Devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, millî savunmaya karşı suçlar, bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi dolayısıyla ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde koşullu salıverilme hükümleri uygulanmaz. Bir hükümlünün koşullu salıverilmesi hakkında kurum idaresi tarafından hazırlanan idare ve gözlem kurulu başkanlığının ve disiplin kurulu başkanlığının gerekçeli raporu, hükmü veren mahkemeye, hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemeye aşağıda örnekleri görülecek yazılar ve dosyası ile birlikte verilir. Mahkeme, bu raporu uygun bulursa hükümlünün koşullu salıverilmesine dosya

üzerinden karar verir. Yine aşağıda örneği görülecek karar ile birlikte hükümlünün salıverilmesi ile ilgili işlemler başlatılır. Salıverilme ile ilgili bütün işlemler tamamlanır ve hükümlü salıverilir.

➤ **Ölüm hâlinde tahliye**

Hükümlünün ölümü, hapis ve henüz infaz edilmemiş adli para cezalarını ortadan kaldırır.

Hükümlünün ceza infaz kurumunda herhangi bir sebepten dolayı ölmesi Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir. Doktor rapor yazar, gerekirse adli tıp kurumuna sevk edilir. Ailesine haber verilir herhangi bir adli takip yoksa ailesine teslim edilir. Tahliye hükümleri uygulanır ve tahliye işlemleri yapılır.

1.3.4. Tahliye İşlemleri

Hükümlüler, kanunlarda belirtilen yetkili makamların yazılı emri ile salıverilir. Salıverilecek hükümlüye ait elbise ve diğer eşyası, bu konuda görevlendirilen kurum personeline iki nüsha hâlinde düzenlenecek bir makbuz karşılığı geri verilir. Makbuzun bir sureti imza karşılığı hükümlüye verilir, diğer sureti ise defterde saklanır. Hükümlünün bankada şahsi parasının bulunması hâlinde bu para, görevli personel tarafından bankadan çekilerek salıverilecek hükümlüye makbuz karşılığı iade edilir. Hükümlünün kurumda bulunduğu sürede almış olduğu belgeler de salıverilmede kendisine verilir.

Hükümlüler, salıverildiklerinde bu durum **hükümlü kayıt defterinin** ilgili bölümüne kaydedilir. Bu kayıta salıverilme, bir mahkeme kararına dayanıyor ise mahkeme kararının tarih, esas ve karar numaraları, salıverilme mahkeme kararı dışında hükümlünün salıverilmesi sonucunu doğuran 5237 sayılı Kanun'da veya diğer kanunlarda belirtilen herhangi bir karar veya işleme dayanıyor ise bunların tarih ve numaraları bulunur. Salıverilen hükümlüler, deftere kaydedilmelerini müteakip mevcuttan düşürülür. Hükümlülerin salıverme işlemlerinde kurumda, hükümlüler için **hükümlü salıverilme defteri** tutulur.

Salıverilme defterinde aşağıdaki bilgilere yer verilir.

- Mahkûmiyet kararı kesinleşmiş olan her hükümlünün adı, soyadı ve hükümlü defter numarası
- Cezanın türü, süresi, ilam tarihi ve numarası
- Hürriyetin kısıtlanmasına başlandığı tarih
- Disiplin cezaları ile bu cezaların verilmiş, infaz ve kaldırılış tarihi
- Başka bir suçtan tutuklama kararı
- Salıverilmesinden sonra askerlikle ilişkisinin bulunup bulunmadığı
- Hakkında sınır dışı edilme tedbirine hükmedilip edilmediği
- Salıverilme sonrası adresleri ve iletişim bilgileri

Salıverilme defteri, yılbaşından önce hazırlanır ve yılın her gününe göre ayrılmış sayfaları bulunur. Salıverilme defterindeki sayfalara, salıverilme tarihleri esas alınarak o yıl içinde salıverilmesi gereken hükümlüler, tek tek kaydedilir. Defter, görevli personelce hatalı salıverilmenin önlenmesi amacıyla her gün düzenli olarak kontrol edilir. Salıverilme tarihinde, kurum dışına çıkarılmasına engel olacak şekilde hasta olup da hastaneye nakli veya yakınlarının refakatinde kurumdan ayrılması mümkün olmayan hükümlünün kendi rızası ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı ile bir hastaneye veya sağlık kurumuna nakledilinceye kadar kurumun ayrı bir bölümünde kalması sağlanır.

Yukarıda belirtilen hâllerde durum, hükümlünün ailesine, avukatına, asker kişi ise kayıtlı bulunduğu askerlik şubesine ve yabancı uyruklu ise uyruğunda olduğu devletin diplomatik temsilciliği veya konsolosluluğuna kurum idaresince bildirilir.

Mahkemece salıverilmelerine karar verilen hükümlü veya tutukluların gerekli işlemlerinin tamamlanmasını müteakip, odalarından çıkarılarak salıverilmelerini sağlayan belge hükümlü ve tutuklu salıverilme fişidir.

İnfaz işlerinden sorumlu kurum 2'nci müdürü veya bu işle görevlendirilmiş sorumlu personel ile cezaevi kâtibi tarafından gerekli incelemeler yapıp işlemler tamamlandıktan sonra mahkeme kararına göre salıverilmesi gereken hükümlü ve tutuklu listesi, salıverilme fişine kaydedilerek kurum en üst amirine sunulur.

Kurum en üst amiri, gerekli incelemesini yapıp salıverme işlemini uygun bulması hâlinde aynı fiş üzerinde yer alan yazıyı imzalayarak salıverilmenin gerçekleştirilmesi için hükümlü ve tutuklu listesini güvenlik ve gözetim servisine havale eder. Güvenlik ve gözetim servisi, salıverilecek hükümlü ve tutukluların kimlik tespitlerini yapıp fişi imzalayarak salıvermeyi gerçekleştirir.

Güvenlik ve gözetim servisi görevlileri, salıverilme sırasında, hükümlü ve tutukluların, idarede kayıtlı kişisel paralarını, değerli eşya veya şahsi eşyalarını teslim almalarını sağlar ve fişteki ilgili bölümü imzalatırlar.

Hükümlü ve tutuklu salıverme fişi, her yıl için düzenlenmiş dosyalarda tarih sırasına göre saklanır.

Hükümlünün salıverildikten sonraki geleceğini düzenlemeyi düşünmesini sağlayıcı tedbirler alınır ve toplumla uyumu ile ailesinin çıkarları için bu konularda hizmet veren resmî ve özel kuruluş veya kişilerle ilişki kurması doğrultusunda katkı ve yardımda bulunulur.

Hükümlü, salıverildiğinde iş bulması veya kendi işini kurması yönünde özendirilir. Bu konuda gönüllü kişi ve kuruluşlar ile resmî kurumlarla iş birliği yapılır.

Hükümlülerin ceza infaz kurumlarından salıverilmelerinden önce veya salıverilmelerinden sonra kişisel zorluklarını aşmalarını, iyileştirilmelerini ve dışarıdaki yaşama uyumlarını sağlamak amacıyla ilgili bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişileri görev alanlarına giren konularda gerekli desteği ve hizmeti vermekle

yükümlüdürler. Bu konuda gönüllü kişi, kurum ve kuruluşlardan yardım alınabilir. Meslek ve sanatlarında becerili olan hükümlüler, çalışma yeteneğine sahip ve istekli diğer hükümlülere, yönetimle iş birliği yaparak ceza infaz kurumunda ve salıverilmelerinden sonraki yaşamlarında iş, meslek veya sanat öğrenmelerini sağlamak amacıyla katkıda bulunabilirler.

1.3.5. Tahliye Öncesi Yapılacak İşlemler

Hükümlünün salıverilmesi sırasında kurum en üst amirinin ihtiyaç duyması veya hükümlünün talebi hâlinde gerekli tedbirler kurumun iç ve dış güvenlik görevlilerinin iş birliği ile alınır. Ayrıca durum yerel kolluk kuvvetlerine ve ilgili makamlara bildirilir. Tahliye edilecek hükümlüye ait elbise ve diğer eşyası, bu konuda görevlendirilen kurum personeline iki nüsha hâlinde düzenlenecek bir makbuz karşılığı geri verilir.

Makbuzun bir sureti imza karşılığı hükümlüye verilir, diğer sureti ise defterde saklanır. Hükümlünün bankada şahsi parasının bulunması hâlinde bu para, görevli personel tarafından bankadan çekilerek salıverilecek hükümlüye makbuz karşılığı iade edilir. Hükümlünün kurumda bulunduğu sürede almış olduğu belgeler de salıverilmeye kendisine verilir. Hükümlüler, salıverildiklerinde bu durum **hükümlü kayıt defterinin** ilgili bölümüne kaydedilir. Salıverilen hükümlüler, deftere kaydedilmelerini müteakip mevcuttan düşürülür.

➤ Tahliyede diğer kurumlarla iş birliği

Hükümlünün dosyasında başka suçtan yakalama emri bulunuyor ise tahliyesinde emniyet birimlerine teslim edilir. Askerliğini yapmamış ise ve askerlik çağı gelmişse askerlik şubesine teslim edilir.

➤ Tahliyede dikkat edilecek hususlar

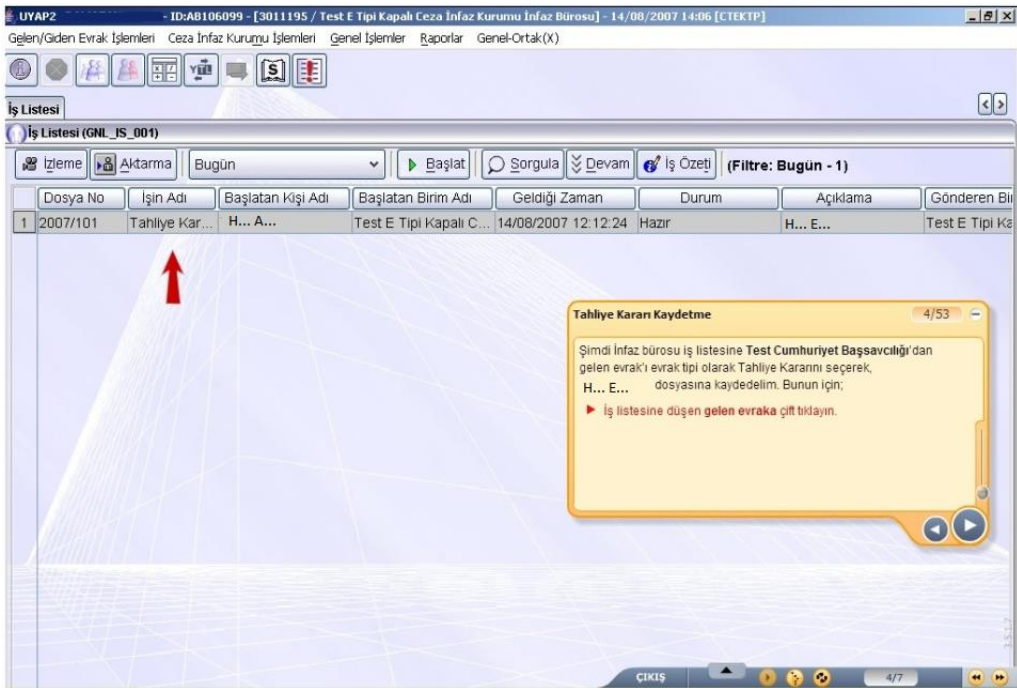
Hükümlünün cezasının tam olarak infaz edilip edilmediğine dikkat edilir. Bir gün eksik ya da bir gün fazla infaz kurumunda tutulması yanlıştır. Başka suçlarla ilgili belgesi olup olmadığına dikkat edilir. Askerlikle ilgili bir yazının olup olmadığına dikkat edilir.

Salıverilme tarihinde, kurum dışına çıkarılmasına engel olacak şekilde hasta olup da hastaneye nakli veya yakınlarının refakatinde kurumdaki ayrılması mümkün olmayan hükümlünün kendi rızası ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı ile bir hastaneye veya sağlık kurumuna nakledilinceye kadar kurumun ayrı bir bölümünde kalması sağlanır. Yukarıda belirtilen hâllerde durum, hükümlünün ailesine, avukatına, asker kişi ise kayıtlı bulunduğu askerlik şubesine ve yabancı uyruklu ise uyruğunda olduğu devletin diplomatik temsilciliği veya konsoloslughuna kurum idaresince bildirilir. Tahliye sonrası gerektiğinde irtibat kurabilmek için hükümlünün adresi ve telefonları adres ve telefon defterine kaydedilir.

1.3.6. Tahliye Kararı UYAP İşlemleri

Bir tutuklu/hükümlüye ilişkin olarak mahkeme tarafından alınmış olan şartla tahliye kararları ve tahliye edinme bilgilerinin kaydı ve tahliye işleminin mahkeme kararına istinaden başlamış olması durumunda, tahliye bilgilerinin tahliye kararını içeren mahkeme kararı belgesi ile ilişkilendirilmesi işleminin yapıldığı UYAP ekranına Tahliye Kararı Kaydetme ekranı denir.

Bu ekrana işlem yapmak için infaz bürosu iş listesine gelen evrak, infaz bürosuna kaydedilir. Ardından tahliye kararı kaydetme işlemi yapılır.

Fotoğraf 1.3: Tahliye kararı iş listesi UYAP ekranı

1. Asliye Ceza Mahkemesinde verilen tahliye Kararı, Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yazılan bir müzekkere ile Ceza İnfaz kurumuna bildirilir. İlgili alanlar doldurularak kayıt tamamlanmış olur.

Fotoğraf 1.4: Tahliye kararı kaydı ekranı

1.3.7. Duruşmaya Sevk Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar

Mahkemesi yapılacak tutuklular ve hükümlüler mahkeme işlemi bitene kadar geçen sürede mahkemeye sevkli sayılır.

Soruşturma ve duruşmalar için sorgu hâkimine ya da mahkemeye götürülecek tutuklu ve hükümlülerin isim listesi, infaz kurum müdürü tarafından, koruma görevini yürüten jandarma komutanına bir gün önce yazı ile bildirir. Jandarma komutanı muhafız devriyenin kuvvetini saptayarak hükümlü ve tutukluları istenilen yer ve zamanda hazır bulundurur.

Tutuklu ve hükümlülerin soruşturma veya duruşmalara cezaevi idarelerine ait ring araçları ile sevk edilmeleri esastır. Adliyelerde ve duruşma salonlarında jandarmanın sorumluluğu, tutuklu ve hükümlülerin muhafazasından ibarettir. Adliye binasının ve duruşma salonunun güvenliği, mahallî kolluk kuvvetlerinin görev ve sorumluluğundadır. Cezaevi jandarma komutanı veya il merkez ve ilçe jandarma komutanları, sevkten önce adliye binalarında ve duruşma salonlarında alınacak emniyet tedbirlerini mahallî kolluk kuvvetlerinin amirleri ile bizzat koordine eder.

Jandarma komutanı, devriyenin kuvvetini saptayarak hükümlü ve tutukluları istenilen yer ve zamanda hazır bulundurur. Duruşmaya gidecek tutuklular hakkında araştırma yapılır. Adliyede karşılaşılabilecek durumlara karşı önlemler alınır. Adliye binaları girişi ve diğer yerlerinde ilâve önlemler için Cumhuriyet Savcısı vasıtasıyla polisten ek kuvvet bulundurması istenir. Duruşmaya götürülecekler üzerinde arama yapılarak kimlikleri kontrol edildikten sonra teslim alınır. Sevk edilenlere yapılacak saldırılara karşı tedbirli ve dikkatli olunur.

Tutuklular, hâkim veya mahkeme huzuruna çıkıncaya kadar adliye binasının emniyet odasında muhafaza edilirler. Emniyet odası yoksa koridor sonunda veya girinti yapan korumalı bir yerde muhafazaya alınmalıdırlar. Tutuklu veya hükümlüler emniyet odasına konulmadan önce emniyet odasında suç unsuru teşkil eden eşya, alkollü içki, uyuşturucu madde, haberleşmeye yarayan araç olup olmadığını kontrol edilir. Demir parmaklıklar, kilitler, havalandırma pencereleri ve kilitleri ile pencerelerin nereye açıldığını kontrol eder, gerekirse dışardan pencere tarafından da emniyet tedbiri alınır. Büyük cezaevlerinde sevk edilecek hükümlü ve tutuklu sayısı çok olduğunda kalanların muhafazalarını sağlama amacıyla adliye binalarındaki özel emniyet odalarında yeteri kadar rütbeli personel ve er bulundurulur.

Tutuklular, kelepçeleri çözülmeden emniyet odasına alınır. Hâkimin ya da mahkemenin önüne götürüldüğünde tutukluların kelepçeleri çıkarılır ve kelepçesiz olarak içeri girmeleri sağlanır. Bu yerlerden çıkışlarda kelepçeleri tekrar takılır. Soruşturması ve duruşması biten tutuklu hiçbir yere uğramadan emniyetli bir şekilde geri getirilir ve cezaevine teslim edilir. Fırarlar duruşma çıkışı meydana geldiğinden duruşma çıkışı daha dikkatli davranılmalıdır. Hükümlü tutuklu götürülürken koluna girilmelidir. Teslim alınırken araç ve üst araması çok iyi yapılmalıdır. Tahliyesine karar verilenler serbest bırakılmayarak cezaevine teslim edilir. Tahliye işlemleri cezaevi idaresi tarafından yapılır.

Hükümlü ve tutukluların gerek yolda gerek adliyede başkalarıyla görüşmeleri ve bir şey alıp vermelerine izin verilmez.

Mümkün olduğu kadar kalabalığa karışılmaz, تنها yerler tercih edilir.

Tutuklu ve hükümlülerin duruşma salonundaki güvenlikleri ve davranışları için de polis ve jandarma tarafından önlem alınır.

Resim 1.1: Bir mahkeme örneği

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Xxxxx Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü

Sayı : _____
Konu : Hükümlülerin duruşmaya sevk

08/05/2015
DİKKAT!
KAÇAR/KAÇIRILIR

İNFAZ KORUMA BAŞ MEMURLUĞUNA

23.05.2015 tarihinde ilgili mahkemelerde duruşmaları bulunan hükümlü ve tutukluların listesi aşağıda çıkarılmıştır. Gerekli güvenlik önlemlerinin alınarak belirtilen saatte duruşma salonlarında hazır bulunmaları rica ederim.

Tuğba PEKER
Müdür

SIRA	ADI SOYADI	BLOK- KORİDOR- ODA/KOĞUŞ	SUÇU	GİDECEĞİ YER	DOSYA No.su	DURUŞMA SAATİ
1		C. Blok, 3. Koridor 7 no.lu oda	Adam Öldürme	3.Asliye CezaMahkemesi	2015/29	09.30
2		B Blok 2. Koridor 4 no.lu oda	Darp	2.Asliye Ceza Mahkemesi	2015/08	11.00

Form 1.1: Hükümlünün duruşmaya sevk yazısı

1.3.8. Öğretim Kurumlarına Sevk

Kapalı ceza infaz kurumunda bulunan ilköğretim, lise, açıköğretim, yüksekokul veya üniversiteye giriş, ara ve bütünleme sınavlarına girecek hükümlü ve tutuklular, kurum idaresince bildirilecek sınav tarihlerinde ve istenilen yerde bulundurulacak şekilde jandarma tarafından sevk edilir. Sınav yerlerindeki emniyet tedbirleri mülki amirliklerce alınır.

Sınavların, imkânlar ölçüsünde önceden belirlenen ceza infaz kurumlarında yapılması sağlanır.

1.3.9.Nakil Sırasında Dikkat Edilecek Hususlar

Hükümlü ve tutukluların, kendi istekleri veya toplu sevk, disiplin, asayiş ve güvenlik, hastalık, eğitim, öğretim, suç ve yargılama yeri nedenleriyle başka bir kuruma nakilleri yapılabilir.

Hükümlü ve tutuklular nakilden önce aranacak ve kurum hekimine yoksa diğer bir resmî hekime muayene ettirilecektir. Muayene sonucu yola çıkarılamayacağı anlaşılanların kurumun en üst amirince derhâl resmî bir sağlık kuruluşuna sevkleri sağlanarak biri hastalığın uzmanı olmak üzere en az iki uzman hekimin imzaladığı ve hastane başhekiminin onayladığı resmî rapor ile mazeretinin belgelenmesi hâlinde nakil, mazeret ortadan kalkıncaya kadar geri bırakılır ve durum Bakanlığa bildirilir.

Hükümlü veya tutuklunun kuruma veya başka bir yere götürülüp getirilmesi sırasında mümkün olduğunca halk tarafından az görülmesi sağlanmalı, herhangi bir biçimde aşağılanmaktan, merak uyandırmaktan ve reklam olmaktan koruyacak uygun tedbirler alınmalıdır.

Hükümlü veya tutuklular, havalandırma ve ışık durumu yetersiz araçlarla eziyet verici veya onur kırıcı şekilde nakledilemez. Nakil sırasında alınacak tedbirler, firarı önleyici ve yukarıdaki fıkra yazılı engelleri gerçekleştiren sınırları aşmamalıdır.

Açık ceza infaz kurumları ve eğitimevleri arasındaki nakiller ile kapalı ceza infaz kurumlarından açık ceza infaz kurumlarına ve çocuk eğitimevlerine nakiller yeterli sayıda infaz koruma memuru nezaretinde yapılacaktır. Kapalı ceza infaz kurumlarına nakiller ise dış güvenlik görevlilerince yerine getirilir.

Nakil sırasında hükümlü veya tutukluların iaşe ve zorunlu ihtiyaçları giderilir.

Açık kurumlar ile çocuk eğitimevleri arasındaki nakiller veya kapalı kurumlardan açık kurumlara ve çocuk eğitimevlerine nakiller, infaz ve koruma memuru nezaretinde yapılır.

Hükümlünün bankada şahsi parasının bulunması hâlinde bu para, nakledileceği kurumun bankadaki hükümlü emanet para hesabına kaydedilmek üzere gönderilir.

Nakledilecek hükümlüye ait gözlem ve sınıflandırma dosyası ile sevk evrakı nakli gerçekleştirecek görevliye teslim edilir. İnfaz dosyası, nakledildiği kuruma ulaştırılmak üzere derhâl ilgili yer Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.

Naklen gelen hükümlü hakkında kuruma yeni gelen hükümlülere ilişkin işlemler uygulanır. Hükümlünün kabul odalarında bekletilmesi sırasında yapılacak işlemde naklen geldiği kurum tarafından sevk sırasında gönderilen hükümlüye ait gözlem ve sınıflandırma dosyası ile sevk evrakı da dikkate alınır.

Nakil sırasında yaşanacak firarların önlenmesi için tedbirler alınır. Ancak bu tedbirler, **İnsan Hakları İlkeleri** çerçevesinde alınır.

Fotoğraf 1.5: Başka şehre nakledilen hükümlüler

1.3.10. Sevk İşlemlerinde Dikkat Edilecek Hususlar

İştirak hâlinde suç işlemiş olanlar ile kanunen önemli ilişki sayılacak derecede yakınlığı olanlar dışında erkek ve kadın tutuklu ya da hükümlüler birlikte sevk edilemez. Sevk edilecek tutuklu ve hükümlülerin teslim alınmasından önce bu kimselerin yetkili makamlarca sevk ve nakli istenen kimseler olup olmadığı araştırılarak üstleri aranır. Yanlarında silah, kaçmalarına yardım edecek tehlikeli bir alet ya da para ve kıymetli eşya varsa alınır. Teslim alınan nesnelerin cins ve miktarlarını gösterir bir alındı belgesi, tutuklu ve hükümlülere verilir. Yapılan işlem sevk pusulasına yazılır. Alınan bu nesneler, sevk ve nakledilecek yere varıldığında tutanakla tutuklu ve hükümlülerin yanında ilgili kurum yetkililerine teslim edilir. Sağlık açısından sevke engel bir durumun varlığı doktor raporuyla saptandığında sevk yapılmaz. Durum ilgili makama yazıyla bildirilir.

Sevk ve nakil sırasında tutuklu ya da hükümlü yolda hastalandığında hekim ya da sağlık kuruluşu bulunan en yakın jandarma birliğine kadar götürülerek muayene ve tedavileri yaptırılır. Bu gibilerin yola devam edemeyecekleri hekim muayenesi ile anlaşıldığında iyileştikten sonra usulüne uygun biçimde sevk edilmek üzere bütün eşya ve evrakı ile birlikte en yakın Cumhuriyet Savcılığına teslim edilir.

Sevk ve nakil sırasında tutuklu ya da hükümlülerden biri öldüğünde durum en elverişli haberleşme aracı ile en yakın jandarma iç güvenlik birliği komutanlığına ve bu komutanlıkça da o yerin Cumhuriyet Savcılığına bildirilir. Bu konuda devriye komutanının düzenleyeceği tutanak ilgili makama verilir.

Sevk ve nakil sırasında tutuklu veya hükümlülerin isyan ya da firar hazırlığı içinde olduklarından kuşkulandığında sevk görevli devriye komutanı tarafından böyle bir harekete kalkıştıklarında silah kullanılacağı ihtar edilir. Bu ihtara uymayarak firara teşebbüs etmeleri durumunda firarın başka şekilde önlenmesine imkân bulunmazsa silah kullanılır. Silah kullanma sonunda tutuklu ya da hükümlülerden biri yaralandığında veya öldüğünde durum en elverişli haberleşme aracı ile en yakın jandarma iç güvenlik komutanlığına ve bu komutanlıkça da o yerin Cumhuriyet Savcılığına bildirilir. İlgili iç güvenlik birlik komutanının vereceği emre göre hareket edilir. Yaralının iyileştirilmesi için önlem alınır ve durum bir tutanakla saptanır.

Bu gibi durumlarda diğ er tutuklu ve hükümlülerle sevkle görevli jandarmaların sevk e devam edip edemeyeceklerini Cumhuriyet Savcısı belirler. Jandarmaların tutuklanması ya da soruşturmanın uzaması durumunda sevk işlemi o yer jandarması tarafından yapılır. Sevk ve nakillerde gidilecek yere gündüz varılacak biçiminde hareket edilir. Zorunluluk nedeniyle konaklamak durumunda kalınırsa tutuklu ve hükümlülerin geceyi yol üzerinde bulunan il ya da ilçe merkezlerindeki ceza infaz kurumu ile tutukevlerinde, zorunluluk varsa jandarma i  guvenlik birliklerinin emniyet odalarında geçirmeleri sağlanır. Bucak ve köylerde ise jandarma karakolunda, karakol yoksa k  y odasında gerekli önlemler alınarak kalınabilir.

Tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakli sırasında kaçmalarını önlemek için sağlığa zarar vermeyecek gerekli bütün önlemleri alınır. Can guvenliği sağlanır. Sevkten önce sevk yapılacak yerin jandarma i  guvenlik birliği komutanlığına bilgi verilerek kendi yönünden gerekli önlemleri alması sağlanır.

1.4. Kurum Dışına Sevk işlemleri UYAP Ekranları

Kurum dışına sevk yapma h  llerinde aşağıdaki UYAP sistemine çıkışı yapılan hükümlü veya tutuklunun bilgileri mutlaka kaydedilmelidir.

1.4.1. Mahkeme Nedenli Sevk Talebi Ekranı

Mahkeme nedenli sevk talebi UYAP ekranı **duruşma; gıyabi tevkifin vacahiye çevrilmesi, ifade veya yüzleştirme** ve **keşif** nedenli sevk işlemlerinin yapıldığı ekrana denir.

Duruşma nedenli sevk talebi yapılacaksa Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığı ile gönderilen duruşma müzekkeresinin tutuklu, hükümlü dosyasına kaydedilmesi gerekir.

Mahkeme nedenli sevk talebi UYAP ekranına ulaşmak için

- Ana menüden **Ceza   nfaz Kurumu işlemleri** menüsüne tıklanır.(1)
- **Süreli  ıkış işlemleri** (2)
- ** ıkış Talep Bilgileri** (3)
- **Mahkeme Nedenli Sevk Talebi** (4) işlem basamakları takip edilir.

1. Bölüm Tutuklu Hükümlü Bilgileri

* Cezaevi Kayıt Numarası: ... Defter No: ... Ana Adı: AAAAA
 Adı: ... Cezaevindeki Durumu: Hükümlü Baba Adı: O ...
 Soyadı: Y... Cezaevine Giriş Tarihi: 01/05/2006 Doğum Tarihi: 1974

2. Bölüm Sevk Bilgileri:
 Savcılıktan gelen Müzekkerede bu bilgiler yer alır

* Talep Tarihi: 18/04/2007
 * Sevk Nedeni: Duruşma
 * Duruşmanın Yapılacağı Mahkeme: TEST 2 ASLİYE CEZA MAHKEMESİ
 Esas / Talimat No: 2006/15
 * Duruşmanın Yapılacağı Tarih/ Saat: 18/04/2007 16:00
 Açıklama: ...

Onceki Duruşma / İstekler Kaydet Kapat

Fotoğraf 1. 7: Mahkeme nedenli sevk talebi, sevk bilgileri kaydının UYAP ekranı

1.4.2. Odaya/Koğuşa Dönen Tutuklu ve Hükümlünün Üst Aramasının Yapılması

Hükümlü ve tutukluların gerek kurum içi nakilleri gerekse de kurum dışı nakillerinde üst araması yapılarak hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumlarına mevzuata aykırı eşya ve maddelerin girişini önlemek amacıyla üst araması yapılır. Üst aramasının nasıl yapılması gerektiğine ilişkin hususlar **Ceza İnfaz Kurumlarına Giriş İşlemleri** bireysel öğrenme materyalinde detaylı olarak açıklanmıştır.

Hükümlüler hakkında üst ve eşyası arandıktan sonra aşağıdaki işlemler yapılır.

- Kuruma gelen her hükümlü kabul odasına alınır. Bu süre içinde hükümlünün kuruma uyumuna yönelik yardım yapılarak gerekli olan bilgiler sözlü ve yazılı olarak kendisine bildirilir. Kabul odasına alınan hükümlü burada en çok üç gün kalır.
- Kabul odasında geçen süre içinde cezaevi tabibi tarafından muayeneleri yapılır ve muayene sonucu sağlık fişine kaydolunur.
- Muayene sonucunda kurumda tedavisi mümkün olmayan veya bulaşıcı bir hastalığı veya cezasının infazına engel herhangi bir maluliyeti olduğu tespit edilenler, kurum en üst amiri tarafından derhâl Cumhuriyet Başsavcılığına bildirilir.
- Kabul odasında bulunan hükümlülerin okuma, yazma ve öğrenim durumları öğretmen tarafından belirlenir.
- Hükümlülerin bir meslek ve sanatı olup olmadığı, var ise seviyesi, atölye şefi tarafından belirlenir.

-
- Psiko-sosyal yardım servisi görevlileri tarafından hükümlüye ilişkin ilk bilgiler alınır.
 - Her hükümlünün odaya gönderilmeden önce yıkanması sağlanır.
 - Her hükümlüye kurumunda çekilmiş fotoğrafı bulunan bir **hükümlü kimlik belgesi** verilir.
 - Kabul odasındaki işlemler bitirildikten sonra hükümlü, suç grubuna uygun odaya yerleştirilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek tutuklu ve hükümlülerin mahkemeye sevk işlemine ait evrakları hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Cumhuriyet Başsavcılığı mahkemeye sevk müzekkeresi düzenleyiniz.	➤ Cumhuriyet Başsavcılığına giderek örnek bir müzekkere inceleyebilirsiniz.
➤ Sevk müzekkeresine dayanarak hükümlü ve tutukluların hazır edilmeleri için İnfaz Başmemurluğuna talimat yazısı yazınız.	➤ Resmi yazışmada uygulanacak esas ve usuller hakkında yönetmelikten yararlanmalısınız.
➤ Jandarma komutanlığına mahkemeye sevk edileceklerin listesini veriniz.	➤ Office içindeki excell veya word programından faydalanabilirsiniz.
➤ UYAP uzaktan eğitim sistemine giriniz.	➤ Bilgisayar laboratuvarı ve İnternet bağlantısını kullanmalısınız.
➤ Mahkemeye sevk işlemine ait UYAP eğitimi işlem basamaklarını takip ediniz.	➤ İşlem basamaklarını fiziki ortamda kaydetmelisiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

1. Hizmetlerinin gerektirdiği infaz koruma baş memurları ile infaz koruma memurlarının, vardiya hizmetleri sırasında ya da vardiya dışında görevlendirilerek kendilerinin sorumluluğuna verilen yerlerde vazifelerini yerine getirmelerine.....denir.
2. Hükümlü ve tutuklularınTüzüğü'nün 163. maddesinde sayılan hâllerde yetkili makamlarca verilen yazılı emre dayanılarak kurum sınırları dışına çıkarılabilirler.
3. Bayan hükümlü ve tutuklularınhariç duruşmaya sevkleri ve nakilleri sırasında bayan infaz koruma memuru görevlendirilmez.
4. Bir mahkeme tarafından duruşmaya getirilmesi istenen hükümlü ve tutuklunun belirtilen yer ve zamanda hazır bulunmasına dair yazılan müzekkeretarafından hazırlanır.
5. Kapalı ceza infaz kurumunda bulunan, üniversiteye giriş sınavlarına girecek hükümlü ve tutukluların sınav yerlerindeki emniyet tedbirleritarafından alınır.
6. Nakil sırasında yaşanacak firarların önlenmesi için tedbirler alınır. Ancak bu tedbirler.....ilkeleri çerçevesinde yapılır.
7. Duruşma, gıyabi tevkifin vicahiye çevrilmesi, ifade veya yüzleştirme ve keşif nedenli sevk işlemlerinin yapıldığı UYAP ekranına.....ekranı denir.

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

- I. Disiplin
- II. Askerlik görevi
- III. Suç ve yargılama yeri

1. Yukardakilerden hangisi tutuklu ve hükümlülerin nakil sebeplerindendir?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

- I. Günde sekiz saatten fazla çalıştırılmazlar.
II. Haftada üç gün tatil yapmaları esastır.
III. Çalışma saatleri esnetilebilir.
2. İnfaz koruma memurlarının çalışma süreleri hakkında kurulan yukarıdaki yargılardan hangisi doğrudur?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III
- I. İzin
II. Sevk
III. Sel
3. Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumu dışına çıkma hâllerindendir?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III
- I. Aileye yakın olma isteği.
II. Hastalık.
III. Cezaevi isyanına katılma.
4. Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri hükümlü ve tutukluların ceza infaz kurumundan nakil nedenleridir?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve III
E) I, II ve III
- I. Başka bir odaya nakil.
II. Koğuş sayımı
III. Koğuş temizliği
5. Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri hükümlü ve tutuklu koğuş kapılarının açılacağı hâllerdir?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

- I. Tahliye çeşidi
 - II. Uygulanan kanun maddesi
 - III. Tahliye kararını veren savcılık
 - IV. İlamat numarası
6. Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri UYAP sistemine girişi yapılması gereken **Tahliye Kararı Bilgilerindendir?**
- A) I, II ve III
 - B) I, II ve IV
 - C) II, III ve IV
 - D) I, III ve IV
 - E) I, II, III ve IV
7. Duruşmaya sevk sırasında dikkat edilecek hususlar hakkında aşağıdaki yargılardan hangisi doğru değildir?
- A) Mahkeme işlemi bitene kadar geçen sürede tutuklu sevkli sayılır.
 - B) Mahkemeye götürülecek hükümlülere ilişkin talimat yazısı infaz koruma baş memuru tarafından imzalanarak jandarma komutanlığına bildirilir.
 - C) Tutuklunun istenilen yerde bulunmasını jandarma sağlar.
 - D) Hükümlünün adliyede başkalarıyla konuşulmasına izin verilmez.
 - E) Hükümlünün kelepçeleri duruşma salonunda çıkarılır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile tutuklu ve hükümlülerin sağlık sorunları ile ilgili işlemleri dikkatli bir şekilde yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzükte yer alan tahliye, nakil, izin, kurum dışına çıkma konularına ilişkin maddeleri hakkında bilgi edininiz. Sınıf ortamında sözlü olarak arkadaşlarınıza sununuz.
- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokolü araştırınız. Nakil, izin, kurum dışına çıkma konularına ilişkin maddeleri hakkından bilgi toplayıp sunum hazırlayınız.
- Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında 30.04.2009 tarihli Protokolünü inceleyiniz.
- Ceza ve Tevkif evleri Genel Müdürlüğünün 05.06.2015 tarih ve 70817034-010.06.01/2015-585 sayılı 167 numaralı Genelgesini inceleyerek sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. SAĞLIK HAKLARI İLE İLGİLİ İŞLEMLER

Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülerin infazı sırasında yaşayacağı sağlık sorunlarının giderilmesi hem kurumdaki diğer tutuklu ve hükümlüler için hem de bizzatı sağlık sorunu yaşayan tutuklu veya hükümlü için büyük önem arz etmektedir. Bir yandan toplu hâlde yaşanan yerlerde bulaşıcı hastalıkların bir başkasına geçme olasılığının yüksek olması, diğer yandan herkesin sağlık sorunlarını giderme isteğinin temel insan hakkı olması sebebiyle hükümlü ve tutuklunun ortaya çıkan sağlık sorunlarının ivedilikle çözülmesini gerektirir.

2.1. Sağlık Kavramı

Sağlık ve hastalık kavramları hekimler ve kişiler tarafından çoğu zaman farklı biçimlerde anlaşılır. Kişilere göre sağlık, hastalığın olmayışı olarak tanımlanır. Bazı kişiler, kendilerini çok rahatsız etmeyen bağırsak paraziti, ishal gibi yakınmalarını hastalık olarak değerlendirmezler. Oysa hekimlere göre en basit yakınma ya da normalden sapma durumu hastalık olarak kabul edilir.

Günümüzde sağlık kavramı daha geniş bir görüşle tanımlanır. Dünya Sağlık Örgütünün Anayasasında **sağlık, yalnızca hastalık ya da sakatlığın olmayışı değil, beden, ruhen ve sosyal yönden tam iyilik durumudur**, denilmektedir.

2.1.1. Ceza İnfaz Kurumlarında Sağlığı Etkileyen Fiziksel Nitelikler

Ceza infaz kurumlarının fiziksel olarak uygun olmasında asıl sorumluluk, binayı planlayan ve yapan mimar ve mühendislerdir. Ancak gerek fiziksel koşulların iyileştirilmesinde gerek sağlık sorunlarına neden olan faktörlerin ortadan kaldırılmasında ceza infaz kurumu hekimleri de doğrudan ya da dolaylı olarak sorumlu ve görevlidir.

Ceza infaz kurumu binaları yangından korunma, güvenlik, sağlıklı su sağlama, atıkların uygun biçimde toplanıp yok edilmesi, hava kirliliğinin kontrolü, gıda güvenliği gibi hususlar dikkate alınarak tasarlanmalı, yapılmalı ve işletilmelidir.

2.1.1.1. Yaşam Alanları

Hükümlü ve tutukluların barındıkları, uyudukları, çalıştıkları, yemek yedikleri, spor yaptıkları ve diğer aktivitelerini gerçekleştirdikleri yani günlerini geçirdikleri yerlere **yaşam alanları** denir.

Hükümlü ve tutuklular, bulundukları ceza infaz kurumunun tipine göre tek kişilik odalarda 2-3 kişilik ya da çok kişinin kaldığı koğuşlarda barınırlar ve uyurlar.

Hükümlü ve tutuklulara sağlanan ikamet ve özellikle tüm yatma yerleri, iklim koşullarına ve özellikle metreküpteki hava miktarına, makul ölçüde taban alanına, ışıklandırma, ısıtma ve havalandırmaya gereken önem verilerek sağlık ve hijyen gereklerine uygun olmalıdır. Yüksekliği 2,5 m olan yaşama mekânlarında yetişkinler için 6,4-9,6 metrekare yaşama alanı gereklidir.

Hükümlü ve tutukluların yaşamak ve çalışmak zorunda oldukları yerlerde

- Pencereler, hükümlü ve tutuklunun gün ışığında okumasını ve çalışmasını sağlayacak büyüklükte olmalıdır. Yeterli havalandırma sistemi olsun ya da olmasın pencereler temiz havanın girişini sağlayacak şekilde inşa edilmelidir. Pencereler, güvenlik gerekleri de göz önüne alınarak boyutları, konumu ve yapımı itibarıyla mümkün olduğunca normal bir görünümde olmalıdır.

- Kişilerin görme duyusuna zarar vermeyecek ölçüde mevcut teknik standartlara uygun olarak suni ışıklandırma sağlanmalıdır.

Kapalı ortamda hava kirliliğinin nedenleri kimyasal, biyolojik ve fiziksel olabilir.

➤ Kimyasal nedenler

Karbondioksit, karbon monoksit, azot oksit, benzen ve sigara dumanı gibi birçok kimyasal madde kapalı ortamlarda hava kirliliğine neden olur.

➤ Biyolojik nedenler

Küfler, ortamda oksijen ve nem olduğu sürece her türlü organik madde üzerinde kolayca çoğalabilen canlılardır. Bütün küf türlerinin gerek astım nedeni olarak gerek toksin oluşturarak sağlık üzerine olumsuz etkileri bulunur. Küfler baş ağrısı, solunum sıkıntısı, cilt iritasyonu, diğer aşırı duyarlılık durumlarına neden olabilir. Küflerden havaya salınan uçucu organik maddeler bu ortamlarda yaşayan kişilerde baş ağrısı, sersemlik, yorgunluk yapabilir. Küf kontrolünde ortamdaki nemin önlenmesi ya da azaltılması önemlidir. Önerilen kapalı ortam bağıl nem düzeyi % 40-50'dir.

➤ Fiziksel nedenler

Konfor alanı denilen ve insanların en rahat yaşadıkları ortam, ortalama 18-20 °C sıcaklık ve %50-60 bağıl nem gösteren ve optimal bir hava hareketi bulunan fiziksel ortamdır. Kapalı ortamın sıcaklığı ve nemi, hiç ısıtma yapılmasa bile içinde bulunanlardan dolayı kısa sürede yükselir, havadaki gazların ve mikroorganizmaların oranı artar ve bunun sonucunda ortamın **konfor alanı** nitelikleri bozulur. Yani bir kapalı ortamda (oda, koğuş, salon, vb.) başka bir neden olmasa bile içinde yaşayanların solumaları sonucunda ortamın havası kirlenir, konfor derecesi bozulur.

Kurumun her yanı her zaman yeterince bakımlı ve temiz tutulmalıdır. Tuvalet olanakları, her mahkûmun ihtiyacını temiz ve kişi onuruna yakışır bir biçimde ve yeterli olmalıdır.

Sıhhi tesisat, hükümlü ve tutuklunun doğal ihtiyaçlarını diledikleri zaman temiz ve uygun bir şekilde giderecekleri durumda olmalıdır. Bu tesisler temiz ve bakımlı tutulmalıdır. Her hükümlü ve tutuklunun yararlanabileceği yeterli banyo ya da duş tesisi bulunmalıdır. İklim şartlarına uygun bir sıcaklıkta, mevsimlere ve coğrafi bölgeye göre genel hijyenik koşullar için gerekli aralıklarda, ılık bir iklim varsa haftada en az bir kez banyo ya da duş almalarına imkân verilmelidir.

Mutfak katında günlük erzak deposu olarak kullanılmak üzere serin ve dar mekânlar bulunmalıdır. Kiler, binanın kuzey tarafında, baca, soba ve tuvaletlerden uzak olmalıdır. Kilerlerin havalandırılması çok önemlidir. Besin maddelerinin bulunduğu mutfak, kiler ve benzeri mekânların kapıları farelere karşı sıkıca kapanır olmalı ve pencerelere sinek teli konulmalıdır. Bu yerler, yağlı boya ile boyanmalı ya da badanası yapılmalıdır.

Kapalı ortamda hava kalitesi

Kapalı ortamlarda kirleticinin oranı dış ortamdakinin çok üzerine çıkar. Kapalı ortamlarda sıcaklık, ışık, gürültü gibi faktörlerin yanı sıra ortam havasının da burada yaşayan kişilerin sağlıkları, rahatlıkları, verimlilikleri üzerine etkileri vardır. Ancak bu etkinin yeterince önemsenmemesinin nedeni, kapalı ortam hava kirliliği etkilerinin genellikle uzun sürede ortaya çıkması, yaşamı ve sağlığı acil olarak tehdit etmemesidir.

Yetersiz havalandırma, yüksek sıcaklık ve nem düzeyi de bazı kirleticilerin ortamdaki konsantrasyonlarının artmasına neden olur. Floresan aydınlatma ile bu gazlar ve asılı parçacıklar nedeniyle çeşitli hastalıklar ortaya çıkabilir.

Kapalı alanlarda hava kalitesini etkileyen faktörler şunlardır:

- Binanın on beş yıldan eski ve bakıma ihtiyacının olması
- Bina yapı malzemeleri
- Alçak ya da 2,5 metreden yüksek tavanlar
- Bina havalandırma ve ısı kontrolünün belli bir merkezden yapıyor olması
- Düşük oda nemi
- Dış ortam havasının içeriye az ya da çok fazla miktarda girmesi
- Kapalı ortamlarda sigara içilmesi
- Nem olması ve mantar üremesi
- Kullanılan temizlik malzemelerinden ortama salınan gazlar ve uçucu organik bileşikler

2.1.1.2. Yaşam Alanlarının Temizliği

Ceza infaz kurumu hekiminin denetlemesi gereken en önemli şey, yaşam alanlarının temizliğidir. Bu görev yasal olarak hekime verilmesinin ötesinde, bulaşıcı hastalıkların kontrolü için gereklidir ve hekimin öncelikli işlerindendir. Hekim, bu konuda ceza infaz kurumu yöneticilerine önerilerde bulunabileceği gibi temizlik işlerinden doğrudan sorumlu personelin eğitimini de yapabilir.

Her tipteki ceza infaz kurumunda hükümlü ve tutuklular, kendi odalarından ve havalandırma avlularının temizliklerinden sorumludurlar. Yapılan temizlik, yönetim tarafından denetlenir ve aksayan yönleri giderilir. Kurumun diğer bölümlerinin temizliği, hizmetliler bulunmadığı takdirde iyi hâlli hükümlü ve istekli tutuklular tarafından görevli memurların denetiminde yapılır.

Kapalı ceza infaz kurumlarında, kurumun genel temizliği ve kişinin bakım ve temizliği için gerekli malzemeler kurum yönetimi tarafından verilir. Hükümlü ve tutuklular istemeleri hâlinde ayrıca kişisel temizlik malzemelerini kantinden temin edebilir. Asit, tuz ruhu gibi maddeler idarenin kontrolü altında kullanılır, oda ve koğuşlarda bulundurulmasına izin verilmez.

2.1.1.3. Koşuşların Temizliği

Koşuşların temizliği de hükümlü ve tutuklular tarafından yapılır ve yönetim tarafından denetlenir. Koşuşların en az haftada bir kez tam temizlenmesi uygun olur. Kirlenmenin yoğun olduğu durumlarda temizlik daha sık yapılmalıdır. Bu temizlik sırasında koşuşun zemini, duvarları, pencereleri ve içindeki eşyalar temizlenmelidir. Yönetim (ve ceza infaz kurumu hekimi) koşuşta yaşayanların bu temizliği yapmalarını sağlamak için öncelikle bu kişileri eğitmelidir.

Kirli zeminleri temizlerken kirlenmiş alanlara yaymamak amaç olmalıdır. Temizlik gereçleri temizlenen yüzeylerden her zaman ve kesinlikle daha temiz olmalıdır. Önce görünen kirlenmeler temizlenmeli, ileri temizlik, aşamalı olarak uygun sırayla gerçekleştirilmelidir. Temizlik sırasında öncelikle sıcak su kullanılmalı ve temizliği yapılan yüzeyler sonunda kuru olarak bırakılmalıdır. Kullanılacak malzeme etkili, kullanım amacına ve standartlara uygun olmalıdır.

2.1.1.4. Ortak Alanların Temizliği

Koşuşların, yatakhanelerin, atölyelerin ve diğer müşterek alanların temiz tutulmasına ve uygun zamanlarda havasının değiştirilmesine özen gösterilmelidir. Buraların temizlenmesi de koşuşlarda olduğu gibidir. İç yönetmeliğe göre oda ve koşuşlar dışındaki yemekhane, spor salonu gibi ortak alanların temizliği ceza infaz kurumu yönetiminin görevidir. Bu alanlar daha çok kişi tarafından kullanıldığından ve daha yoğun olarak kirlendiklerinden her gün temizlik yapılması uygun olur. Temizliğin, mahkûmların bu bölümleri kullanmadıkları sabah saatlerinde yapılması uygun olur. Bunun için yönetim, gereken araç ve gereçleri sağlar. Ceza infaz kurumu müdürü ya da onun yetkilendirdiği kişi, bakım ve temizlik kurallarına uygun davranılmasından şahsen sorumludur.

2.1.1.5. Yatak Bakımı

Yataklar, düzenli olarak temizlenirse hastalık ya da enfeksiyon riski en aza indirilebilir. Bu nedenle her tutuklu ve hükümlüye, sağlık açısından güvenli yatak takımları verilmesi esastır. Her tutuklu ve hükümlünün kullanımı için en azından bir karyola, bir yatak, temiz yatak örtüsü, iki çarşaf, yastık, yastık kılıfı ve battaniye ya da yorgan olmalıdır. Hükümlü ve tutuklular, kendilerine yönetim tarafından verilen nevresim takımı ve battaniye dışında, kantinden sağlanmak koşuluyla bir adet nevresim takımı ve iklim koşulları değerlendirilerek iç yönetmelikte belirtilen sayıda battaniye bulundurabilir. Yatak örtüsü, çarşaf ve yastık kılıfı en az haftada bir değiştirilmelidir. Yorgan ve battaniler de birden fazla kişi tarafından kullanılıyorsa en az haftada bir kez temizlenmelidir. Tek kişinin kullandığı yorgan ve battaniler yılda en az bir kez ya da kirlendiği görüldüğünde temizlenmelidir (bk. İç Yönetmelik).

Hükümlü ve tutuklular, giyim eşyaları ile yatak ve yatak takımlarını temiz tutmak zorundadırlar. Yönetim, bu eşyaları temizliğin ve sağlığın gerektirdiği şekilde değiştirilip yıkanması ve bunlarda ortaya çıkacak yırtık ve söküklerin onarılması için gerekli önlemleri almalıdır. Daha önce bir hükümlü ve tutukluya verilmiş olan eşyalar, fenni bir şekilde temizlenmedikçe başka bir hükümlü ve tutukluya verilmemelidir.

Resim 2.1: Sağlık

2.2. Ceza İnfaz Kurumlarında Aile Hekimliği ve Diğer Sağlık Hizmeti Uygulaması

100 ve üzerinde hükümlü ve tutuklu bulunan her kuruma aile hekimliği pozisyonu ihdas edilerek sağlık hizmeti sunulur. Kampüs içinde bulunup 1000 ve üzerinde hükümlü ve tutuklu barındıran kurumlar da bu kapsamda değerlendirilir.

Hükümlü ve tutuklu sayısı 1000'e kadar olan kurumlar, durumu uygun olan en fazla üç aile hekimine bağlanır. İlgili aile hekimi sağlık hizmetini, gezici sağlık hizmeti kapsamında verir.

Aile hekimliği uygulamasına geçilmemiş illerde hükümlü ve tutuklu ile personel sayısı 1000'in üzerinde olan kurumlarda haftada 5 tam gün, 500 ila 1000 arasında olan kurumlarda haftada 5 yarım gün, 500'ün altında olan kurumlarda haftada 2 yarım gün tabipli sağlık hizmeti verilir. Kampüs içinde bulunan ve 1000'in altında hükümlü ve tutuklu sayısı bulunan kurumlar da bu kapsamda değerlendirilir.

Hükümlü ve tutuklu mevcudu ile kurum personeli ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişi sayısının toplamı 5000'i aşan kampüsler bünyesinde Adalet Bakanlığının talebi ve Sağlık Bakanlığının onayı ile ceza infaz kurumu semt polikliniği açılabilir.

Diş ünitesi bulunan ceza infaz kurumlarında, il sağlık müdürlüğünce planlanmak suretiyle diş tabipliği hizmeti verilir.

Ceza Tevkifevleri Genel Müdürlüğünce görevlendirilmiş tabip ve dış tabibi bulunan ceza infaz kurumlarında Sağlık Bakanlığınca tabip görevlendirmesi yapılmaz. Sağlık Bakanlığının aile hekimliği uygulaması kapsamında görevlendirme yaptığı ceza infaz kurumlarına Adalet Bakanlığınca atama, nakil ve görevlendirme yapılmaz.

Ceza infaz kurumlarında sağlık hizmetlerinin ana özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

➤ **Hekime erişim**

- Statüleri ne olursa olsun gözaltında bulunan herkesin gece ve gündüz temel profesyonel sağlık hizmetlerine zamanında erişim hakkı vardır. Hükümlülerin hekim tarafından muayeneleri gizlidir ve güvenlik personeli muayeneyi izlemez.
- CPT (işkenceyi önleme komitesi) ikinci Genel Raporu (CPT/Inf (92) 3. fıkra 56'dan alıntı: "Talep üzerine böyle bir rejimin (tek başına hücre hapsi) yürürlüğe konması ya da uygulanması hâlinde söz konusu hükümlü veya hükümlü adına bir infaz koruma memuru bir hekimin çağırılmasını istediğinde, hekimin hükümlüyü muayene etmesi amacıyla gecikmeden çağırılması temel bir önlemdir. Hükümlünün fiziksel ve ruhsal durumunun yanı sıra, gerekirse tecridin devamı durumunda ortaya çıkabilecek sonuçları içeren muayene bulguları, ilgili makamlara gönderilmek üzere yazılı olarak ifade edilmelidir."

Bütün ceza infaz kurumları, temel, acil ve ilk yardım hizmetlerini sürekli sunabilmelidir. İlaç tedavisi dâhil olmak üzere bütün tedaviler, mesleki açıdan vasıflı sağlık personelinin gözetiminde olmalıdır. Ceza infaz kurumu dışındaki genel kliniklere ve psikiyatri kliniklerine nakil imkânı dâhil olmak üzere, tıbbi değerlendirme sonucunda ihtiyaç olduğu belirlendiğinde hastane veya poliklinikte bakım için ikinci seviye, acil ve uzman sağlık hizmetlerine erişim sağlanmalıdır. Ruh, diş ve göz sağlığı hizmetleri sağlanmalıdır.

Kabul esnasında ve tahliyeden önce ve gözaltı sırasında gerekli olduğunda ya da hasta talep ettiğinde bütün tutuklular, ruh sağlığı, bulaşıcı ve kronik hastalıklara özellikle dikkat edilerek tıbbi muayeneden geçirilmelidir.

Sağlık hizmetlerine nasıl ulaşabilecekleri kabul sırasında bütün hükümlülere bildirilmeli ve tercihen sağlık hizmetlerinin sağlanması hakkında bir bilgi broşürü yayınlanmalıdır.

➤ **Bakımda eşitlik**

- Psikiyatrik bakım dâhil olmak üzere sağlık hizmetleri politikası ve standartları ulusal uygulama ile bütünleştirilmeli ve Sağlık Bakanlığı tarafından denetlenmelidir.
- Psikiyatrik bakım dâhil olmak üzere ceza infaz kurumlarındaki personel sayısı, hizmet türleri ve sağlık ekipmanlarının kalitesi topluma sunulan sağlık hizmetleri ile eşdeğer yeterlilikte olmalıdır.

- Bireylerin sağlık dosyaları ve kayıtları gizli tutulmalıdır. Bir başka ceza infaz kurumuna nakledilirse dosyası da kişi ile birlikte gönderilmelidir.
- Sağlık personeli kıdemli hekimin denetiminde ekip olarak düzenli bir şekilde bir araya gelmelidir.
- Bütün ceza infaz kurumu personeli, ruh hastalıklarının belirtilerini anlamak ve bunlara uygun şekilde cevap vermek üzere eğitim almalıdır.
- Hareketi engelleyici araçlar ancak hekim kontrolü altında nadiren ve kısa bir süre için kullanılmalıdır. Akıl hastası ya da saldırgan hükümlülere, yoğun hemşire desteği verilmelidir.

➤ **Hastanın onayı ve gizlilik**

- Ruh sağlığı personeli hasta gizliliğine kesinlikle dikkat etmelidir. Sağlık dosyaları hekim tarafından gizli tutulmalı ve tıbbi muayeneler genellikle özel yapılmalıdır.
- Kanunun belirttiği hâller dışında muayene veya tedavi yalnızca hastanın onayı alındıktan sonra yapılmalıdır. Hastanın onayı gerekliliği hekimin hastanın sağlığını iyileştirme görevi ile uyuşmazlık halindeyse ulusal yasa ve ilkelere uyulmalıdır.
- Sağlık personeli, iyi bir hasta-hekim ilişkisi kurmalıdır.
- Duruşması devam eden tutukluların kendi hekimlerini görmelerine izin verilmelidir. Hükümlülerin bu konudaki talepleri anlayışla dikkate alınmalıdır.
- Hastalar kendi tıbbi belgelerine serbestçe erişebilmeli ve tıbbi bilgileri ailelerine ve avukatlarına iletebilmelidirler.
- Salgından korunma konusunda tıbbi araştırma, sadece katılımcı hükümlülerin onayı ile yapılmalıdır.

Fotoğraf 2.1: Ceza infaz kurumunda bir muayene odası

2.3. Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Esaslar

Ceza infaz kurumlarındaki sağlık hizmetlerinin, Sağlık Bakanlığı hastanelerine bağlı ceza infaz kurumu semt polikliniği, aile hekimleri veya görevlendirilen sağlık personeli eliyle Birleşmiş Milletler Minimum Standartları'nda yürütülmesi amacıyla Adalet Bakanlığının Sağlık Bakanlığı ile yapmış olduğu **Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi** hakkında protokolde, sağlık hizmetlerinin sunulması sırasında uygulanacak esaslar düzenlenmiştir. Bu Protokol hükümlerine göre sağlık hizmeti aşağıdaki esaslara göre yürütülür.

Ceza infaz kurumu semt polikliniklerinde görevlendirilecek uzman tabip, tabip, dış tabibi ve diğer sağlık personeli, sağlık hizmetinin kapsamına, ihtiyaca, hasta yoğunluğuna ve ilgili hastane ve ildeki personel mevcuduna göre ceza infaz kurumu semt polikliniğinin bağlı olduğu baştabipçe görevlendirilir.

Ceza infaz kurumu semt polikliniklerinde sağlık hizmeti günün 24 saatinde kesintisiz olarak verilir. Bu amaç doğrultusunda hafta içi ve hafta sonu çalışma saatlerine ilişkin düzenlemeler, hizmetin özelliği, hastanenin personel sayısı gibi hususlar göz önüne alınarak baştabip tarafından yapılır.

Baştabip, sağlık hizmetlerinin sürekliliği ve kesintiye uğramaması ve yoğunluğun azaltılması amacıyla vardiya ve nöbet gibi hizmetler için farklı çalışma saatleri uygulamasına gidebilir ve gerekli uzman tabip, tabip, dış tabibi ve diğer sağlık personeli planlamasını yapar.

Ceza infaz kurumu semt polikliniklerinde sağlık hizmetlerinin ilgili mevzuata uygun olarak sunulmasından ve denetlenmesinden baştabip ve il sağlık müdürü sorumludur. Buralarda sağlık hizmeti sunan personel, hizmetin düzenli ve kesintisiz olarak sunulmasında baştabip ve il sağlık müdürüne karşı sorumludur.

Ceza infaz kurumu semt poliklinikleri, aile hekimleri ile sağlık hizmetini sunmak üzere kurumlarda görevlendirilen diğer sağlık personeli, sağlık hizmetini hükümlü ve tutukluların bulunduğu kurumlarda il sağlık müdürlüğünce standartlara uygun olduğu belirlenen mekânlarda verir.

Sağlık hizmetleri, bu hizmeti sunmakla görevli personelin tabi olduğu mevzuata göre yürütülür. Aile hekimleri mesai saatleri içinde hükümlü ve tutukluların giriş ve çıkış sağlık muayene işlemlerini de yapar.

Kadrosu kurumda bulunan yardımcı sağlık personeli **idari açıdan kuruma**, sağlık hizmetlerinin yürütülmesi açısından kurum **sağlık birimi sorumlu tabibine** bağlıdır.

Sağlık hizmetlerinin yürütülmesinde öncelikle kişisel bakımın yaptırılması hem koruyucu hem de önleyici olması sebebiyle önem arz etmektedir.

Kişisel temizlik, ceza infaz kurumu yönetimlerinin ve sağlık personelinin öncelikli sorumluluklarından birisi, tutuklu ve hükümlülerin kişisel hijyenleri için gereken her türlü önlemi almalarıdır. Çünkü enfeksiyon ve enfeksiyonlardan korunmanın temel koşulu kişisel hijyen kurallarına uyulmasıdır.

➤ **Banyo ve kişisel temizlik**

Hükümlü ve tutukluların banyo ihtiyaçlarını gidermek ve kişisel eşyalarını yıkamalarını sağlamak için haftanın hangi günlerinde ve hangi saatlerinde sıcak su verileceği iç yönetmelikte belirtilmiştir. Kurumda merkezi sıcak su dağıtım sistemi bulunmuyorsa banyonun hangi gün ve saatlerde yapılacağı, hamam varsa burasının kullanım gün ve saatleri de yönetmelikte yer alır.

Hükümlü ve tutukluların saç tıraşları, dilekçe karşılığında kurum berberi tarafından yine iç yönetmelikte belirtilen gün ve saatler arasında berberhanede veya kurum yönetimince belirlenen yerlerde ücretsiz yaptırılır. Hükümlü ve tutuklular sakal tıraşlarını, kantinden temin edebilecekleri plastik saplı tıraş bıçakları ile kendileri günlük olarak yaparlar. Toplum içinde alışılmış hâl dışında saç ve sakal bırakmalarına izin verilmez.

Kadın hükümlü ve tutukluların ihtiyaçlarına yönelik temizlik malzemelerinin kurum kantininde bulundurulmasına özen gösterilir. Saç kesimleri dışarıdan getirilecek kuaför tarafından yaptırılabilir.

Saç ve sakal bakımı için genellikle mahkûmlara kesici aletler verilmediğinden infaz kurumlarında berber bulunması zorunludur. Bulaşıcı deri hastalıklarının doğrudan temas, makas ya da jilet gibi malzemelerin ortak kullanımı ile bulaşabilirliği göz önüne alındığında berberlerin hijyen kurallarına uymaları özel önem taşır. Tarak, tırnak makasları, jiletler ve benzeri nesneler farklı kişilerde kullanımlar arasında düzenli olarak temizlenmeli ve el yıkamanın önemi özenle vurgulanmalıdır.

2.4. Sağlık Kuruluşlarına Sevk

Kurum hekimi, aile hekimi ve diş hekiminin uygun gördüğü durumlarda hasta mahpus ileri tetkik, tedavi ve iyileştirme için sağlık ocağı veya devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekmesi hâlinde ise üniversite hastanelerine sevk edilir.

Hükümlü ve tutuklular acil veya hayati bir sağlık sorunu nedeniyle muayene, teşhis ve tedavi amacıyla kurumun bulunduğu yerdeki sağlık kuruluşuna hekim raporu ile hekimin bulunmaması hâlinde ise kurum amiri veya nöbetçi amirin yazılı izni ile sevk edilir.

Acil veya hayati bir sağlık sorunu dışında hükümlü ve tutukluların muayene, tetkik, tahlil ve tedavileri için sağlık kurum ve kuruluşlarına sevklerinde mümkün olduğu ölçüde önceden randevu alınır. Sevkler jandarma tarafından randevu saatinde sağlık kuruluşunda hazır bulunacak şekilde yapılır.

Acil sağlık sorunları nedeniyle sevklerde, hekimin bulunmaması durumunda kurum amiri veya nöbetçi amirin yazılı izni sevk için yeterlidir. Hastanelere sevkler varsa ceza infaz kurumu ambulansıyla veya acil durumlarda 112 ambulansıyla gerçekleştirilir. Bu minvalde acil durumlarda derhal 112 Acil Servis çağrılarak hastaya gerekli tıbbi müdahale yapıp gerek görülmesi hâlinde ambulansla hastaneye sevki sağlanır. Ambulans gerektirmeyen sevkler ceza infaz kurumu nakil araçlarıyla gerçekleştirilir.

2.5. Hükümlü Veya Tutukluların Muayene ve Tedavilerinin Yapılacağı Hastaneler

Hastaneye sevki zorunlu görülen hükümlü veya tutukluların muayene ve tedavileri, bulunduğu yer ya da en yakın devlet veya üniversite hastanesinin hükümlü koğuşlarında yapılır.

Bu hastaneler, gönderilen hükümlü ve tutukluların başka yerlerdeki hastanelere sevkini sağlık kurulu raporuyla, acil ve hayati tehlikesi bulunması hâlinde varsa biri hastalığın uzmanı olmak üzere iki uzman hekim tarafından verilen, başhekim tarafından onaylanan ve hastalığın sebebi ve tedavinin hangi sebeple bulunduğu hastanede gerçekleşmediğı, hastaya nerede ve ne tür tedavinin uygulanması gerektiğini açıkça belirten bir raporla yapar. Bu durumda da en yakın hükümlü koğuşu bulunan devlet veya üniversite hastaneleri tercih edilir.

Hükümlü ve tutuklular acil hâller dışında özel sağlık kuruluşlarına sevk edilmez.

Kampüslerde kurulan semt polikliniklerinde, kampüste bulunan ceza infaz kurumu hasta hükümlü ve tutuklularının yanında başka ceza infaz kurumlarından gelen hasta hükümlü ve tutukluların da muayene ve tedavisi de yapılabilir.

2.6. Hükümlü Koğuşu ve Servisi

Hastane bünyesinde doğrudan güneş alan diğler hasta odaları ile aynı şartları taşıyan erkek, kadın ve gerekli durumlarda çocuk olmak üzere en az birer odadan oluşan, firara karşı engellerin bulunduğu, dış güvenliğinin jandarma, iç güvenliğinin ise ceza infaz kurumu personeli tarafından sağlandığı, hükümlü ve tutuklulara yatarak tedavi ve rehabilitasyon hizmetleri verilmek üzere ayrılan bölümlere **hükümlü koğuşu ve servisi** denir.

Fotoğraf 2.2: Hükümlünün hastane muayenesi

2.7. Muayenelerde Güvenliğin ve Hasta Mahremiyetinin Sağlanması

Sağlık kuruluşuna sevk edilen hükümlü ve tutuklular, gidilecek yerin uzaklığına ve hastalık durumuna göre ring aracı, ambulans, otobüs, tren, uçak, taksi, minibüs vb. ile götürülürler.

Ceza infaz kurumu müdürlüğü bulunan yerlerdeki hastanelerde firara karşı engellerin bulunduğu muhafazalı muayene odaları oluşturulur.

Hükümlü ve tutukların hastanelerde muayeneleri, firara karşı engellerin bulunduğu muhafazalı odalarda yapılır. Jandarma muayene esnasında oda dışında bulunur ve gerekli güvenlik tedbirlerini alır. Doktorun yazılı olarak talep etmesi hâlinde jandarma muayene odasında bulunur.

Bununla birlikte hükümlü ve tutukluların muayene esnasında yaptıkları her türlü mevzuata aykırı hareketleri ilgili sağlık personeli tarafından anında jandarma devriye komutanına bildirilir.

Terörle Mücadele Kanunu ve Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu dışında kalan suçlardan tutuklu ve hükümlü olanların hastanelerde muayeneleri sırasında jandarma, odanın muhafazalı olması durumunda kapı dışında bekler, muhafazalı olmaması hâlinde muayene odası içinde bulunur. Doktorla hasta arasında geçecek konuşmaları duymayacak uzaklıkta koruma tedbiri alır.

2.8. Hükümlü Koşu ve Servisinde İnfaz Hizmetleri

Hükümlü koşu ve servisleri, ceza infaz kurumlarının bir bölümü olarak kabul edilir ve infaz mevzuatı bu bölümlerde de uygulanır.

Koşularda ve servislerde belirsiz zamanlarda sağlık hizmetlerini aksatmayacak şekilde ceza infaz kurumu personeli tarafından arama yapılır. Ziyaretler mahsus deftere kaydedilir. Bu defterler düzenli olarak kurum müdürlüğünce denetlenir.

Yatarak tedavileri yapılan hükümlü ve tutukluların yanında tedaviyi yapan hekimin raporuyla zorunlu olduğunun bildirilmesi hâlinde eşi, annesi, babası, kardeşi, çocuğu, bunların olmaması hâlinde Cumhuriyet Başsavcılığının uygun gördüğü bir aile yakını refakatçi olarak bulundurulabilir.

Fotoğraf 2.3: Hastanedeki bir hükümlü ve tutuklu servisi

2.9. Tedavi Giderlerinin Karşlanması

Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü 47 no.lu Genelgeye göre suçtan dolayı soruşturma ve kovuşturma işlemleri sırasında sağlık durumlarının belirlenmesi amacıyla sağlık muayenesi yaptıracak kişiler ile ceza infaz kurumlarınca muayene, tetkik ve tedavi için resmî sağlık kurumlarına sevk edilen tutuklu ve hükümlülerin muayene, tetkik ve tedavi bedellerinin Sağlık Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekle karşılanması Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünce uygun görülmüştür.

Yine ceza infaz kurumu semt polikliniklerinde muayene ve tedavileri sağlanan tutuklu ve hükümlülerin tedavi giderleri Sağlık Bakanlığı Genelgesine göre bütçeden karşılanır.

2.10. Hükümlü ve Tutuklulara İlaç Dağıtımı

Hekim, tedavi için uygun gördüğü ilaçları ve bunların nasıl kullanılması gerektiğini tutuklu veya hükümlüye açıklar ve reçeteyi yazdıktan sonra tutuklu hükümlüyü getiren infaz koruma memuruna teslim eder. Kendisine reçete yazılan tutuklu/hükümlü, bir dilekçe yazarak ilaçların ücretinin emanette kendisine ait para yoksa devlet tarafından, para varsa bu paradan karşılanmasını ister. Dilekçe yönetim tarafından onaylanır. Sosyal güvencesi olan hükümlü ve tutuklunun reçeteleri sağlık karnelerine yazılarak bağlı olduğu sosyal güvenlik kurumu tarafından karşılanır.

Tutuklu/hükümlü ilaç giderleri, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Maliye Bakanlığı tarafından Tutuklu ve Hükümlü İlaç Giderleri Harcama Kaleminden tahsis edilen ödenekle karşılanır. Adalet Bakanlığı tarafından tutuklu/hükümlü ilaçlarının alımında 01.01.2009 tarihinde yürürlüğe giren Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü ile Türk Eczacıları Birliği Merkez Heyeti arasında, hükümlü ve tutukluların tedavisinde kullanılmak üzere reçete edilen ilaçların eczanelerden temin edilmesine ilişkin protokol hükümleri doğrultusunda işlem yapılır.

İlaçlar, açık ceza infaz kurumlarında tutuklu/hükümlüye teslim edilir (uyuşturucular, kodein içeren ilaçlar vb. hariç) ve ilaçları önerildiği şekilde kullanması kendisinden istenir.

Kapalı ceza infaz kurumlarında ilaçların dağıtımını varsa eczacı yoksa kurum tabibi sağlar. Eczacı, “Cezaevi tabibinin vereceği reçetelere göre ilaçları hazırlar, yeşil ve kırmızı reçeteye satılan uyuşturucu ve uyarıcı nitelikteki ilaçların tane olarak verilmesini ve huzurda içirerek kontrolünü yapar, diğer ilaçları ise cezaevi tabibinin belirlediği miktarda hastalara verir. Kurumda bulunan ilaçları korur ve gereken ilaçları almak için cezaevi tabibine zamanında haber verir.” Kapalı ceza infaz kurumlarında ise hiçbir şekilde tutuklu /hükümlüye ilaç (haricen kullanılanlar hariç) teslim edilmez. Bu cezaevlerinde ilaçlar revirde saklanır.

Enjeksiyon biçimindeki ilaçlar sağlık memuru tarafından, sağlık memuru yoksa hekim tarafından revirde uygulanır. Bu nedenle enjeksiyon yapılacak tutuklu/hükümlünün zamanı geldiğinde usulüne uygun biçimde revire getirilmesi gerekir. Pansumanlar da revirde yapılır. Yapılan enjeksiyon ve pansuman işlemleri bu işlemlerin kayıt edildiği deftere (ya da UYAP’taki uygun ekrana) işlenir.

Ceza infaz kurumlarında kalan hükümlü ve tutuklular için kurum tarafından satın alınan ilaçlar ambar yevmiye defterine kaydedildikten sonra ambar ihraç müzekkeresi ile kurum revirine gönderilerek hesaplardan çıkarılır.

Bu ilaçlar, ilaç dağıtım defterinde takip edilir. Hükümlü ve tutukluların kendi paralarıyla aldıkları ilaçlar ise ambar yevmiye defterine kaydedilmez. Bu ilaçların takibi doğrudan ilaç dağıtım defterine yazılmak suretiyle yapılır.

Koğuşta görevlendirilen bir hükümlü veya tutuklu aracılığı ile ilaç dağıtım işlemi yapılır.

Yeşil reçete ve kırmızı reçeteye tabi olan, uyuşturucu etki gösteren ilaçların dağıtımını için ayrı bir uygulama yapılır. Bu ilaçların dağıtımını bizzat infaz koruma memuru tarafından yerine getirilir. İnfaz koruma memurunun hükümlü ve tutuklunun ilaçlarını içtiğinden tam olarak emin olması hâlinde ilaç dağıtım işlemi tamamlanmış olur.

2.11. Sağlık İşlemleri UYAP Ekranları

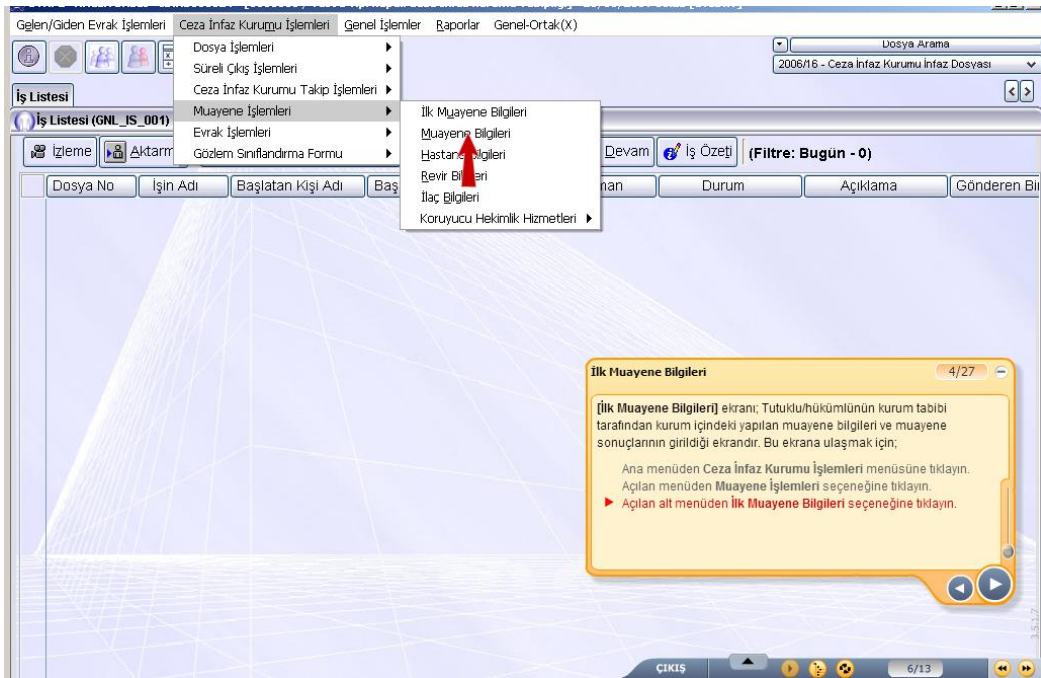
Ceza infaz kurumlarında sağlık sorunları olan tutuklu ve hükümlülerin muayene, sevk gibi işlemleri UYAP sistemi üzerinden yapılır.

2.12. İlk Muayene Bilgileri Ekranı

Tutuklu ve hükümlülerin kurum tabibi tarafından kurum içindeki muayene bilgileri ve muayene sonuçlarının girildiği ekrana **İlk Muayene Bilgileri Ekranı** denir.

Bu ekrana, Ana menüden sırasıyla

- Ceza İnfaz Kurumu İşlemleri (1)
- Muayene İşlemleri (2)
- İlk Muayene Bilgileri (3) butonları seçilerek ulaşılır.

Fotoğraf 2.4: İlk muayene bilgileri UYAP ekranı

Sonraki aşama olarak **Tutuklu/Hükümlü Arama UYAP Ekranına** muayenesi yapılacak olan hükümlü veya tutuklu seçilerek bilgilerinin kaydedilmesi gerekir. Hasta olan hükümlü ve tutukluya ulaşabilmek için **İlk Muayene Bilgileri** ekranından sonra gelen **Tutuklu/Hükümlü Arama** ekranından hasta olan kişiye ulaşılır.

Fotoğraf 2.5: Tutuklu/hükümlü arama UYAP ekranı

Son aşama olarak ilgili hükümlü veya tutuklunun hastalığı hakkındaki bilgiler kaydedilir ve muayene işlemi tamamlanır.

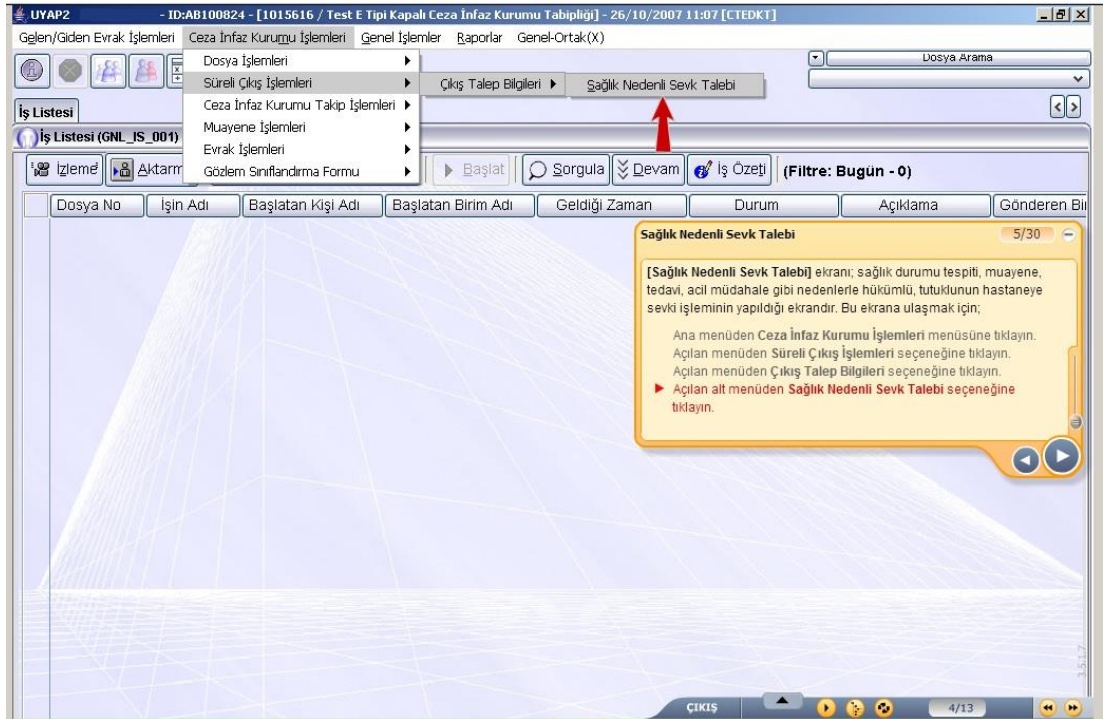
Fotoğraf 2.6: Muayene bilgileri girişi UYAP ekranı

2.13. Sağlık Nedenli Sevk Talebi UYAP Ekranı

Sağlık durumu tespiti, muayene, tedavi, acil müdahale gibi nedenlerle hükümlü ve tutuklunun hastaneye sevk işleminin yapıldığı ekrana Sağlık Nedenli Sevk Talebi ekranı denir.

Bu ekrana ulaşmak için aşağıdaki işlem basamakları sırasıyla takip edilir.

- Ceza İnfaz Kurumu İşlemleri (1)
- Süreli Çıkış İşlemleri (2)
- Çıkış Talep Bilgileri (3)
- Sağlık Nedenli Sevk Talebi (4)

Fotoğraf 2.7: Sağlık nedenli sevk talebi UYAP ekranı

Sonraki aşama olarak **Tutuklu/Hükümlü Arama UYAP** Ekranına sevk yapılacaktır. Hasta olan hükümlü ve tutukluya ulaşabilmek için **Sağlık Nedenli Sevk Talebi** ekranından sonra gelen **Tutuklu/Hükümlü Arama** ekranından hasta olan kişiye ulaşılır.

UYAP2 ID:AB100824 - [1015616 / Test E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Tabipliği] - 26/10/2007 15:23 [CTEDKT]

Gelen/Giden Evrak İşlemleri Ceza İnfaz Kurumu İşlemleri Genel İşlemler Raporlar Genel-Ortak(X)

İş Listesi

İş Listesi (GNI_IS_001)

Tutuklu Hükümlü Arama Ekranı

[Tutuklu/Hükümlü Bilgileri]

* Adı

* Soyadı

TC Kimlik No

Cezaevi Kayıt No

Cezaevindeki Durumu

Temizle Sorgula

Adı Soyadı TC Kimlik No Cezaevi Kayıt No Cezaevine Giriş

İlk Muayene Bilgileri 5/27 +

İtamam Vazgeç

ÇIKIŞ 6/13

Fotoğraf 2.8: Tutuklu/hükümlü arama UYAP ekranı

Son aşama olarak ilgili hükümlü veya tutuklunun sevk bilgileri kaydedilir ve sonra hastaneye nakli gerçekleştirilir.

İş Listesi Sağlık Nedenli Sevk Talebi

Sağlık Nedenli Sevk Talebi (CTE_SGC_0010) 25/30 +

[Tutuklu / Hükümlü Bilgileri]

* Cezaevi Kayıt Numarası 2006/16 Defter No 2007/539 Ana Adı AAAAA

Adı O Cezaevindeki Durumu Hükümlü Baba Adı O

Soyadı Y Cezaevine Giriş Tarihi 01/05/2006 Doğum Tarihi 1974

[Sevk Bilgileri]

* Talepte Bulunan Cezaevi Tabibi * Sevk Nedeni Muayene

* Talep Tarihi 18/04/2007

* Sevk Edileceği Yer GAZI HASTANESİ

Açıklama

Sevk Talep Evrakı Sevk Onay Evrakı Kaydet Kapat

ÇIKIŞ 4/13

Fotoğraf 2.9: Tutuklu/hükümlünün sevk bilgileri UYAP ekranı

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek tutuklu ve hükümlülerin sağlık kuruluşuna sevk işlemine ait evrakları hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Aile hekimine muayene başvuru dilekçesi hazırlayınız.	➤ İnternet'ten dilekçe örneklerini inceleyebilirsiniz.
➤ Muayene başvuru dilekçesini kayda alıp havale ediniz.	➤ Resmî yazışma uygulanacak esas ve usuller hakkında yönetmelikten yararlanabilirsiniz.
➤ Kurum tabibi tarafından hastaneye sevk yazısı hazırlayınız.	➤ Office içindeki excell veya word programından faydalanabilirsiniz.
➤ UYAP uzaktan eğitim sistemine giriniz.	➤ Bilgisayar laboratuvarı ve İnternet bağlantısını kullanmalısınız.
➤ Hastaneye sevk işlemine ait UYAP eğitimi işlem basamaklarını takip ediniz.	➤ İşlem basamaklarını fiziki ortamda kaydetmelisiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

1. Hükümlü ve tutukluların muayene esnasında yaptıkları her türlü mevzuata aykırı hareketleri ilgili sağlık personeli tarafından anındabildirilir.
2. Ceza infaz kurumu müdürlüğü bulunan yerlerdeki hastanelerde firara karşı engellerin bulunduğu muhafazalı muayene odalarına.....denir.
3. Sağlık durumu tespiti, muayene, tedavi, acil müdahale gibi nedenlerle hükümlü ve tutuklunun hastaneye sevkı işleminin yapıldığı ekrana.....ekranı denir.
4. Sağlık Nedenli Sevk Talebi UYAP ekranına ulaşmak için sırasıyla ceza infaz kurumu işlemleri,işlemleri, çıkış talep bilgileri basamaklarını takip etmek gereklidir.
5. Hükümlü koğuşı ve servisinin dış güvenliği..... tarafından, içgüvenliği ise.....tarafından sağlanır.

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

- I. Mevcudu doksan beş olan ceza infaz kurumu
II. Aynı kampüs içinde olup toplam mevcudu 500 olan ceza infaz kurumu
III. Aynı kampüste olup toplam mevcudu 1000 olan ceza infaz kurumu
1. Yukarıdaki ceza infaz kurumlarından hangisi ya da hangilerinde aile hekimliği ihdas edilir?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III
- I. Ceza infaz kurumu semt polikliniği Sağlık Bakanlığına bağlıdır.
II. Ceza infaz kurumlarındaki sağlık hizmetleri, Sağlık Bakanlığı ile Adalet Bakanlığının yapmış olduğu bir protokolle düzenlenir.
III. Ceza infaz kurumunda özel hastanelere bağlı olan tabipler de ücret karşılığında muayene hizmeti sunabilir.
2. Ceza infaz kurumlarında yürütülen sağlık hizmetleri hakkında yukarıda kurulan yargılardan hangisi doğrudur?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III

E) II ve III

- I. Sağlık hizmetinin kapsamına
- II. İhtiyaca
- III. Hasta yoğunluğuna

3. Ceza infaz kurumu semt polikliniklerinde görevlendirilecek tabipler hangi değişkenlere göre belirlenir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

- I. Sağlık hizmeti 08.30-24.00 saatleri arasında verilir.
- II. Sağlık hizmeti hafta sonu ve resmi tatillerde de verilir.
- III. Hizmetlerin sunumundan baştabip sorumludur.

4. Ceza infaz kurumu semt poliklinikleri hakkında yukarıda kurulan yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

- I. Acil bir sağlık sorunu ile karşılaşıldığında hükümlü, tahlil ve tetkikleri için sağlık kuruluşlarına sevk edilir.
- II. Sağlık kuruluşlarına sevk işleminden önce randevu alınması esastır.
- III. Acil bir sağlık sorunu ile karşılaşıldığında, hükümlünün sağlık kuruluşuna sevk, hekim raporu veya idarenin izin yazısı olmadan yapılır.

5. Ceza infaz kurumundan sağlık kuruluşlarına sevk işlemi hakkında yukarıda kurulan yargılardan hangisi doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

ÖĞRENME KAZANIMI

Bu öğrenme faaliyeti ile tutuklu ve veya hükümlünün yemek ve kantin malzemelerinin dağıtım işlemlerini dikkatli bir şekilde yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Hükümlü ve Tutuklular İle Ceza İnfaz Kurumları Personelinin İaşe Yönetmeliği'ni inceleyerek bir sunum hazırlayınız.
- Hükümlü ve Tutukluların Emanete Alınan Kişisel Paralarının Kullanımına Dair Yönetmeliği inceleyerek iaşe ve kantin malzemeleri konuları hakkında bir sunum hazırlayınız.

3. YEMEK VE KANTİN MALZEMELERİNİN DAĞITIM İŞLEMLERİ

Ceza infaz kurumlarında bulunan tutuklu ve hükümlülerin infazı sırasında yanlarında bulundurmaları yasak olan eşyalardan biri de nakit paralardır. Bu yasak sebebiyle tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumlarında her türlü ihtiyaçlarının karşılanması konusunda hukuki düzenleme yapılma yoluna gidilmiştir. Örneğin, odalarda ve koğuşlarda bulundurulması yasak olan ancak tutuklu ve hükümlülerin temel gereksinimlerini gideren kimi maddeler kurum kantininde satılmakla beraber bunların temini ve bulundurulması cezaevi mevzuatıyla belirli şartlara bağlanmıştır.

3.1. Beslenme Kavramı

Beslenme canlıların yaşamında vazgeçilemez gereksinimlerdenidir. Büyüme ve gelişme, sağlığın korunması, sürdürülmesi, birçok hastalığın tedavisi ve yaşam kalitesi, bireyin beslenme uygulamaları ile yakından ilgilidir. Beslenmeye ilişkin seçim, tutum ve davranışlar bireyin eğitim ve çalışma yaşamındaki performansını, dolayısıyla başarısını, bir ülkenin sağlık harcamalarını önemli ölçüde etkiler.

Kaliteli, yeterli ve dengeli beslenme, bireyin yaşı, cinsiyeti, fiziksel aktivitesi, bulunduğu özel durum ve genetik yatkınlıklarına göre gerek duyduğu besinleri alarak vücudunda kullanması olarak tanımlanabilir. Genel olarak kaliteli beslenmenin temel koşulları yedi ilkede toplanabilir.

➤ **Miktarda yeterlilik**

Bireyin yaş, cinsiyet, cüsse, fiziksel aktivite, özel durumu vb. özelliklerine göre gereksinim duyduğu besinlerin yeterli miktarlarda tüketilmesi gerekir.

➤ **Çeşitlilik**

Gereksinim duyulan besinlerin seçiminde aynı besin grubundan bile olsa çeşitliliğin sağlanması gerekir. Beslenmede süt, yoğurt, peynir çeşitleri, çeşitli et ve ürünleri, balık, kanatlı hayvan etleri, kuru baklagil, tahıllar, sebze ve meyvelerden mevsiminde, bol ve ucuz olanların her birinden tüketecek şekilde yararlanılmalıdır.

➤ **Öğün sayısı ve öğünlere dağılımda denge**

Gereksinim duyulan besinlerin çeşitlilik içinde, üç ana ve üç ara öğünde tüketilmesinin yararlılık açısından daha uygun olduğu bilinir.

➤ **Yüksek subjektif kalite / tüketilebilirlik kalitesi**

Bireyin gereksinime duyduğu besinlerin en yüksek subjektif kaliteye sahip olacak şekilde satın alınıp hazırlanması, pişirilmesi ve sunumu gerekir. Subjektif kalite, bir yemeğin tüketilebilirlik düzeyini etkileyen renk, koku, lezzet, görünüm vb. özellikleri içerir. Bu özellikler ise ancak doğru hazırlama ve pişirme uygulamaları ile sağlanabilir.

➤ **Yüksek besin değeri korunumu**

Besinlerin yemek olarak üretiminde ya da hazırlanması sırasında beslenme ilkelerine uyulması, en az besin değeri kaybı ile sunulması ve tüketilmesi gerekir. Aksi hâlde uygun olmayan yöntemlerle pişirilen yemeklerdeki besin değeri önemli ölçüde azalır. Yüksek besin değeri korunumu, besinlerin satın alımından tüketimine dek geçirdiği süreçlerin beslenme ilkelerine uygunluk düzeyine bağlıdır.

➤ **Yüksek hijyenik kalite**

Yukarıda belirtilen tüm ölçütler olumlu olsa bile besinin hazırlanması, pişirilmesi, saklanması ya da servisi gibi aşamalarda oluşabilecek önemsiz gibi görünen bir ihmal ya da hata, kaliteli beslenme bir yana tüketicilerin besin zehirlenmeleri nedeniyle sağlıklarını daha da kötüsü yaşamlarını kaybetmelerine neden olabilir.

➤ **Ekonomiklik**

Yeterli ve dengeli beslenmenin ekonomik şekilde sağlanması, özellikle ülkemiz açısından önemli bir ölçüttür. Bunun için kaliteli ve ekonomik beslenme seçenekleri önerileri dikkate alınmalıdır. Her besin grubundan kaliteli ve ekonomik olanları, çeşitlilik ilkesini bozmadan satın alınıp fiziksel kayba uğramayacak ve besin değeri korunumu sağlayacak yöntemlerle hazırlanıp tüketilmelidir.

Fotoğraf 3.1: Yemek malzemeleri

3.1.1. Hükümlünün Beslenmesi

Ceza infaz kurumu yönetimi tutuklu ve hükümlülere yeterli ve dengeli bir beslenme hizmeti sunmakla yükümlüdür. Tutuklu ve hükümlüler üzerinde yapılan çalışmalar, bu kişilerin ceza infaz kurumuna girmeden önceki yaşamlarında beslenme durumlarının ve alışkanlıklarının olumsuz olduğunu göstermektedir. Ceza infaz kurumlarında verilen beslenme hizmetleri bu durumu daha da kötüleştirmemelidir. Konunun önemli olmasındaki bir diğer faktör, beslenmenin fizyolojik gereksinimlerin karşılamasının yanı sıra, sosyal ve psikolojik boyutunun da olmasıdır. Yemek yeme saatleri bireyin olumsuz düşüncelerini azaltmak ya da yok etmek için önemlidir. İyi beslenen bireyler huzurlu olur, dolayısıyla kurumlarda verilecek kaliteli bir toplu beslenme hizmetinin kalitesi, ceza infaz kurumu ortamında huzuru sağlamada etkin rol oynar. Uygun menülerin olmayışı, porsiyon miktarlarının yetersizliği ve yemeklerde çeşitliliğin sağlanamaması gibi nedenlerin tutuklu ve hükümlüler arasında huzursuzluğa, çatışmalara ve hatta isyanlara neden olduğu belirtilmektedir.

Hükümlünün Adalet ve Sağlık Bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak beslenme ve içme suyu ihtiyaçları karşılanır.

Hükümlü, kendisine verilen günlük besin ve ihtiyaç maddeleri dışındaki ihtiyaçlarını kurum kantininden sağlayabilir. Kantini bulunmayan kurumlarda bu maddeler, idarenin izin ve kontrolü altında dışarıdan sağlanabilir.

Hasta hükümlüye, kurum hekiminin belirleyeceği besinler verilir.

Kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklara ve süt emziren annelere durumlarına uygun gıda verilir.

Genel olarak tutuklu ve hükümlüler için enerji gereksinimi, yetişkin kadınlar için 2000 kkal/gün, erkekler için 2500 kkal/gün olarak belirtilmiştir.

Ayrıca ceza infaz kurumlarında her altı ayda bir belirli birimlerde (bulaşıcı hastalıkların oluşarak yayılmasına olanak verecek birimler mutfak, kantin, çay ocağı, berber

vb. yerler) çalışanların (hükümlü/tutuklu veya personel) portör muayeneleri yapılmalıdır. Bunun dışında tüberküloz için de yılda bir defa tarama yapılmalıdır.

3.1.2. Devlet Tarafından İaşe Edilecek Kişiler

Hükümlü ve tutuklular ile ceza infaz kurumlarında görevi başında bulunan personel, eğitim merkezlerinde eğitim görenler iaşe edilir.

İzinli veya doktor raporu ile istirahatli bulunan kurum personeli iaşe haklarından yararlanamaz.

Görevi başında bulunan personel, hükümlü ve tutuklu ile aynı şekilde iaşe edilir. Personel için özel yemek veya tabildot çıkarılmaz. Günlük olarak mahkeme veya hastaneye sevk olan hükümlü ve tutuklular ile sevkte görevli memurların kurumda bulunmadığı öğünler için kumanya verilir.

Görev başında bulunan personel, kurumlara staj için gelenler, eğitim-öğretim, kültürel ve sportif faaliyetler ile görevlendirilen görevliler ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından görevlendirilen personel, eğitim merkezlerinde eğitim görenler ya da ceza infaz kurumunda mevcut olan hükümlü ve tutuklular hangi öğünlerde kurumda hazırsa o öğüne ait iaşe miktarından yararlanır.

Başka bir kurumda veya eğitim merkezlerinde geçici olarak görevlendirilen kurum personeli, görevlendirildikleri kurumlarca iaşe edilir. Ancak günlük iaşe miktarının içinde kalmak koşulu ile gece vardiyasında görev yapan personele kumanya verilir.

Çocuk hükümlü ve tutuklular ile kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklara, süt emziren anneler ve hamilelere durumlarına uygun ve Bakanlıkça belirlenen tutarda gıda verilir.

3.1.3 Günlük İaşe Miktarı

Günlük iaşe miktarı, Sağlık Bakanlığı ile birlikte belirlenen günlük kalori ihtiyacı ve bütçe imkânları da değerlendirilerek saptanan tutardır.

İaşe miktarlarının öğünlere dağıtımı, iaşe edilenlerin günlük gıdası, iaşe miktarı, çeşit ve gramajı üzerinden üç öğün olarak verilir. Öğünlerin gramaj ve kalori miktarları kurum müdürlüklerince tespit edilir.

Günlük iaşe miktarı kalori ve gramaj esasına göre tespit edilen sabah kahvaltısı ile öğle ve akşam yemeklerinin günlük tutarı ekmek ve yakıt dâhil 31.05.2013 tarihli Bakan Olur'u ile 01/07/2013 tarihinden itibaren uygulanmak üzere

- Hükümlü ve tutuklular ile görevi başında bulunan personel için 4,00 TL'den 5,00 TL'ye
- Ceza infaz kurumlarında barındırılan çocuk hükümlü ve tutuklular için 5,00 TL'den 6,00 TL'ye
- Kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklar ve süt emziren hükümlü tutuklu anneler ile hamile hükümlü ve tutuklular için 6,00 TL'den 7,50 TL'ye yükseltilmiştir.
- Tam mutfak teşkilatı olmayan ve dolayısıyla sıcak yemek verilmeyip çiğ gıda ile iâşe edilen ilçe ceza infaz kurumlarında yemek tabelası düzenlenmediğinden 5,00 TL iâşe bedelinin, hükümlü ve tutuklular ile görevi başında bulunan personel için sabah 1,10 TL (bir lira on kuruş), öğlen 2,20 TL (iki lira yirmi kuruş) ve akşam 1,70 TL (bir lira yetmiş kuruş) üzerinden hesap edilmesi
- Mutfak teşkilatı olan ceza infaz kurumlarında ise günlük 5,00 TL olan iâşe miktarının öğünler arasındaki dağılım oranının kurum idaresi tarafından belirlenmesi
- Çocuk ceza infaz kurumlarında barındırılan çocuk hükümlü ve tutukluların iâşelerinin günlük 6,00 TL olarak verilmesi
- Çocuk ceza infaz kurumu dışında kalan, ancak çocuk hükümlü ve tutuklu barındırılan diğer ceza infaz kurumlarındaki çocuk hükümlü ve tutukluların yemek tabelasının, diyetisyen ve doktor kontrolünde, fiziksel, mental ve sosyal gelişimini kapsayacak şekilde günlük 5,00 TL iâşenin yanında ilave olarak 1,00 TL'lik ek gıdalar (meyve, bal, süt, tatlı vb.) verilerek ayrıca düzenlenmesi
- Süt emziren hükümlü tutuklu anneler ile hamile hükümlü ve tutukluların yemek tabelasının, diyetisyen ve doktor kontrolünde günlük besin ve enerji ihtiyaçlarını destekleyecek şekilde günlük 5,00 TL iâşenin yanında ilave olarak 2,50 TL'lik ek gıdalar verilerek ayrıca düzenlenmesi
- Kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklara, yaşları dikkate alınarak diyetisyen ve doktorun belirleyeceği günlük besin ve enerji ihtiyaçlarına göre durumuna uygun 7,50 TL'lik gıda verilmesi gerekir.

Fotoğraf 3.2: Hükümlü ve tutuklulara yemek yapımı

3.1.4. Çiğ Gıda Verilecek Kurumlar

Mutfak teşkilâtı olmayan ve hazır yemek ihalesi şeklinde karşılanamayan ceza infaz kurumlarında hükümlü, tutuklu ve personele, **günlük iâşe miktarı** karşılığı çiğ gıda verilir (kendi imkânlarıyla yemek yapabilmeleri için).

- **İâşe bedelinin yemek olarak verilmesi gereken ceza infaz kurumları**
Mutfak teşkilâtı bulunan kurumlarda belirlenen günlük iâşe tutarına denk olacak şekilde yemek verilir.
- Mutfak teşkilâtı bulunan ya da bulunmayan kurum ve eğitim merkezlerinde iâşe **günlük iâşe miktarı** dâhilinde hazır yemek ihalesi şeklinde de karşılanabilir.

3.1.5. Hastaların İâşe Edilmesi

Hasta hükümlü ve tutukluya, diyetisyen veya hekimlerin belirleyeceği besinler verilir.

İnancı gereği veya vegan, vejeteryan türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların talepleri, iâşe miktarı ile sınırlı kalmak üzere karşılanır. Eğitim merkezlerinde de bu uygulama yapılır.

3.1.6. Gıda Maddelerinin Satın Alınması

Gıda maddeleri, Bakanlıkça gönderilen ödenekle mahallerinde 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 5.1.2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu ile bu kanunlar uyarınca çıkarılacak yönetmelikler çerçevesinde satın alınır.

Hasta hükümlü ve tutuklulara, kurum hekiminin belirleyeceği besin maddelerinin alımına olanak sağlayacak hükümler, ihale şartnamesine konulur.

3.1.7. Gıda Maddelerinin Muayene ve Kabulü

Satın alınan maddelerin cins, evsaf (nitelikler) miktar itibarıyla şartnameye ve satın alma kararına uygun olup olmadığı 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 5.1.2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine dayanılarak çıkarılan denetim, muayene ve kabul işlemlerine dair yönetmeliklere göre oluşturulan muayene ve kabul komisyonu tarafından tespit edilir.

3.1.8. Gıda Maddelerinin Muhafazası

İhale yoluyla satın alınan gıda maddeleri, kurum ambar memuru tarafından imza karşılığı teslim alınır ve **ambar defterine** kaydedilir.

Ambar memuru, teslim aldığı gıda maddelerinin ambar muamelelerini yapmak, kayıtlarını tutmak, bu husustaki belge ve dosyaları düzenlemek, bu maddeleri sağlık şartlarında uygun ve düzenli bir şekilde ambarda muhafaza etmekle görevlidir.

Fotoğraf 3.3: Ambarda bulunan kimi ürünler

3.1.9 Ambar Sayım ve Denetimi

Ambar mevcudu, müdür veya görevlendireceği ikinci müdürün başkanlığında ambar memuru ile infaz ve koruma memurundan oluşacak bir heyet marifetiyle en az ayda bir defa sayılır. Müdür veya ikinci müdürün bulunmaması hâlinde bu görev idare memuru başkanlığında oluşturulacak heyet tarafından yerine getirilir.

Sayımlar sırasında noksanlık bulunması durumunda sorumlularından tazmin etmesi istenir ve haklarında gerekli işlemlerin yaptırılması sağlanır.

Sayım ve denetimle ilgili olarak düzenlenecek cetvel ve tutanaklar, teftişe hazır vaziyette özel bir dosyada saklanır.

3.1.10. Yemek Tabela ve Listelerinin Hazırlanması

Günlük yemek tabelaları, hükümlü, tutuklu, görevli personel ile eğitim merkezlerinde eğitim görenlerin sayısı dikkate alınarak günlük olarak hazırlanır. Yemek tabelaları gerektiğinde değiştirilebilir.

Haftalık yemek listeleri öğünlere göre haftalık olarak hazırlanır ve kurumda herkesin göreceği yerlere asılır. Günlük yemek tabelaları ile haftalık yemek listeleri bu işle görevli ikinci müdür tarafından imzalandıktan sonra kurum müdürünce onaylanır ve dosyada saklanır.

3.1.11. Gıda Maddelerinin Ambardan Çıkarılması

Günlük yemek tabelasına göre ambardan çıkarılacak gıda maddeleri için **ihtiyaç yazısı** aşçının istemi ve müdür veya bu işle görevli ikinci müdürün oluru ile imzalandıktan sonra ambar memuruna verilir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADLİ YERLER BAŞKANLIĞI MALİ HİZMET AÇIK CEZA İNFAZ KURUMU			
ANASAYFA	KURUMUMUZ	C.T.E.	MEVZUAT
RESMİ GAZETE	D.S.	İLETİŞİM	arama...
HAFTALIK YEMEK TABELASI			
	SABAH	ÖĞLE	AKŞAM
28/11/2015 CUMARTESİ	KAKAOLU Fındık Kreması- MEYVE SUYU	ETLİ NOHUT YEMEĞİ-PIRINC PILAVI-TURŞU- KIVIRCIK	YAYLA ÇORBA-PATATES YEMEĞİ-BULGUR PILAVI
29/11/2015 PAZAR	KAŞAR PEYNİRİ-YEŞİL ZEYTİN	PIRASA YEMEĞİ-MAKARNA-MEYVE	BARBUNYA YOGURT YEMEĞİ-BULGUR PILAVI-
30/11/2015 PAZARTESİ	TEREYAGI-BAL-ÇAY	ETLİ TAZE FASULYE YEMEĞİ-PIRINC PILAVI- KOMPOSTO	EZOĞELİN ÇORBA-TAVUK DÖNER-ŞEHRİYE PILAVI-MEYVE
01/12/2015 SALI	YUMURTA-ÇAY	SEBZELİ PATLICAN KEBABI-BULGUR PILAVI- CACIK	KARNABAHAH YEMEĞİ-MAKARNA-MEYVE
02/12/2015 ÇARŞAMBA	ERİTME PEYNİRİ-KAKAOLU Fındık KREMASI- ÇAY-	MERCİMEK ÇORBASI-FIRIN TAVUK BUT- BULGUR PILAVI-AYRAN	KIYMALI BEZELYE YEMEĞİ-MAKARNA- MEYVE
03/12/2015 PERŞEMBE	REÇEL-TEREYAGI	KURU FASULYE-PIRINC PILAVI-TATLI	EZOĞELİN ÇORBA-MANTAR SOTE- MAKARNA
04/12/2015 CUMA	BEYAZ PEYNİR-ÇAY	İZMİR KÖFTE-BULGUR PILAVI-MEVSİM SALATA	ISPANAK YEMEĞİ-MANTI-YOGURT

Fotoğraf 3.4: Yemek tabelası

3.1.12. Gıda Maddelerinin Kurum Mutfağına Teslim Edilmesi

Ambar memuru, ihtiyaç yazısında cinsi, çeşidi ve miktarı yazılı maddeleri, müdür veya görevlendirilen ikinci müdür tarafından imzalanan bir çıkış belgesine dayanarak ambar defterinin çıkış sütununa düzenli bir şekilde kaydeder. Sonra ikinci müdür veya idare memuru ya da infaz ve koruma baş memurunun kontrolü altında tartı veya sayım işlemleri yapılarak kurum mutfağında görevli aşçı ile yardımcıları ve emniyetli hükümlülerden oluşan bir heyete imza karşılığında teslim eder.

Çıkış belgesi, cezaevi müdürü veya bu işle görevlendireceği kurum personeli tarafından imzalanmadıkça ambardan hiçbir madde çıkarılamaz.

3.1.13. Gıda Maddelerinin Kontrolü

Ambardan kurum mutfağına teslim edilen gıda maddelerinin eksiksiz olarak i aşeye dâhil edilmesi, pişirilmesi ve dağıtılması, ikinci müdür veya görevlendirilen bir yetkili ile varsa kurum hekimi tarafından müştereken sıkı bir şekilde kontrol edilir.

Bu işlemin yerine getirilip getirilmediği zaman zaman müdür tarafından denetlenir.

Ceza infaz kurumlarında yemekhanede görevli olan infaz koruma memurlarının yemek satın alma ve saklama koşullarına dikkat etmesi ceza infaz kurumlarının güvenliği açısından önem arz etmektedir.

Besin satın almada kalite ölçütleri aşağıdaki gibidir.

- Yiyecekler güvenilir kaynaklardan satın alınmalıdır.
- Potansiyel riskli besinler (et, balık, tavuk, süt vb.) 5 santigrad derece ve altında teslim alınmalı, sıcaklık ölçümleri için yemek termometresi kullanılmalıdır.
- Yiyeceklerin kuruluşa getiriliş biçimi uygun olmalı, ambalaj ve paketlerin temiz ve sağlam olmasına dikkat edilmelidir.
- Yiyecekler sağlam olmalı, ezik, çürük olmamalı, böcek, toz, çamur, küf vb. içermemelidir.
- Satın almada et, balık, tavuk gibi potansiyel riskli besinlerden herhangi bir sızıntı olmamalı ve bunlardan doğabilecek çapraz bulaşma kontrol altına alınmalıdır.
- Temizlik ve kalitesi onaylanmayan besinler geri gönderilmelidir.
- Dondurulmuş yiyecekler -18 santigrad ve daha altında teslim alınmalıdır.
- Yiyeceklerin kalitesi istenen düzeyde olmalı bunun için her besinden beklenen kalite ölçütleri önceden (teknik şartnameler) belirlenmiş olmalıdır.

3.1.14. Yemeklerin Dağıtımı

Piştirilen yemekler, tabelada gösterilen hükümlü, tutuklu ve personelin sayısı dikkate alınarak soğutulmadan hak sahiplerine dağıtılır.

Müdür veya bu işle görevlendireceği kurum personeli, piştirilen yemeklerin hak sahiplerine düzenli ve eşit bir şekilde dağıtılmasından sorumludur. Bu dağıtım işlemi, seçilecek tutuklu ve hükümlüler aracılığıyla yerine getirilir.

Toplu beslenme yapılan kurumlarda yemek servisinin en önemli amaçlarından biri yemeğin tüketiciye sağlığı bozucu etmenlerden uzak bir biçimde sunulmasıdır. Servis, pişmiş ya da hazırlanmış yiyeceklerin mutfaktan tüketicinin önüne uygun araç gereç ve uygun yöntemlerle iletilmesi ve sunulması işlemidir. Bir yemeğin hijyenik sunumunda servis yöntemi ve servisi yapan personelin hijyeni ve dikkati büyük önem taşır. Pişirme işlemi sonlandırıldığında bakteri kontrolü sağlansa bile yiyeceklerin servise kadar bekletilmesi aşamasında bekleme koşulları yetersiz ise bakteri bulaşması ve üremesi yönünden tekrar bir tehlike söz konusudur. Bu yüzden servise hazır yiyeceklerin kontaminasyonunun önlenmesi çok önemlidir.

Toplu beslenme yapılan yerlerde kuruluşun özelliğine göre yemek servis yöntemleri farklılık gösterir. Bunun yanı sıra hastane, huzurevi, cezaevleri vb. kuruluşlarda merkezi mutfaktan yemekler uygun taşıma araçları ile tüketiciye ulaştırılır. Yiyecek ve içecekler en kolay biçimde bu şekilde sunulabilir.

3.1.15. Elektronik Ortamda Kayda İlişkin UYAP Ekranları

Elektronik ortamda kayıtların tutulmasına başlanılan ceza infaz kurumlarında defterlerle birlikte tüm kayıt ve bilgiler ayrıca elektronik ortamda tutulur ve saklanır. Elektronik ortamda tutulan kayıtların ihtiyacı karşıladığının tespiti hâlinde yazılı olarak kayıtlarının tutulması uygulamasından vazgeçilebilir.

3.2. Kantin Kavramı

Kantin, genel olarak okul, fabrika gibi insanların toplu olarak vakit geçirdikleri alanlarda yiyecek, içecek gibi maddelerin satıldığı yer olarak tanımlanabilir. Ancak ceza infaz kurumlarında kantin kavramı, hükümlü ve tutukluların yanlarında getirdikleri ya da adlarına gelen paraların kullanılması suretiyle hem yiyecek ve içecek hem de koğuş ve odalara girmesi yasak olan kimi temel ihtiyaç maddelerinin de temininin sağlandığı yer olarak açıklanabilir.

Fotoğraf 3.5: Sinop cezaevi kantini

Hükümlü ve tutukluların kantinden yapacakları alışverişler ile mektup, faks ve telgraf gönderme harcamaları, Bakanlıkça belirlenen haftalık harcama limitini geçemez.

Bakanlıkça 2009 yılında haftalık harcama limiti 200 TL olarak tespit edilmiştir. 2015 yılında bu oran 300 TL olarak belirlenmiştir. Kapalı kurumlarda hükümlü ve tutuklular hiçbir şekilde yanlarında nakit para bulunduramaz.

3.2.1 Hükümlü ve Tutuklulara Ait Paranın Kaydı

Kuruma gelen hükümlü ve tutukluların üzerinde bulunan paraların miktarı ne olursa olsun kurum görevlilerince alıkonularak ilgiliye karşılığında makbuz verilir.

Banka ve posta aracılığıyla gelen veya ziyaretçiler tarafından hükümlü ve tutukluların nam ve hesabına yatırılan paralar, idarece görevlendirilecek bir personel tarafından alınarak kaydedilir.

Müdürü bulunan kurumlarda hükümlü ve tutuklular hiçbir şekilde yanlarında nakit para bulunduramaz. Ancak açık ceza infaz kurumlarıyla çocuk eğitimevlerinde kalan hükümlülere, kurum ve kişi güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek tutarda nakit parayı yanlarında bulundurmalarına kurum en üst amirince izin verilebilir.

3.2.2 Makbuz ve Defterler

Hükümlü ve tutuklulara ait kişisel paralar, emanet para, eşya defteri ile kasa defterine kaydedilir.

Tahsilat ve ödemeler tahsilat ve reddiyat makbuzları düzenlenerek yapılır ve defter kayıtları bu makbuzlara göre tutulur.

3.2.3 Hükümlü ve Tutukluların Harcama Tutarı

Hükümlü ve tutukluların harcama tutarları, haftalık gereksinimleri göz önünde tutularak Bakanlıkça tespit edilir.

Hükümlü ve tutukluların kantinden yapacakları alışverişler ile mektup, faks ve telgraf gönderme harcamaları, Bakanlıkça belirlenen haftalık harcama limitini geçemez.

Hükümlü ve tutukluların kantinden yapacakları alışveriş dışında kalan haberleşme giderleri, sağlık ve eğitim harcamaları, mahkeme harçları ve tazmin giderleri ile kantinden yapacakları buzdolabı, semaver, vantilatör ve TV alım harcamaları Bakanlıkça belirlenen haftalık harcama limitine dâhil edilmez.

3.2.4. Harcamalar

Müdürü bulunan kurumlarda kalan hükümlü ve tutukluların yapacakları harcamalar, nakit hareketi olmadan tutulan kayıtlar üzerinden gerçekleştirilir.

Hükümlü ve tutuklular, Bakanlıkça belirlenen haftalık limit dâhilinde nakit hareketi olmadan elektronik para ödeme sistemi bulunan kurumlarda bu sistem aracılığıyla diğer kurumlarda doğrudan emanet para hesabından kantin hesabına aktarılan para üzerinden harcama yaparlar. Hesabından ödeme yapılan hükümlü ve tutuklular için reddiyat makbuzu kesilir.

Hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarını, iki nüsha olarak hazırlanan **ihtiyaç istem formu** ile idareye bildirir. İhtiyaç istem formları, kurumca hazırlanarak hükümlü ve tutuklulara yeterli miktarda dağıtılır.

Doldurulan bu forma emanet para memurunca istemde bulunan hükümlü ve tutuklunun kişisel hesabında bulunan para mevcudu yazılır.

Kantin memurunca ihtiyaç istem formundaki emtianın fiyatlandırılması yapılır. Hükümlü ve tutuklunun Bakanlıkça belirlenen haftalık limit dâhilindeki mevcut parasının ihtiyacı karşılaması durumunda istem sahibinin siparişi hazırlanarak kendisine iletilmek üzere görevlilere verilir. İhtiyaç istem formu, görevliler ile emtiayı teslim alan hükümlü ve tutuklu tarafından imzalanır.

Emanet para hesabında para bulunmaması ya da mevcut paradan daha fazla tutarda alışveriş yapılmak istenmesi veya Bakanlıkça belirlenen haftalık limitin aşılması durumunda ihtiyaç istem formu işleme konulmayarak kendisine bilgi verilir.

Emanet para hesabı ile kantin hesabı arasındaki mutabakatı sağlayacak belgeler, düzenli şekilde tutulur ve denetimlerde ibraz edilir.

Müdürü bulunmayan kurumlarda ise hükümlü ve tutukluların üzerinde Bakanlıkça belirlenen haftalık limit dâhilindeki paranın bulunmasına kurum idaresince izin verilebilir.

EK-1

İHTİYAÇ İSTEM FORMU

..... CEZA İNFAZ KURUMU MÜDÜRLÜĞÜNE

Aşağıda belirttiğim ihtiyaçlarımı kurum kantininden teminini, tutarının hesabımdan karşılanmasını arz ederim. xxx/xxx/200x.

BLOK

ODA :

HÜKÜMLÜ/TUTUKLUNUN
ADI SOYADI :

Form 3.1: İhtiyaç istem formu

3.2.5.Kantin Tarafından Giderilemeyen İhtiyaçlar

Hükümlü ve tutukluların ihtiyaçlarının kantin tarafından giderilmesine olanak bulunmaması veya hesaptan herhangi bir nedenle toplu ödeme yapılmasının istenmesi durumunda konu dilekçe ile idareye bildirilir. İstem mevzuata uygun olması hâlinde emanet para hesabından talep karşılanır.

3.2.6. Para Üzerinde Tasarruf

Vesayet altına alınan hükümlü, hesabında kayıtlı parası üzerinde **harcamalar** için yapılacak ödemeler dışında vasinin izni olmadan tasarrufta bulunamaz.

EMANET PARA MEVCUDU				
S. NO.	CİNSİ	ADEDİ	FİYATI	TUTARI
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				
18				
19				
20				
21				
22				
TOPLAM				
MEKTUP, FAKS, TEL GRAF				
Cezaevi 2 nci Müdürü Emanet Para Memuru Kantin Memuru Teslim Alanı Veya Hükümlü/Tutuklu İdare Memuru				

Tablo 3.1: Emanet para listesi

3.2.7. Banka Hesabındaki Paralar

Deftere kaydı yapılan paralar, kurum adına bankada açılacak hükümlü emanet para hesabında tasarruf mevduatı olarak muhafaza olunur. Ödeme günleri ve toplam tutarları da dikkate alınarak vadeli olarak tutulur.

- Faiz gelirleri
- Hükümlü ve tutuklular, emanet para hesabında biriken faiz gelirleri ile ilgili olarak ceza infaz kurumları lehine açık feragatte veya hibede bulunabilir. Bu paralar hükümlü ve tutukluların eğitim ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması ile iyileştirilmeye yönelik faaliyetlerde eğitim kurulu kararı ile kullanılır.
- Faiz gelirlerinden yapılan harcamalar, belge ve faturalara dayandırılır ve bir dosyada korunarak denetimlerde ibraz edilir.

Faiz gelirleri, birinci fıkrada belirtilen amaçlar dışında kesinlikle kullanılamaz.

3.2.8. Hükümlü/Tutuklunun Nakil, Tahliye ve Ölüm Hâlleri

- Hükümlü veya tutuklunun başka bir kuruma nakledildiği durumlarda hükümlü ve tutuklu adına defterde kayıtlı parası, nakledildiği kuruma banka veya posta aracılığıyla derhâl gönderilir.
- Hükümlü ve tutuklunun tahliye olması hâlinde deftere kayıtlı parası kendisine derhâl iade edilir.
- Ölüm hâlinde ilgilinin deftere kayıtlı parası mirasçılara verilmek üzere ikametgâhı veya nüfusa kayıtlı olduğu yer, tereke hâkimliğine gönderilir.

3.2.9. Hesapta Bekleyen Paralar

Kurumdan parasını almadan ayrılan hükümlü ve tutuklular adına kayıtlı paralar, idareye başvurmaları hâlinde kendilerine ya da yetkilendirilmiş yasal temsilcilerine tutanakla ödenir.

Tüm çabalara rağmen, adreslerinin belirlenememesi nedeniyle sahiplerine iade edilmeyen paralar, 10 yıllık zaman aşımının sona ermesine müteakip maliye veznesine yatırılır ve hesaplardan düşümü sağlanır.

Müdürü bulunan kurumlarda, hükümlü ve tutuklular hiçbir şekilde yanlarında nakit para bulunduramaz. Ancak açık ceza infaz kurumlarıyla çocuk eğitim evlerinde kalan hükümlülere, kurum ve kişi güvenliğini tehlikeye düşürmeyecek tutarda nakit parayı yanlarında bulundurmalarına kurum en üst amirince izin verilebilir.

➤ Para havale edilmesi

Tutuklu veya hükümlülerin aileleri veya para göndermek isteyenler, posta veya kargo aracılığıyla tutuklu/hükümlü adına para havalesi yapabilirler. Posta aracılığıyla tutuklu/hükümlüye para yollanabilmesi için parayı yollayacak kişinin tutuklu/hükümlü adını ve tutulduğu hapishanenin adresini bilmeleri yeterlidir. Bu bilgilerle herhangi bir PTT şubesine giden kişi, oradaki gerekli formu doldurduktan sonra parayı tutuklu/hükümlüye yollamış olur. Hapishane idaresi, tutuklu/hükümlü adına gönderilen parayı, ilgili PTT şubesine ulaştıktan sonra 7 gün içinde çekmek ve tutuklu/hükümlü hesabına yatırmak zorundadır.

3.2.10. Emanet Paralara Ait UYAP Ekranları

Elektronik ortamda kayıtların tutulmasına başlanılan ceza infaz kurumlarında defterlerle birlikte tüm kayıt ve bilgiler ayrıca elektronik ortamda tutulur ve saklanır. Elektronik ortamda tutulan kayıtların ihtiyacı karşıladığının tespiti hâlinde yazılı olarak kayıtlarının tutulması uygulamasından vazgeçilebilir.

DEĞERLER ETKİNLİĞİ

İŞ AHLÂKI

“İş ahlâkı” sözünden ne anlıyorsunuz?

Okulunuzda herkesin (öğretmen, öğrenci, idareci, hizmetli ...) görevini gerektiği gibi yapması okulun başarısını ve kalitesini nasıl etkiler?

Çevrenizde -hangi meslekten olursa olsun- görevini iyi, gerektiği gibi yapan insanların olması yaşam kalitenizi ve toplum huzurunu nasıl etkiler? Yaşadığınız olaylardan örnekler vererek düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek tutuklu ve hükümlülerin kantin harcama evraklarını hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Bir hükümlüye ait emanet para mevcudu listesi hazırlayınız.	➤ İnternet'ten liste örneklerini araştırabilirsiniz.
➤ İhtiyaç istem formu hazırlayınız.	➤ Resmî yazışma uygulanacak esas ve usuller hakkında yönetmelikten yararlanabilirsiniz.
➤ Kurum müdürü tarafından istem formunu havale ettiriniz.	➤ Resmi yazışma uygulanacak esas ve usuller hakkında yönetmelikten yararlanabilirsiniz.
➤ Kurum kantininden ihtiyaçların temin edildiğine dair belgeleri imzalatınız.	➤ İnternet'ten ceza infaz kurumu kantinlerini araştırıp bilgi edinebilirsiniz.
➤ Hükümlünün hesabından tahsilât yapınız.	➤ Hükümlünün hesabından tahsilât örneği yapabilirsiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

1. Hükümlüye Adalet ve Sağlık Bakanlıklarınca birlikte belirlenecekgöre sağlıklı ve güçlü kalması için besin verilir.
2. İaşe edilenlerin günlük gıdası, iaşe miktarı, çeşit ve gramajı üzerinden gündeolarak verilir.
3. Mutfak teşkilâtı olmayan ve hazır yemek ihalesi şeklinde karşılanamayan ceza infaz kurumlarında hükümlü, tutuklu ve personele günlük iaşe miktarı karşılığıverilir.
4. Hasta hükümlü ve tutukluya,veyabelirleyeceği besinler verilir.

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

- I. Hükümlünün yaşı
 - II. Tutuklunun kültürel değerleri
 - III. Hükümlünün alışkanlıkları
1. Hükümlüye sunulacak yiyecek ve içecekler hazırlanırken yukarıdaki ölçütlerden hangileri göz önünde tutulur?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III
 2. Hükümlüye sunulacak besinler hakkında yukarıda oluşturulan yargılardan hangileri doğrudur?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

- I. Doktor raporu ile görevde olmayan infaz koruma memuru
II. Hükümlü ile sevkte görevli memur
III. Stajyer öğrenci
3. Yukarıdakilerden hangilerinin besinleri devlet tarafından karşılanır?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III
- I. Günlük iye miktarının belirlenmesinde Sağlık Bakanlığı etkide bulunur.
II. İye miktarı hükümlülerin gelir durumları göz önüne alınarak belirlenir.
III. İye miktarı günde dört öğün olacak şekilde düzenlenir.
4. Günlük iye miktarı hakkında kurulan yukarıdaki yargılardan hangisi doğrudur?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III
- I. Müdür veya görevlendirilen ikinci müdür başkanlığında bir sayım heyeti oluşturulur.
II. Ambar sayımı ayda en az bir defa yapılmak zorundadır.
III. Sayımda noksanlık oluşması hâlinde eksikliğin tazmini sorumlulardan istenir.
5. Ambar sayım ve denetimi hakkında kurulan yukarıdaki yargılardan hangisi doğrudur?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III
- I. Hükümlünün ölümü hâlinde, kayıtlı parası, ikametgâhı veya nüfusa kayıtlı olduğu yer tereke hâkimliğine gönderilir.
II. Parasını almadan ayrılan tutuklular adına kayıtlı paralar, idareye başvurmaları hâlinde yetkilendirilmiş yasal temsilcilerine tutanakla ödenir.
III. Sahiplerine iade edilmeyen paralar, 10 yıllık zaman aşımının sona ermesini müteakip ceza infaz kurumu kalkındırma derneği hesabına aktarılır.
6. Emanete alınan hükümlü paraları hakkında kurulan yukarıdaki yargılardan hangisi doğrudur?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise Modül Değerlendirmeye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen cümlelerdeki boşlukları uygun şekilde doldurunuz.

1. Hastaneye sevki zorunlu görülen hükümlü veya tutukluların muayene ve tedavileri, bulunduğu yer ya da en yakınveya hastanesinin hükümlü koğuşlarında yapılır.
2. Ceza infaz kurumlarındaki sağlık hizmetlerinin, Sağlık Bakanlığı hastanelerine bağlı ceza infaz kurumu semt polikliniği, aile hekimleri veya görevlendirilen sağlık personelieliyleStandartları'nda yürütülmesi amaçlanır.
3. Hükümlü, kendisine verilen günlük besin ve ihtiyaç maddeleri dışındaki ihtiyaçlarınısağlayabilir.
4. İhale yoluyla satın alınan gıda maddeleri, kurummemuru tarafından imza karşılığı teslim alınır vedefterine kaydedilir.
5. Teslim aldığı gıda maddelerinin ambar muamelelerini yapmak, kayıtlarını tutmak, bu husustaki belge ve dosyaları düzenlemek, bu maddeleri sağlık şartlarında uygun ve düzenli bir şekilde ambarda muhafaza etmekle görevli olan ceza infaz kurumu personelinedenir.
6. Günlük yemek tabelasına göre ambardan çıkarılacak gıda maddeleri için yazılan müdürlük yazısınadenir.

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

- I. Açık ceza infaz kurumundaki tutuklu
 - II. Kapalı ceza infaz kurumundaki hükümlü
 - III. Yüksek güvenlikli ceza infaz kurumundaki tutuklu
1. Bay A'nın annesi vefat etmiştir. Bay A, annesinin defin törenine (cenazesine)yukarıdaki hâllerin hangisinde izin alarak katılma hakkına sahiptir?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

- I. Hastaneye sevk yazısı, muayene gününden iki gün öncesine kadar jandarmaya teslim edilir.
- II. Tutuklunun duruşmaya sevk Jandarma Birlik Komutanlığınca gerçekleştirilir.
- III. Başka ceza infaz kurumuna nakledilecek hükümlünün nakilleri, nakil yazısının jandarmaya intikalinden sonra sekizinci günde yapılabilir.
2. Hükümlü ve tutukluların nakilleri sırasında uyulması gereken kurallara ilişkin olarak kurulan, yukarıdaki ifadelerden hangisi ya da hangileri doğrudur?
- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III
- A) Tahliye kararı kaydedilir.
- B) İnfaz bürosu iş listesinde bulunan evrak seçilir.
- C) İnfaz bürosuna kayıt yapılır.
3. Tahliye Kararının UYAP sistemindeki veri girişi hangi işlem basamakları takip edilerek tamamlanır?
- A) II, III, I
- B) I, II, III
- C) III, I, II
- D) I, III, II
- E) III, II, I
4. Duruşmaya sevk sırasında dikkat edilecek hususlar hakkında aşağıdaki yargılardan hangisi doğru **değildir**?
- A) Tutuklular adliyede beklerken jandarma tarafından gerekli bütün önlemler alınır.
- B) Mahkemeye götürülecek hükümlülerin listesi, jandarma komutanlığına bir gün öncesinden bildirilir.
- C) Hükümlünün adliyede ailesinden para almasına izin verilir.
- D) Sevk edilecek hükümlü sayısının fazla olması hâlinde yeterli sayıda rütbeli personel de görevlendirilebilir.
- E) Hükümlünün duruşma salonundaki güvenlikleri için polis tarafından önlem alınabilir.
- I. Mahkeme nedenli sevk talebi
- II. Süreli çıkış işlemleri
- III. Çıkış talep bilgileri
- IV. Ceza infaz kurumu işlemleri
5. Aşağıdaki hangi işlem basamakları takip edilerek Mahkeme Nedenli Sevk Talebi UYAP ekranına ulaşılır?
- A) II, III, I, IV
- B) I, IV, III, II
- C) III, I, II, IV
- D) IV, II, III, I
- E) II, III, IV, I

- I. Mevcudu doksan beş olan ceza infaz kurumu
II. Aynı kampüs içinde olup toplam mevcudu 500 olan ceza infaz kurumu
III. Aynı kampüste olup toplam mevcudu 1000 olan ceza infaz kurumu
6. Yukarıdaki ceza infaz kurumlarından hangisi ya da hangilerinde aile hekimliği ihdas edilir?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III
- I. Ceza infaz kurumu semt polikliniği Sağlık Bakanlığına bağlıdır.
II. Ceza infaz kurumlarındaki sağlık hizmetleri, Sağlık Bakanlığı ile Adalet Bakanlığının yapmış olduğu bir protokolle düzenlenir.
III. Ceza infaz kurumunda özel hastanelere bağlı olan tabipler de ücret karşılığında muayene hizmeti sunabilir.
7. Ceza infaz kurumlarında yürütülen sağlık hizmetleri hakkında yukarıda kurulan yargılardan hangisi doğrudur?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III
- I. Sağlık hizmetinin kapsamına
II. İhtiyaca
III. Hasta yoğunluğuna
8. Ceza infaz kurumu semt polikliniklerinde görevlendirilecek tabipler hangi değişkenlere göre belirlenir?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III
- I. Sağlık hizmeti 08.30-24.00 saatleri arasında verilir.
II. Sağlık hizmeti hafta sonu ve resmi tatillerde de verilir.
III. Hizmetlerin sunumundan baştabip sorumludur.
9. Ceza infaz kurumu semt poliklinikleri hakkında yukarıda kurulan yargılardan hangisi doğrudur?
A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) II ve III
E) I, II ve III

- I. Acil bir sağlık sorunu ile karşılaşıldığında hükümlünün tahlil ve tetkikleri için sağlık kuruluşlarına sevk edilirler.
- II. Sağlık kuruluşlarına sevk işleminden önce randevu alınması esastır.
- III. Acil bir sağlık sorunu ile karşılaşıldığında hükümlünün sağlık kuruluşuna sevk, hekim raporu veya idarenin izin yazısı olmadan yapılır.
10. Ceza infaz kurumundan sağlık kuruluşlarına sevk işlemi hakkında yukarıda kurulan yargılardan hangisi doğrudur?
- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III
- I. Acil bir sağlık sorunu ile karşılaşıldığında hükümlünün sağlık kuruluşuna sevk, nöbetçi amirin izni ile yapılabilir.
- II. Acil bir sağlık sorunu ile karşılaşıldığında hükümlünün sağlık kuruluşuna sevk, kurum amirinin izni ile yapılabilir.
- III. Acil bir sağlık sorunu ile karşılaşıldığında hükümlünün sağlık kuruluşuna sevk, 112 acil yardım aracıyla yapılmak zorundadır.
11. Ceza infaz kurumundan sağlık kuruluşlarına sevk işlemi hakkında yukarıda kurulan yargılardan hangisi doğrudur?
- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III
- I. Hastaneye sevk zorunlu görülen hükümlülerin tedavileri, hastanelerin hükümlü koğuşlarında yapılır.
- II. Hükümlünün sevk edildiği hastaneden de başka bir hastaneye sevk, sağlık kurulu raporuyla mümkündür.
- III. Hükümlünün sevk edildiği sağlık kuruluşundan başka bir hastaneye acil durumda sevk, bir tabibin istemi ile gerçekleşir.
12. Hükümlü ve tutukluların tedavilerinin yapılacağı yerler hakkında yukarıda kurulan yargılardan hangisi doğrudur?
- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

13. Hükümlü ve tutukluların hastane muayeneleri hakkında kurulan aşağıdaki yargılardan hangisi doğru değildir?
- A) Hükümlü ve tutukluların hastanelerde muayeneleri, firara karşı engellerin bulunduğu muhafazalı odalarda yapılır.
- B) Jandarma muayene esnasında oda dışında bulunur.
- C) Doktorla hasta arasında geçecek konuşmaları duymayacak uzaklıkta koruma tedbirini alır.
- D) Doktorun sözlü olarak talep etmesi hâlinde jandarma muayene odasında bulunur.
- E) Hükümlü ve tutukluların muayene esnasında yaptıkları her türlü mevzuata aykırı hareketleri ilgili sağlık personeli tarafından anında jandarma devriye komutanına bildirilir.
- I. Hükümlü koğuşları ve servisleri, ceza infaz kurumlarının bir bölümü olarak kabul edilir.
- II. Hastanelerdeki hükümlü servislerinde ceza infaz mevzuatı uygulanır.
- III. Hükümlü koğuşlarında infaz koruma memurları tarafından arama yapılamaz.
14. Hükümlü koğuşu hakkında yukarıda kurulan yargılardan hangisi doğrudur?
- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III
- I. Hükümlünün annesi
- II. Hükümlünün nişanlısı
- III. Hükümlünün sözlüsü
15. Yukarıdakilerden hangisi hükümlü koğuşunda refakatçi olarak kalabilecek hükümlü yakınıdır?
- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III
- I. Muayene işlemleri
- II. Tutuklu hükümlü arama ekranı
- III. İlk muayene bilgileri
- IV. Ceza infaz kurumu işlemleri
16. Yukarıda karışık olarak verilen UYAP sağlık hizmetleri işlem basamaklarının doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?
- A) IV, I, III, II,
- B) I, IV, III, II
- C) III, I, II, IV
- D) II, III, IV, I
- E) IV, II, I, III

- I. Kantinlerde temin edilecek ürün karşılığı bedeller, hükümlülerin kantin personeline nakit ödemeleri yoluyla olur.
- II. Ürün bedelleri kredi kartından tahsil edilebilir.
- III. Hükümlüler kantin ihtiyaçlarını ihtiyaç istem formu doldurarak idareye bildirirler.
17. Tutuklu ve hükümlülerin kantin harcamaları hakkında kurulan yukarıdaki yargılardan hangisi doğrudur?
- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I ve II
- I. Bir hükümlünün haftada harcayacağı azami (maksimum) tutar Adalet Bakanlığı tarafından tespit edilir.
- II. İhtiyaç formu üç nüsha olarak düzenlenir.
- III. Müdürü bulunmayan kurumlarda hükümlülerin para taşımalarına izin verilebilir.
18. Tutuklu ve hükümlülerin kantin harcamaları hakkında kurulan yukarıdaki yargılardan hangisi doğrudur?
- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve III
- E) I ve II

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

UYGULAMALI TEST

Ceza infaz kurumlarında nöbet hizmetleri esnasında karşılaşılabacak iş ve işlemlerin tespitini yapınız. Tespitleriniz sonucunda tutuklu ve hükümlülerin sevk, nakil, tahliye işlemleri ile beslenme, ilaç dağıtımı ve para kayıt işlemlerinin yürütülmesine ait matbu formları doldurarak sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız. Doldurmuş olduğunuz formları arkadaşlarınız formlarıyla karşılaştırınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri **Evet**, kazanamadığınız becerileri **Hayır** kutucuğuna X işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Tutuklu ve hükümlülerin kurum dışına çıkma işlemleri yapıldı mı?		
2. Tutuklu ve hükümlülerin nakil işlemleri yapıldı mı?		
3. Tutuklu ve hükümlülerin sevk işlemleri yapıldı mı?		
4. Tutuklu ve hükümlülerin tahliye işlemleri yapıldı mı?		
5. Tutuklu ve hükümlülere ilaç dağıtımı işlemleri yapıldı mı?		
6. Tutuklu ve hükümlünün beslenme işlemleri yapıldı mı?		
7. Hükümlü ve tutuklulara ait paranın kaydı işlemleri yapıldı mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda **Hayır** şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız **Evet** ise bir sonraki bireysel öğrenme materyali için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Nöbet
2	Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında
3	hastane sevkı
4	Cumhuriyet Başsavcılığı
5	mülki amirlikler
6	insan hakları
7	mahkeme nedenli sevk talebi
8	D
9	C
10	E
11	E
12	C
13	B
14	B

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	jandarma devriye komutanının
2	hükümlü koğuşu
3	Sağlık Nedenli Sevk Talebi
4	sürelî çıkış
5	jandarma-ceza infaz kurumu personeli
6	C
7	C
8	E
9	D
10	C

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	kalori esasına
2	üç öğün
3	çiğ gıda
4	diyetisyen veya hekimlerin
5	C
6	A
7	D
8	A
9	E
10	E

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

1	devlet-üniversite
2	Birleşmiş Milletler Minimum
3	kurum kantininden
4	ambar- defter
5	ambar memuru
6	ihtiyaç yazısı
7	C
8	C
9	A
10	C
11	D
12	C
13	C
14	E
15	D
16	C
17	C
18	C
19	D
20	C
21	A
22	A
23	C
24	D

KAYNAKÇA

- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük
- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetim, Dış Koruma, Hükümlü ve Tutukluların Sevk ve Nakilleri ile Sağlık Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Protokol
- Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün 05.06.2015 tarih ve 70817034-010.06.01/2015-585 sayılı 167 numaralı Genelge
- Ceza İnfaz Kurumlarında Kullanılacak Defter Ve Belgeler İle Bunların Düzenlenmesine Dair Yönerge
- Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında 30.04.2009 tarihli Protokolü
- Hükümlü ve Tutuklular İle Ceza İnfaz Kurumları Personelinin İşe Yönetmeliği
- Hükümlü ve Tutukluların Emanete Alınan Kişisel Paralarının Kullanımına Dair Yönetmelik
- <http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=1.5.4769&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=>
- <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/2.5.200610218.pdf>
- www.cte.adalet.gov.tr/menudekiler/mevzuat/genelge/cik_nakil.doc
- <http://www.cte.adalet.gov.tr/menudekiler/mevzuat/protokol/P34.pdf>
- https://www.tbmm.gov.tr/komisyoin/insanhaklari/docs/2015/saglik_hizmetleri_hakkinda.pdf
- http://www.adalet.gov.tr/genelgeler/genelge_pdf/47.pdf
- <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/10/20051026-9.htm>
- <http://mevzuat.basbakanlik.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.9064&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=H%C3%9CK%C3%9CML%C3%9C>
- Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yönetmeliği
- 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu
- <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/5275.htm>
- <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5275.pdf>
- <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/2.5.200610218.pdf>
- http://www.cte.adalet.gov.tr/menudekiler/mevzuat/genelge/151_genelge.pdf